

Smrt mluví mým jménem

Joe Alex

1

PŘÍLIŠ VELKÁ KABELKA

Když Benjamín Parker, který ve svém dokonale střiženém večerním obleku vůbec nevypadal na inspektora Scotland Yardu, zazvonil u dveří, Alex si zrovna uvazoval kravatu. Ani on ničím nepřipomínal autora kriminalistických románů. Byl to vysoký, mladý a hezký muž mírné letory a netrpěl ani chronickou málomluvností, jak se to detektivům amatérům Často stává.

Také ÚD Karolíny Beaconové by stěžl kdo řekl, že Je-slibnou archeoložkou. Tato krásná, vždy klidná a vyrovnaná dívka s plavými vlasy, uvázanými do koňského ohomr se podobala spíš mladé herečce, než vědecké pracovníci, v této chvíli seděla ve večerních Šatech na opěradle křesla a pozorovala Alexe, jak se pracně potýká s vázankou, aby se přitom nedotkl prsty košile.

„Nakonec zvítězíš...“ poznamenala. „Člověk vždycky nakonec zvítězí nad hmotou...“

„Čím déle žiji, tím méně tomu věřím.“ Alex pohlédl s úsměvem na svou krásnou přítelkyni. Potom se podíval na hodinky, aniž vypustil vázanku z ruky. „Ben Parker by tu měl být co nevidět.“

V téže chvíli zazvonil zvonek jako na zavolanou. Alex představil inspektora Karolíně a ukázal rukou na židli. Ale hned potom ji stáhl a zvolal:

„Tak už mí pomoz, člověče!“

Inspektor mu zavázal kravatu. Všichni usedli.

„Máme ještě půl hodiny času a můj vůz stojí před domem,“ pravil Alex. „Za pět minut jsme na místě. Doporučuji, abys posilnil svůj zesláblý organismus...“ řekl inspektorovi a pohlédl na Karolínu.

„Napiješ se s námi?“

„Napiju se třebas sama,“ odpověděla se skromným úsměvem slečna Beaconová. „Pan inspektor pije whisky určitě bez sodovky. Já taky, ale prosím o menší dávku.“

Joe jim nalil a opět usedl.

„To je dobře, že jste se konečně seznámili,“ konstatoval s uspokojením. „Mám rád, když moji přátelé chodí ve stádu.“

Karolína se usmála a Parker lehce pokynul hlavou.

„Pokládám si za čest, že jsem vás poznal,“ zašeptal a potom dodal už normálním tónem: „Hodně jsem o vás slyšel a nejenom od Joa. Ale pokud se nemýlím, psalo se v novinách o vašem odjezdu. Asi jsem si to popletl, ale mám dojem, že ve zprávě o expedici, která má odjet do Iránu, bylo uvedeno i vaše jméno...“

„Ne. Nemýlíte se. Neodpluli jsme, protože vedoucí naší „výpravy sir Thomas Dodd těžce onemocněl.. Museli jsme změnit plány, čímž se stalo, že odjedemeraž za dva měsíce. Prý je na tom už lip, ale nevěřím, že pojede. Sir Thomas byl operován na rakovinu... Ale mluvm raději o něčem veselejším. Nalej nám ještě jednu sklenku, Joe, a potom pojedeme. Jsem ráda, že uvidím.Židle‘. Je to od vás moc hezké, inspektore, že jste nás pozval. Vyrazili jsme z Tór-, quay hned ráno a až odpoledne jsme přijeli do Londýna, takže jsem měla co dělat, abych si zaskočila domů a převlékla se...“

Inspektorovi neušlo, že se Karolína při posledních slovech lehce začervenala a že Alex okamžitě natáhl ruku po láhvi a začal rychle nalévat whisky. Když zkonfrontoval tento postřeh s třemi kufry, které zahlédl předtím v hale, domyslel se, že Karolína sice strávila s Joe Alexem celý den v autu, ale že určitě nebyla dosud doma a že do svého bytu dnes už asi nedorazí. Připadalo mu nepochopitelné, proč se ta dvojice zajímavých, svobodných lidí konečně nevezme, když už se přes rok chovají, jakoby jeden nemohl bez druhého být. Ale inspektor Parker zažil za své kariéry daleko větší záhady a touhle se naštěstí nemusel zabývat. Náhle si vzpomněl, že ti dva se opravdu sblížili právě před rokem, kdy on a Joe řešili záhadnou vraždu jejich společného přítele a kamaráda z dob války, lana Drummonda... Vida, už je to celý rok... uvědomil si náhle s tichým úžasem, jaký se zmocňuje lidí, kdykoli si uvědomí rychlý úprk času. Probral se ze zamyšlení a pokračoval v přerušném rozhovoru: „Prý je to velice, až přehnaně moderní hra. Musím přiznat, že moderní umění je pro obyčejného policistu příliš náročné.“

„Četla jsem ji...“ odpověděla Karolína, „a nemyslím, že je nesrozumitelná. Chce jenom říct, že lidský

život nemá žádný smysl, že k ničemu nevede, ani ničemu neslouží, že si nikdo nikoho nepamatuje a nikdo není schopen cokoli vysvětlit.“

„Hm...“ zabručel Parker, „není-li v takovém vztahu živého člověka k životu nic nesrozumitelného, tak...“ Zarazil se a pohlédl na hodinky. „Ale už bychom se měli zvednout. Doufám, že mi to vysvětlíte vlastními srozumitelnými slovy po představení...“

„Jen odvah!“ prohodil Alex. Zda tato slova platila inspektorovi či Karolíně, těžko říci. Karolína vstala a zavěsila se do Parkera.

„Moderní umění se pokouší vniknout do podvědomí člověka a do skrytých pohnutek jeho jednání...“

„To znamená, že slouží přibližně stejnému účelu jako policie.“ Alex se rozesmál.

Nasedli do vozu a po několika minutách dojeli k jasně osvětlené budově v Crosby Street, na jejímž průčelí zářil ve výši prvního patra pohyblivý mihotavý nápis DNES ŽIDLE... DNES ŽIDLE... DNES ŽIDLE...

Vstoupili dovnitř.

„Ještě Jednu cigaretu!“ řekl Alex. „Doufám, že to stihneme. V opačném případě bych se musel mořit do konce prvního jednání. Déle než hodinu to těžko vydržím.“

V kuřárně bylo poměrně mnoho lidí. Vyhledali stolek v rohu místnosti a zapálili si.

„Jé nabitě,“ prohodil Parker. „Tak se mi zdá, že spisovatel, který říká lidem, že jejich život nemá žádný smysl, vydělá tolik, že aspoň jeho život získá určitý smysl...“

Alex se rozesmál. Karolína potřásla nesouhlasně hlavou a už otevírala ústa k odpovědi, když si povšimla trojice lidí, kteří stáli nedaleko dveří do foyer. Upozornila na ně Alexe očima.

„To jsou oni, rodina sira Thomase Dodd. Manželka, dcera a její nastávající.“

„To je Anna Doddová?“ otázal se Parker, pohlédnuv na mladou hezkou dívku v jednoduchých, ale velmi elegantních šatech.

„Ano. Slyšel jste o ní?“

„Málo. Jenom tolik, co o ní psaly noviny. Před dvěma, třemi týdny se stala jednou z nejbohatších nevěst v Anglii. Nějaké dědictví, nemýlím-li se.“

„Ano. Po prastrýci siru Hughu Garrym, po tom uhloba-ronovi. Ji samotnou to dědictví asi nejvíc překvapilo, protože poznala sira Hughu jako malá holčička a viděla ho za celý život nanejvýš pětkrát či šestkrát. Prý ho navštívila jako malé děvčátko, když byl nemocný, pečovala o něho N od rána do večera a jen s velkým pláčem se dala od něho odvést. Strýček se za pár dní uzdravil a zdálo se víc než pravděpodobné, že na to časem zapomene. Ale nestalo se tak. Napsal v závěti, že to byl jediný případ za posledních Čtyřicet let jeho života, co se o něho někdo z příbuzenstva nezištně staral. Peníze nepřinášejí vždy štěstí, jak je vidět. Výsledek byl ten, že všechny peníze připsal jediné bytosti, která mu projevila soucit z čisté lásky. Byl ostatně starý mládenec, takže mohl se svým majetkem libovolně naložit.“

„Ano. Četl jsem o tom. Byla to jedna z nejkratších závětí. Noviny ji otiskly celou. Odkazují veškerý svůj majetek bez jakýchkoli omezení své příbuzné Anně Doddové a kdyby, nedej Bože, zemřela dříve, než na ni bude přepsán, připadne dědictví— mým vzdálenějším příbuzným s tím, že dědit mohou jediné ti, kteří jsou se mnou spojeni krevními svazky. Tím se stala tato hezká dívka majitelkou astronomické částky ve výši pětadvaceti miliónů liber šterlinků. Zdá se, že dědictví bude na ni formálně převedeno někdy v příštích týdnech.“

„A tento mladý muž dostane tyhle milióny spolu s její ručkou?“ otázal se Joe.

„; Ano. Naštěstí je sám dostatečně bohatý, než aby ho mohl někdo podezřívat, že si ji bere kvůli penězům. Kromě toho se zasnoubili už předtím, než se stala bohatou dědičkou. Když se zasnoubili, dalo se spíš o ní říct, že dělá dobrou partii. Je to Charles Cresswell, druhý syn lorda Conthorpa.“ , \

„Jeden z nejlepších střelců a šermířů v Anglii...“ zabručel Parker. „Setkal jsem se s ním kdysi v souvislosti s případem jednoho jeho mladého přítele. Hodný chlapec. Sportovec s modrou krví, ale bez určitého; povolání, jedním * slovem má vše, co se očekává od Angličana ze společnosti.“

„Přesto nevypadají na dítko štěstěny, kterým spadlo do klína pětadvacet miliónů,“ utrousil Alex.

„Tváří se spíš jako lidé s ročním příjmem ve výši jednoho tisíce liber.“

^ Zdravotní stav sira Thbmase se asi opět zhoršil...“ odpověděla Karolína. „Ale proč v takovém případě chodí do, s divadla? Mamá Doddová má navíc příšernou kabelku.“

„Přestaňme už pomlouvat naše bližní. Stačí, že oni pomlouvají nás,“ napomenul ji Alex, ale přesto si

neodpustil, aby se nepodíval na kabelku, kterou paní Angelika Doddová, Annína matka, držela v ruce.

Kabelka byla opravdu několikrát větší než filigránové divadelní taštičky, jaké dámy ze společnosti obvykle nosí k podobným příležitostem. Angelika Doddová byla menší postavy; drobné, ale výrazné rysy jejího obličeje si dosud zachovaly stopy někdejší krásy. V jistém smyslu byla hezčí než její dcera, i když její tvář postrádala svěžest, jakou může dát ženě jenom necelých jedenadvacet let. Stála mezi mladými ovívající se lehce programem. V jisté chvíli pokynula Anně na pozdrav a zamířila do foyer.

„Pojďte!“ I Karolína se lehce zvedla a odcházela stejným směrem jako její známí. Zazněl zvonek. Hlediště bylo plné. Světla trochu pohasla, jako by chtěla návštěvníky přimět k urychlenému obsazení míst. Alex koupil dva programy, z nichž podal jeden Karolíně a druhý Parkerovi. Usedli. Měli sedadla uprostřed čtvrté řady. Hned před nimi, trochu víc vlevo, seděla Angelika Doddová majíc po jedné straně dceru, po druhé budoucího zetě.

„Skvělá místa,“ Karolína vyslala k Parkerovi vděčný úsměv. „Čtvrtou a pátou řadu pokládám za nejlepší. Není to příliš blízko, takže nevidím líčidlo ani jiné maskérské detaily, a není to zase příliš daleko, abych nemohla zachytit každý závit v hercově obličeji. Lidé z branže tvrdí, že jsou to nejdůležitější místa a že právě ze čtvrté nebo páté řady řídí režisér zkoušky.“

Alex se naklonil ke Karolíně a nahlédl do programu, který držela na kolenou. Přečetl osoby a obsazení:

STAŘEČEK 95 let – S t e p h e n Vincy STAŘENKA 94 let – E v a F, a r a d a y o v á ŘEČNÍK 45-50 let – Henry Darcy a mnoho dalších osob

Režie: HENRY DARCY

V téže chvíli pohasla všechna světla. Sál se pohroužil do naprosté tmy, zjasněné pouze slabými červenými puntíky bezpečnostních žárovek nad východy.

Současně se rozzářily dva velké reflektory, umístěné za „zády obecního, a opřely se do opony ostrým světlem. Opona se nepozorovaně zvedla a světelné kužely vydobyly z jevištní prázdnoty dva staré lidi, kteří seděli na židlích. Byli oblečeni do neobvyklých kostýmů. Stařeček měl šedou blůzu z jakési pytloviny s nárameníky bez distinkcí. Na tmavomodrých plandavých kalhotách byly přišity červené lampasy, jaké nosí kavaléristé. Na nohou měl stejně jako Stařenka sešlapané teplé bačkory. Sáty Stařenky byly podobné barvy a střihu jako Stařečkovy, neforemné a po dobné rubáši. Alex byl tak zaujat neobvyklými kostýmy i dekoracemi, že přeslechl první dvě či tři věty, ale hned potom už přesně registroval každou repliku. Starý člověk vstal a přistoupil k jednomu z dvou oken, umístěných na levé a pravé straně dekorací.

„Lodičky na vodě dělají skvrny na slunci,“ řekl snivě.

„VMýt je nemůžeš vidět, slunce dávno zapadlo, je noc, staroušku“

„Ještě je vidět jejich stíny“

Dialog se rychle rozvíjel, replika střídala repliku a Alex už po prvních větách pochopil, že je svědkem nevšední umělecké události. Text odhaloval s děsivou prostotou tragédii moderního člověka, jeho nesplněné naděje nekonečnou samotu, neuskutečněné sny i přízemní realitu jeho bytí, které nemá jiný cíl ani nesměřuje nikam jinam než k hrobu. Režijní koncepce byla skrznastrž moderní. Herci představující stařečky měli na tvářích masky podobné řeckým. Avšak jejich pohyby nepodléhaly zákonům stáří, naopak svědčily o věčném, tragickém mládí a o naivitě lidského postoje k osudu. V důsledku toho nemuseli herci hrát staré lidi, ale předváděli na scéně něco daleko důležitějšího: ukazovali syntézu stáří, hráli všechny staré lidi, jací kdy byli a jsou. Čím povznášeli toto podivuhodné drama do ranku řecké tragédie.

Alex pohlédl na Parkera. Byl mírně předkloněn, oči měl přivřené a jen čas od času kýval hlavou, jako by čemusi nenápadně přitakával. Karolína seděla úplně nehybně, ale oči jí zářily jako dvě modré hvězdy.

Hra dospěla k místu, kdy Stařeček, seznav všechny známé z minulosti, kteří dnes něco znamenají, očekává jejich příchod. Nikdo pochopitelně nepřichází, ale starci setrvávají ve svých představách. Scházejí se neexistující hosté a staří přinášejí těm přízrakům minulosti všemi dveřmi Židle. Stephen Vincy byl jedinečný, klaněl se vzduchu, podával ruku neviditelným a zavěšoval se do nich tak sugestivně, že se celé prázdné jeviště zdálo být oživené materiálními bytostmi. Právě přiváděl,

nového, smyšleného hosta; hluboký, sametový hercův hlas zjhl v holubí vrkot:

„Jste to přece Jen vy... Miloval jsem vás, sto let je tomu... Hrozně jste se změnila... Vůbec jste se nezměnila... Miloval Jsem vás, miluji vás...“¹¹

Téměř s pláčem pokračoval: „Kdeže loňské sněhy Jsou?“

Fascinován hercovým hlasem, okouzlen tragikomickou situací, zaslechl Alex náhle krátký vzlyk.

Odvrátil na chvíli oči z jeviště. Kdo to pláče proboha? V Anglii bylo málo lidí, které by divadelní hra přiměla k slzám. To nebyla Itálie, ale klidný, flegmatický Londýn.

Tu zjistil k nemalému úžasu, že pláče Angelika Doddová. Neplakala doopravdy, jen si utírala kapesníčkem uslze-né oči.

To je divné... řekl si v duchu Joe, který vášnivě rád známkoval lidi na první pohled. Byl bych přísahal, že tato žena dovede skrývat své pravé city, nemluvě už o zážitcích divadelního rázu.

Paní Doddová se mezitím napřímila a Alexovi neušlo, že se naklonila k dceři a že se na ni omluvně usmála.

Hned nato doběhla první polovina hry k závěru a zář světél zalila celé“ hlediště.

2

VIN-CYI VIN-CYI VIN-CYI

Zvonek, vybízející obecenstvo k návratu do hlediště, zazvonil dlouze a naléhavě už podruhé.

Karolína dopila kávu, kterou jí Alex přinesl z bufetu. Celá kuřárna zvučela úryvky

í Překlad Eva Sgallová vzrušených rozhovorů. Lidé vášnivě debatovali, vzrušení bylo nesmírné.

Vstali. Parker potřásl hlavou.

„Když tak.o tom přemýšlím, nemohu pochopit, proč se lidé vlastně dopouštějí zločinu,“ řekl s údivem, jako by smysl hry dospěl až v této chvíli k jeho vědomí. „Nezlobte se na mne, že o tom mluvím, snad je to nemoc z povolání, prostě defekt, ale zločin znamená prese všechno velmi důležitou událost v zločincově životě, rozhodující zásah do celého jeho dalšího života. Proč vraždit? Proč ničit existenci jiného člověka, když on, já a my všichni dohromady jsme s tak beznadějnou, s tak děsivou jistotou odsouzeni k smrti? Nebylo by rozumnější prožít život co možná nejkldněji a snažit se, aby byl snesitelný pro nás i pro naše bližní, kteří jsou odsouzeni stejně jako my? Po tomto představení připadá člověku svět jako vězeňská cela, z které je pouze jedno východisko – na popraviště. Ale v té cele by měla vládnout solidarita.“

„Vrah smýšlí podobně, ale přitom trochu jinak,“ odpověděl Alex. „I kdyby smýšlel stejně jako Ionesco, že všichni lidé musejí stejně zajít a-že po sobě nezanechají.nic osobního, může se na druhé straně domnívat, že mu v takovém případě nic nebrání posílat nenáviděného člověka na onen svět, protože tím nanejvýš urychlí jeho nevyhnutelný konec, zatímco sobě zpříjemní život. Každý zločin má nějaký 1 e i t-motiv. Vrah vždycky odměnou získá nějakou protihodnotu, ať už je to nějaký poklad, láska či uspokojená zášť. Jednou je to poněkud přehnaný pud sebeobrany, jindy ná-ruživost. Každý z těchto motivů může mít v zločincových představách platnost absolutní nutnosti a čím úspěšněji bude literatura lidi přesvědčovat o dočasnosti a bezvýslednosti jejich existence, tím víc se budou vrahové cítit ospravedlnění sami před sebou. Naštěstí se nerekrutují příliš Často z řad milovníků moderní dramatické literatury,“

„Tak už dost!“ přerušila je Karolína. „Jeden z vás se zabývá vražděním lidí na papíru, druhý chytáním zločinců ve skutečnosti. Ale uvědomte si už jednou, že devadesát devět procent lidí nevidělo v životě zavražděného člověka, a kdyby si to nepřečetli „v novinách, ani by se to nedověděli. K vraždám dochází vždycky někde hrozně daleko a nikdo nevěří, že se staly doopravdy, pokud se o tom osobně nepřesvědčí. Vztah k zločinu jako takovému určitě není základní součástí světového názoru.“

„Tím si nejsem tak docela jist,“ odpověděl inspektor.

Zmlkli.“

„Ale obraťme raději list,“ ozvala se po chvíli Karolína. „Nemyslíte, že i sama inscenace je znamenitá? Vincy pře konává sám sebe v roli Stařečka.“ ,

„Tak to musíme zase pochválit Evu Faradayovou, Víš, že je jí teprve 25 roků?“ řekl Alex. „Je to velký talent.“

„Ano, ale...“

V témž okamžiku pohaslo světlo. Karolína obrátila hlavu k spuštěné oponě, jako by se chtěla probrat očima k tomu, cp se dělo za ní. Rozsvítily se reflektory.

Scénický děj pokračoval tam, kde byl přerován přestávkou. To jediné, co se změnilo, byly dlouhé řady židlí; narostly jich tam mezitím celé hory, celé úvozy a herci se mezi nimi brodili jako v strašidelné krajině. Počet fiktivních hostů nabyl fantastických rozměrů. Dvě stě, tři sta židlí – a to starci přinášeli stále nové a nové. Napětí se stupňovalo každým okamžikem. Stařeček a Stařenka hovořili s nepřítomnými, kárali je, zasypávali komplimenty, uváděli na krčená místa. Ale Alex, který pozorně sledoval oba představitele, vycítil v jejich hře jakýsi jiný tón než v prvním jednání. Vincy byl tvrdší, byl spíš symbolem než člověkem, nemluvil jako ten, kdo chce divákovi říci: „Tady jsem, já herec, a vtěluji se do postavy, kterou vidíte,“ ale spíš: „Já jenom zosobňuji tuto postavu, abych vám sdělil jejím prostřednictvím autorovu myšlenku!“

Druhé pojetí Alexovi lépe vyhovovalo. Bylo méně melodramatické a přitom bližší cítění moderně myslícího diváka. Eva Faradayová vedle Vincyho poněkud zanikala a jako by se hroutila pod tíhou koncepce, kterou přijala v první polovině hry. Ale snad to způsobila oslnivá, každou vteřinu se rozvíjející hra jejího partnera, že se octla náhle v pozadí? Zdálo se, jako by zšedla v jiskřivém ohňostroji intelektu, jakým hýřil Vincy.

Ale závěrečná scéna sebevraždy obou stařečků se opět proměnila v herecký koncert. Jejich loučení na okenním parapetu a potom skok do moře, šumícího pod jejich okny, bylo otřepné. Tak končí každý člověk – říkal divákům Ionesco – bez ohledu na to, kolik vůle vložil do svého života, bez ohledu na to, zda se mu vydařil či nikoli. Ale způsob, jakým Vincy provedl svůj sebevražedný skok, vyzněl zcela neočekávaně jako výzva a důvěra, jako projev optimismu a troufalé naivity. Byl to skok do budoucnosti, nikoli do nicoty. Eva Faradayová spadla naproti tomu jako pytel, jako věc, která provází člověka.

Zavanul vítr a záclony v jevištních oknech se začaly vzdouvat a vlát jako prapory. Světlo rosilo, mohutnělo, vrcholilo ke kulminačnímu bodu a téměř oslepilo diváky prudkým odrazem od bílých, holých dekorací. Prostředními velkými dveřmi vstoupil na jeviště ten, který měl světu sdělit Stařečkovy myšlenky.

Přišel Řečník. Byl ve stejném kostýmu jako Stařeček, ale bez masky. Hlavu mu stínil velký černý klobouk. A teprve nyní se rozehrálo skutečné drama. Z Řečnickových rtů se vydralo – neartikulované blekotání. Několikrát se pokoušel vyslovit poselství po zemřelém. Potom se vzdal a bezradně se rozhlédl kolem sebe. Vedle stála velká černá tabule. Řečník uchopil do levé ruky křidu a snažil se psát. Ale písmena vyjadřovala pouhé blekotání, které lze přetlumočit asi takto: „Všechno je nesmysl, lidská existence je neproduktivní a tragická, protože není schopna cokoli učinit ani pochopit.“

Opona pomalu spadla. Hlediště setrvalo v soustředěném tichu. Trvalo chvíli, než zaburácel potlesk.

Opona šla nahoru. Na scéně stál Řečník. Potlesk, kterým ho obecenstvo odměnilo, platil v této chvíli režisérovi tohoto otřesného představení. Řečník – Henry Darcy – se lehce uklonil. Publikum nepřestávalo tleskat. Přálo si vidět další hrdiny večera.

Opona spadla a opět se zvedla. Z levé strany přišla na scénu lehkým, mladistvým krokem Eva Faradayová. Masku držela před sebou v ruce. Stála vzpřímená, jako by chtěla nabídnout očím diváků svůj krásný, jasný obličej, který byl pravým opakem tváře, kterou držela v ruce a která byla ještě před chvílí téměř srostlá s celou její postavou. Potlesk zmohutněl, ztlchl a potom opět zesílil. „Vin-cy!“ ozval se výkřik. Vzápětí se k němu přidaly další skandující hlasy: „Vin-cy! Vin-cy! Vin-cy!“ Pohledy diváků se obrátily vpravo, odkud měl podle zákonů jevištní symetrie vyjít druhý protagonista. Opona ještě jednou spadla a šla ještě jednou nahoru. Ale stejně jako předtím stáli za ní pouze Henry Darcy a Eva Faradayová. Obecenstvo neúnavně tleskalo. Výkřiky: „Vincy! Vincy!“ porušovaly rytmus potlesku a znovu se rozplývaly v bouři ovací. Opona šla ještě třikrát nahoru. Eva Faradayová a Henry Darcy stáli nehybně, jako by se cítili zahanbeni potleskem, který patřil nepřítomnému kolegovi. Potom se opona definitivně uzavřela. Rozsvítla se světla v hledišti. Stephen Vincy se neukázal. Publikum se s pocitem mírného zklamání sunulo zvolna k šatnám.

„Je to zvláštní,“ pravila Karolína vsouvajíc ruku do pláště, který jí přidržoval Parker. „U lidí, kteří s takovým vypětím usilují o úspěch u obecenstva, by se dalo předpokládat, že budou nesmírně šťastni, když se mu budou moci ukázat ve chvílce takového triumfu. Viděla jsem Stephena Vincyho už mnohokrát a pokaždé jsem měla dojem, že mu to dělá ohromně dobře. Při jiných představeních se choval dokonce trochu staromódně. Tiskl ruce k srdci a klaněl se po pás jako herci z minulého

století. A přitom nesklidil skorém nikdy tak živelné ovace. Málokdy se člověk setkává s takovou reakcí hlediště. A dnes se nepřišel poděkovat.“

„Snad je to, jejich manýra,“ zabručel Alex. „Když vím, že se vám tolik líbím, tak vám ukážu, že mi na vašem potlesku vůbec nezáleží. Kromě obdivu si získám i vaši úctu. Třebas si zvolil právě tuto taktiku. Nebo někam spěchal? Na nějakou schůzku či na vlak.“

Protlačili se zástupem lidí, kteří se bavili ještě vzrušeně! než o přestávce. Nasedli do auta. Klub Zelené pero, jehož členem byl Alex, byl dost daleko od Chamber Theatre, takže tam dorazili až za čtvrt hodiny. Celou dobu mlčeli, zaujati vlastními myšlenkami. Teprve potom, když usedli v pohodlných, měkkých křeslech a Alex objednal studený předkrm a nápoje, slavnostní nálada pominula.

„Jsem vám velmi vděčná za pozvání,“ pravila Karolína Parkerovi. „Byl to nezapomenutelný večer. Myslím, že na něj budeme často vzpomínat... Škoda, zapomněla jsem, že naše expedice už brzy odjede...“ Zamyslela se a potom pohlédla na Alexe. „A co kdybyste přijeli za námi, až pan inspektor dostane dovolenou?“ /

Parker se usmál.

„Známe se už skorém dvacet roků, Joe Alex a já, a prožili jsme spolu tisíce veselých i smutných příhod. Ale v Per-sii jsme spolu ještě nikdy nebyli. A to už ani nemluvíme o dodatečném potěšení, že bych se mohl s vámi opět setkat. Má vaše expedice už konkrétní plán? To znamená, víte už, co chcete vykopat a kde?“

Rozproudil se rozhovor o archeologii a Alex s potěšením, ale i jistým údivem poslouchal Karolínu, která se z hezké, ani příliš chytré, ani příliš duchaplné dívky náhle proměnila v učenou ženu, která hovořila s podivuhodnou erudicí o velmi složitých problémech a dokládala je celou spoustou letopočtů a faktů, o nichž on sám měl jen velmi mlhavou představu ze školy a z četby populárně vědeckých knih, Karolína – vědecká pracovnice, Karolína – badatelka, to byl někdo naprosto jiný než Karolína ve večerních šatech s hlubokým výstřihem a dlouhými vlasy upnutými vysoko nad krkem. Zdálo se mu, že ta první by měla být šeredná, učená a vyzbrojená brýlemi s drátěnou obroučkou, kdežto druhá by měla rozkošně žvatlat o moderním umění, skvěle tančit a sloužit k nezávaznému obveselení muže po namáhavém dni. Doposud bral na vědomí pouze tu druhou. Až teď pochopil, že Karolína je ve skutečnosti daleko vzdělanější než on. Nepřerušil ji ani slovem. Poslouchal, jak zasvěcuje Parkera do nejstarších dějin zemí Blízkého východu tak jasným a přístupným a přitom nesmírně vtipným způsobem, že se mohla i v rozhovoru s ignorantem navíc blýsknout svým pedagogickým talentem. Rozpálila se, dlouhé vlasy jí vlály nad hladkým krkem a modré oči byly chvílemi zářivé, chvílemi zamyšlené. Parker byl také pozorný posluchač. Karolína se náhle zarazila a dala se do rozpustilého smíchu.

„Nalej mi ještě, Joel“ řekla. „Trochu jsem to přehnala. Archeologie je nejenom moje povolání, ale i velká, jediná láska. Jsem s to unudit k smrti každého, kdo se jen dá.“

A tu si Joe náhle uvědomil, že s ním o této lásce nikdy nemluvila. Asi jsem se nedal, pomyslel s úžasem.

„Karolínko,“ prohlásil, „jsi největším překvapením tohoto večera!“

Ale zmýlil se, protože v téže chvíli přišel k jejich stolu číšník a naklonil se k Parkerovi:

„Promiňte, že ruším, ale (máte telefon,“ oznámil mu tiše.

„Omluvte mě, prosím.“ Inspektor vstal a odešel.

„Karolínko...“ využil příležitosti Joe, „moje krásná Karolínko.“

„Nejsem ošklivá, vid’? Máš mě aspoň trochu rád?“

„Víc než svůj život,“ odpověděl velmi vážně

Rozesmála se.

„Ne. Neboj „se. Nechytnu tě za slovo, ani tě nepotáhnu k oltáři. Takhle je to lepší. Budeme spolu jenom tak dlouho, jak dlouho nás to bude bavit. A nikdo nás do ničeho nemůže nutit. Kdybych si tě vzala, pořád bych utírala prach a otevírala okna. A když to dělám teď, myslím si, že je v tom troška ženského půvabu, protože vím, že se vsátím do svého bytu a ty zůstaneš sám a budeš moci dělat, co ti napadne. Ale je mi s tebou dobře...“

„Mně s tebou taky,“ řekl Joe Alex. „Chtěl bych už být doma. Postavíš na čaj a pustíme si rádio.“

Nějaký tichý džez.“

„Výborně. Potom usneme a rádio bude hrát až do rána... A až se probudíme, bude tichounce vykládat o pěstování cukrovky nebo o kongresu poštovních úředníků. Dobrá, Joe! Až se najíme, pojedeme domů.“

Ale příští chvíle ukázala, že i ona se zmýlila. Ben Parker přistoupil k jejich stolku a vstojе oznámil:

„Odpusťte, ale musím pryč.“

„Proč?“ zeptal se Alex. „Copak tě tvoje povinnosti nenechají ani chvíli na pokoji? Stalo se, snad něco?“

„Ano,“ odpověděl Parker. Usedl, naklonil se, aby mohl mluvit tiše, a polohlasem oznámil:

„Stephen Vipcy, představitel Stařečka v dnešním představení ‚Zidlt‘, byl před chvílí nalezen v Šatně s dýkou < v srdci.“

3

PAMATUJ, ŽE MAS PŘÍTELE

Karolína znehybněla se sklenkou vína u rtů, potom ji pomalým pohybem postavila na stůl, ale neozvala se ani slovem.

„Jak to?“ Joe vyskočil a opět usedl. „Kdy se to stálo?. Vždyť...“ zarazil se. „Už víte, kdo ho zabil?“

„Prozatím nevíme nic., Za chvíli pro mne pošlou vůz. Seržant Jones je už na místě. Noční vrátný, který našel , mrtvolu, zavolał ihned řediteli. divadla, panu Davidsonovi. Ten mě zná, a proto ihned vytočil moje číslo v Yardu. Seržant Jones měl právě službu. Řekl jsem mu, aby jel na místo činu, protože od nás je do Chamber Theatre pár kroků, a potom aby poslal vůz pro mne. Za chvíli by tu měl být...“

pohlédl na hodinky a potom na Alexe. „Chceš jet se mnou, Joe?“ zeptal se bez jakéhokoli úvodu.

„Já? Ano, samozřejmě, domníváš-li se, že...“

„Znáš divadelní prostředí daleko líp než já. Kromě toho jsi byl na tom představení se mnou.“ Obrátil se ke Karolíně. „Promiňte, miss Beaconová, vím, že je to ode mne bezohledné. Přišli jsme společně a teď vás necháme samotnou... Ale...“ rozhodil ruce.

„To se rozumí samo sebou!“ Karolína vstala. „Pojďme. Dej mi jenom klíček od tvého vozu, Joe.

Pojedu domů a ráno ti ho vrátím.“ Ale jakmile Parker poodešel k šatně, dodala polohlasem: „Dej mi rychle klíče od tvého bytu, protože jsem svoje klíče od mého bytu nechala ve tvém kufru.“

„Počkej na mě!“ Joe se lehce dotkl její paže. „Nemohl jsem Běnovi odříct a kromě toho... za hodinu budu určitě doma.“

„Ne, nebudeš, ale to nevadí. Muži mají svoje vášně stejně jako ženy. Až přijdeš, budu spát, jako když mě do vody hodí. Probud mě, ano? Uvařím ti čaj a poslechneme si džez, jak sis přál. To ti určitě udělá dobře, protože za pár minut se budeš dívat na mrtvolu. Člověk se nikdy nemůže beztrestně dívat na mrtvé. Vždycky mu to připomene to nejdůležitější... Bože, jsem asi pořádně unavená. Je to hrozné... Zavraždili člověka, kterého jsme viděli před dvěma hodinami a kterému jsme tleskali... a já myslím na to, abych byla co nejdřív v posteli. Jsem po té cestě opravdu unavená... Děj mi klíče!“

rychle dodala, protože Parker se právě přihnul s pláští.

Joe jí podal nenápadně klíče.

„Na shledanou, Karolínko,“ usmál se na ni srdečněji, než měl v úmyslu. Srdečnost byla Jaksi mimo konvence jejich * vzájemných vztahů. Vždycky se k sobě chovali jako kamarádi, málokdy jako přátelé, ale nikdy jako zamilovaní.

Vyšli společně. Karolína usedla do Alexova vozu a spus tila motor. Krátké zamávání na rozloučenou a vůz se vyfí^ til vpřed prudkostí torpéda. Na rohu ulice se div nesrazil s velkou černou limuzínou, která s příslušným zvukovým efektem zabrzdila v největší rychlosti a zastavila v příští vteřině před inspektorem a Alexem. i

„Nastup!“ vyzval přítele Parker. ^Zpáteční cesta do Chambre Theatre jim zabrala daleko méně času. Vůz se řítíl, jako by neprojížděl ulicemi velko města, ale málo frekventovanou okreskou. Před většími křižovatkami řidič dvakrát spustil sirénu a vůz s vytím proletěl před kapotami zrychleně brzdících aut.

„Skvělé děvče!“ pravil neočekávaně inspektor.

„Co?“ Alex se probral ze zamyšlení. „Kdo?“

„Miss Karolína Beaconová. Ještě jsem se nesetkal s ženou, která by mě po takové zprávě nezasypala pošetilými otázkami. Karolína je čestná výjimka, neřekla ani slovo, nasedla do auta a zmizela. Poklad!“

„Na to si teď myslel?“ zeptal se překvapeně Alex.

„Ne. Ale nebudu si zatěžovat hlavu* případem, o kterém nic přesného nevím. Nemůže být větší překážky ve vyšetřování, než když se předem upneš na jakousi představu. Tím se vystavuješ nebezpečí, že budeš přizpůsobovat fakta svým tezím, a to může špatně dopadnout, protože přitom ztrácíš jasnou mysl a snadno přehlédneš pravdu, / která zpravidla vypadá docela jinak, než sis zpočátku představoval. Proto záměrně odvracím pozornost od tohoto zločinu. Noviny zase ztropí velký povyk... zase velký povyk... Bez ohledu na to, dá-li to větší práci, či půjde-li to jako po másle, chtěl bych mít vraha do čtyřadvaceti hodin za mřížemi.“

„Třebas se už našly stopy, které ti dovolí zatknout ho za půl hodiny, co víš?“

„Už teď se mi to nelíbí. Jestliže si nikdo z herců ani garderobiérů nevšiml, že se s Vincym něco stalo, když se nešel klanět, pak to znamená, že pachatel nejednal v afektu, ale zákeřně, že si počkal na příhodný okamžik, aby mohl po sobě zahladit stopy. Ale nepředbíhejme raději událostem.“

„Máš pravdu. Nepředbíhejme událostem. Mohl zemřít půl hodiny po představení. Třebas za ním někdo přišel nebo si na něho počíhal...“

Parker položil prst na rty.. „Nehřejme si na jasnovidce. Počkejme.“

Řidič prudce zpomalil. Alex vyhlédl z okna; vůz minul. průčelí divadla a odbočil do úzké tiché uličky. Potom popojel asi deset yardů a zůstal stát.

Vystoupili. Byli před zadním vchodem Chamber Theatre. Ulička byla úzká a tmavá. Několik kamenných stupňů je zavedlo k zaskleným dveřím s jemně tepanou mřížkou, vedle níž se třeptila zářivě lesklá tabulka s nápisem CHAMBER THEATRE – POUZE PRO ZAMĚSTNANCE DIVADLA. Parker se okamžitě rozběhl nahoru. Skřípot brzdících kol přilákal ramenatého chlapíka v policejním stejnokroji.

„Hledáte někoho?“ otázal se, ale hned zmlkl, ustoupil, zasalutoval a vypjal se do služebního postoje.

„Dobry večer, pane inspektore. Promiňte, nepoznal jsem vás.“

„Dobry večer, konstáble!“ odpověděl Parker a rozhlédl se kolem dokola.

Zadní vchod do divadla byl osvětlen silnou žárovkou, umístěnou nad okénkem vrátnice, které zakrývala žlutá záclonka. Z vrátnice vedlo několik schodů k menšímu odpočívadlu. Po levé straně byly dveře s nápisem ŠATNA PRO TECHNIKU a za nimi, chodba, která směřovala doleva. Právě tam se vynořil mladý, buclatý seržant Jones.

„Dobry večer, šéfe!“ Když zahlédl Alexe, zvedl obočí s výrazem lehkého údivu, ale hned potom se celý rozzářil. „Dobry večer! Opět se setkáváme 2a tak dramatických okolností. Z toho se určitě vyklubá nová kniha!“

„Jones! Doporučuji vám, abyste uspokojoval svou literární vášeň mimo úřední dobu,“ napomenul ho Parker. „Teď nám raději povězte, co se tu vlastně stalo“

„Ano, šéfe! Tělo objevil noční vrátný...“ Jones se podíval na hodinky, „před dvaceti minutami, tedy pět minut po půlnoci, kdy nastupoval noční službu a obešel budovu, aby zjistil, jestli je všecko v pořádku a nehrozí-li někde požár. Okamžitě zatelefonoval řediteli Davidsonovi, který to sdělil nám. Ředitel Davidson Je ve své kanceláři a očekává vás, jak jste si přál. Podle toho, co jsem viděl, byl Stephen Vincy zavražděn ranou z dýky. Nebo se zabil sám, ačkoli to na to nevypadá. Leží na lehátku ve svém pokoji. Nic jiného vám prozatím nemůžu říct. Doktor, fotograf a expert na snímání otisků už dostali avízo a za chvíli tu budou. Ani ředitel Davidson, ani vrátný s nikým dosud nemluvili, takže nikdo nic neví kromě nich a nás.“

„Víš o tom ještě ten, co vrazil Stephenu Vincymu dýku do srdce,“ dodal Parker s ponurým úsměvem, „ale doufejme, že se od nás doví oplátkou spoustu jinších věcí, které mu budou určitě méně příjemné než vraždění herců v jejich „šatnách. Pojdme!“

Vyšli po schodech nahoru a odbočili do chodby. Po levé straně, dosti daleko od schodiště, byly pouze jedny dveře. Kus dál běžela další, příčná chodba, na níž uviděli velkou černou tabuli s nápisem TICHŮ!

„Tady to je, šéfe,“ řekl Jones a ukázal na jediné dveře, jaké byly na této chodbě. Stál před nimi ramenatý muž v civilních šatech. Napřímil se, sotva uviděl inspektora.

„Šatna Vineyho?“

„Ano, šéfe.“

„Stephensi!“

Muž v civilních šatech. k nim přistoupil a postavil se do pozoru.

„Jděte k řediteli Davidsonovi, který mě očekává, a řekněte mu, aby měl chvíli strpení, že musím zařídit jisté formality.“

„Ano, šéfe.“

Detektiv Stephens se obrátil a zmizel na konci chodby, kde odbočil vpravo.

„Kde je noční vrátný, který objevil zavražděného?“

„Ve vrátnici. Prikázal jsem mu, aby seděl za záclonkou a nikam nechodil. Čeká, až ho zavoláte, šéfe. Mám ho sem přivést?“

„Prozatím není třeba. Prohlédneme si místo zločinu, než se dostaví lékař a ti ostatní. Ať nás nikdo neruší, Jonesi. A až sem přijdou naši, tak mi dej vědět. Pojd', Joe.“

„Ano, šéfe,“ pravil Jones.

Parker přistoupil k pootevřeným dveřím po levé straně chodby a lehce do, nich strčil nohou. Na chodbu padl snůpek úzkého, silného světla. Inspektor pustil svého přítele napřed a opatrně přivřel dveře, aby nezavadil rukou o kliku.

Pokoj Stephena Vineyho se přímo topil v světle. Uprostřed místnosti svítila žárovka o několika stech wattech a na stěně zářila další dvě silná světla, umístěná po obou stranách velkého zrcadla, opřené o nízký toaletní stůl, před nímž stála jednoduchá, ale pohodlná židle s opěradlem. Téměř celou protější stěnu zabírala velká dvoukřídlová skříň. Vlevo stál stolek s dvěma židlemi a proti dveřím pohovka, potažená světlou květovanou látkou.

Stephen Vincy ležel na pohovce. Tělo bylo rovně natažené, levá ruka přitisknutá k srdci, pravá bezvládně spuštěná k podlaze. Vedle pohovky stál velký koš rudých růží, štíhlých a elegantních jako baletky.

Inspektor přistoupil k mrtvému a naklonil se nad ním. Totéž učinil i Joe Alex. Stáli vedle sebe a mlčky pozorovali mrtvého.

Prsty ruky spočívající na prsou svíraly rukojeť zlacené dýky, jako by ji chtěly vytrhnout z rány nebo jako by odpočívaly po dokonání sebevraždy. Byl to pravděpodobně poslední pohyb umírajícího, touha zbavit se cizího tělesa v těle. Zásah byl určitě velmi prudký, protože dýka byla zabodnuta do prsou až po rukojeť.

„To nevypadá na sebevraždu...“ zašeptal Parker. „Člověk si nedokáže vrazit dýku tak hluboko do těla, když leží nznak. Nejspíš byl zavražděn. Doktor řekne asi totéž, co) áf... Ačkoli by bylo pochopitelně lepší, kdyby to byla sebevražda...“ Odmlčel se, ale za chvíli opět tiše promluvil. „Bylo by to daleko lepší. Když si člověk bere život, bere si jenom to, co mu patří, i když je to největší hloupost. Ale brát ho jinému...“ Opět se zarazil. „Ano. Je to přece jenom vražda. Vrah se nad ním naklonil a zasadil ránu shora. Zásah byl hodně prudký“ protože do něho vložil celou váhu těla. Vincy zemřel v zlomku vteřiny. A co si o tom myslíš ty?“

Alex hned neodpověděl. Byl fascinován pohledem na krásný, téměř klidný hercův obličej. Mírně prošedivělé vlasy na skráních. Husté, tmavé obočí. Velké, smyslné rty. Rovný, krásně řezaný nos. Jak nápadně kontrastovala tato tvář s maskou, s kterou vystupoval tohoto večera. Tamta byla stařecká a nehybná. Tato svědčila i po smrti o velké touze Žít.

Vincy měl na sobě pořád svůj podivný kostým, který byl jakousi kombinací vojenského stejnokroje a rubašky. Šedá, volná blůza z pytloviny s tuhými nárameníky. Na nohou husarské kalhoty s červenými lampasy a bačkory. Místo, kde trčela dýka z hrudi, bylo vroubeno úzkým, tmavým, vlhkým rámečkem. Jinak nebyla nikde krev. Jenom na pravé straně prsou se rděla křiklavě červená skvrnka, která se nápadně odrážela od světle šedé tkaniny. Parker se nad ní naklonil.

„Ta je od líčidla, vid'?“ zeptal se Alex nahnul se.

„Ano,“ řekl inspektor a opět se napřímil. ,

„Ta nemá se zločinem nic společného,“ zamumlal Alex. „K tomu přišel už během představení, když ho Stařenka objímá a tiskne tvář k jeho hrudi. Eva Faradayová je^. byla daleko menší než on, proto ho umazala.“ Ukázal na tvář Vincyho. „Oba byli silně nalíčení, protože režisér nasadil do hry neobyčejně silná světla. Podívej se na něho, rty i oči má zvýrazněné silnou vrstvou líčidla. Tvář si pochopitelně nelíčil, protože hrál v nylonové masce.“

„Ano.“ Parker se opět naklonil. Aniž se dotkl dýky, přečetl slova, vyrytá na rukojeti. „Pamatuj že máš přítele“

„Cože?“ otázal se nechápavě Alex. Inspektor, ho mlčky vyzval, aby se naklonil. Po celé délce rukojeti běžel nápis, který před chvílí přečetl, „„Pamatuj, že máš přítele.“ Inspektor se poškrábal po hlavě. „Doufám, že ho nemá na svědomí nějaká tajná mafie nebo sekta... Ale tohle se už nestává. Poslední takový případ byl zaznamenán roku 1899. Dvacáté století už není tak romantické. Lidé se vraždí výhradně z osobních pohnutek. Ale počkejme... Třebas je to přece jenom sebevražda?“ A protože Alex neodpovídal, ohlédl se, aby zjistil, co dělá. Joe stál u květinového koše a prohlížel si růže.

„jsou krásné...“ zašeptal, „výborně zapadají do tohoto pokoje..Zemřelý spočíval v záplavě květin...‘ Tak nějak se to v novinách vždycky, píše, vid’?“ Pohlédl ještě jednou na koš a potom se k němu hluboce naklonil. Po chvíli ulehl na podlahu vedle pohovky.

„Co to provádíš?“ zeptal se inspektor. „Dávej pozor, aby ses ničeho nedotkl.“

Alex mlčky potřásl hlavou a přisunul se blíž k pohovce. Zvedl hlavu, aby mohl pohlédnout zespoda do lehce přivřené ruky zemřelého, opadávající na podlahu.

„Něco v ní drží...“ zašeptal, „nějaký pomačkaný lístek papíru.“

„Opravdu?“ Parker poklekl. „Nic naplat, na tohle si budeme muset počkat. Nechci s ničím hýbat, dokud nesejmou v pokoji všechny otisky a dokud ho neprohlédne lékař...“

Ozvalo se klepání a hned potom se objevil ve dveřích ruměný Jonesův obličej.

„Všichni muži na místě, šéfe: doktor, fotograf a odborník na otisky.“

„Pošli je sem,“ přikázal Parker a vyšel na chodbu. Alex si otřel šaty a rozhlédl se po pokoji.

Cosí mu chybělo k úplnosti obrázku. Ale co? Co? Zůstal stát a rozhlížeje se kolem dokola snažil se přivolat myšlenku, která uvízla někde v hloubi hlavy a nechtěla ven. Dotkl se rukou čela. Nic. Žádný nápad. Ale mohl odpřísáhnout, že to ví, že za chvíli zvolá: už to mám!

Zamířil ke dveřím a ještě jednou spočinul pohledem na těle Stephena Vincého a na předmětech, které ho obklopovaly. Potom vyšel na chodbu, kde Parker vydával tlumeným hlasem instrukce skupince lidí shromážděných kolem něho.

„Uvidíme, pánové!“ pravil inspektor. „Především bych se chtěl podívat na tu kartičku, co drží nebožtík v ruce. Zavolejte mě, až; s tím budete hotovi. Nechci se tam zbytečně motat, abych vám nepřekážel, protože beztak je vás víc než dost.“ Pokynul Alexovi a oba se odebrali do vrátnice.

V DIVADLE HO VŠICHNI MEMÁVIDĚLI

Když sešli clo vrátnice, inspektor dal pokyn službu konajícímu policistovi, aby se vzdálil. Strážník si uvolnil pásek na bradě a odešel

Sedovlasý, pobledlý vrátný se vymrštil ze židle. Parker se posadil a vyzval ho, aby udělal totéž.

„Jste noční vrátný v tomto divadle?“

„Ano, pane inspektore!“ Chlapík vyskočil ze židle, na kterou nesměle usedl, ale na Parkerovu výzvu klesl opět zpátky.

„Jak se jmenujete?“

„Soames, George Soames.“

„Jak dlouho tu pracujete?“

„Osmatřicet roků.“

„Přímo v téhle vrátnici?“

„Ano, prosím.“

„Povězte mi, jak jste objevil mrtvého?“

Parker vytáhl zápisník. Alex opřený o stěnu pozoroval tvář starého muže. Bylo vidět, že smrt Vincého, i to, že ho první objevil, na něho hluboce zapůsobila.

„Přišel jsem jako vždycky ve dvanáct, abych vystřídal Gullinse

„Gullinse? To je denní vrátný?“

„Ano, prosím, sloužíme střídavě, dva týdny má noční službu on a denní já a potom zase naopak.“

„Rozumím, Přišel jste vystřídat Gullinse a co dál?“ „Přišel jsem a Gullins mě už vyhlížel. Chvíli jsme se spolu jako vždycky bavili.“

„Jak dlouho jste spolu hovořili?“

„Minutu dvě, nevím. Když odešel, zavřel jsem za ním dveře a šel nahoru zkontrolovat všechny šatny a jeviště, jak to máme předepsáno. Musím se všude podívat, jestli někde nehrozí požár nebo jestli nějaký kabel nedostal zkrat. To víte, divadlo, dělá tu spousta lidí, takže o malér není nouze... Oheň

často doutná několik hodin, než vypukne...”

„Šel jste tedy na obchůzku.“

„Otevřel jsem dveře šatny pro techniku, nakoukl dovnitř a potom jsem pokračoval v...”

„Co byste dělal, kdyby v tu dobu třebas někdo zazvonil?“

„V tu dobu, prosím, nemá kdo do divadla chodit, ledaže by byla noční zkouška, a i kdyby někdo přišel, zvonek je dost hlasitý, a když je všude ticho, * rozléhá se po celé budově. Musel bych ho slyšet.“

„Dobrá. Go dál?“

„Šel jsem chodbou a první šatna, kolem které jsem procházel, byla šatna pana Vincého. Všiml jsem si, že klíčovou dírkou uniká světlo, a ačkoli mi Gullins neřekl, že pan Vincý ještě neodešel domů, pro jistotu jsem zaklepal. Za těch osmatřicet roků jsem už v divadle zažil ledacos. U pana Vincého mohl někdo být. Herci mívají občas noční hosty. Dámské návštěvy, chtěl jsem říct... Vždyť to znáte, pane inspektore, ovzduší divadelních šaten lidi táhne.“

„Ano, vím. A co dál?“

„Zaklepal jsem, ale nikdo neodpověděl. Zaklepal jsem ještě jednou a když bylo uvnitř pořád ticho a když jsem viděl, že je klíč zastrčený– zvenčí, napadlo mě, že pan Vincý třebas zapomněl zhasnout při odchodu světlo.“

„Byly dveře zamčené na klíč?“

„Ne. Otevřely se, sotva jsem zmáčkl kliku. Nejdřív jsem si myslel, že pan Vincý spí nebo že si trochu víc přihnul. Nebyla by to pro mě žádná novina. V takovém případě volám taxík a spolu s šoférem nacpu ožraní do auta, aby se z toho doma prospal.“

„-Rozumím. Jenže pan Vincý nespál.“

„Ne. Nespál. Když jsem k němu přistoupil a uviděl tu dýku zabodnutou do srdce, zůstal jsem pať a celý jsem se rozklepal, ale přitom jsem se nemohl hnout z fleku, ani od něho odlepit oči. Ale potom jsem se přemohl a šel se kouknout, jestli žije. Přinutil jsem se, abych se ho dotkl...”

„Čeho jste se dotkl?“

„Čela, pane inspektore. Položil jsem mu ruku na čelo, ale bylo už úplně studené. Pochopil jsem, že je dočista mrtvý a vlasy se mi zježily hrůzou na hlavě. Byl jsem v celém divadle sám jako siroteček a vrah mohl být někde schovaný. Vyletěl jsem z šatny jako namydlený blesk a klusal do vrátnice. Tam jsem se zamkl na klíč a zavolał panu řediteli Davidsonovi. Od té chvíle jsem se nehnul z fleku, dokud jste nepřijeli vy a pan ředitel. Celou dobu jsem se modlil, a čekal...”

„A co myslíte, nemohl vrah za tu dobu prásknout do bot, pokud neutekl dřív?“

„Prásknout do bot?“ Staroch se zamyslel. „Vyloučeno. Divadlo prodělalo přede dvěma roky adaptaci a celé zázemí jeviště je oddělené od hlediště ohnivzdornou stěnou. Jsou tam troje malé dveře, které vedou do zákulisí, a úzká chodbička do foyer. Ale všechny mají ocelové dveře a auto-* matické zámky. Inspicent je po představení vždycky zavře a klíče odevzdá ve vrátnici, takže se dá z divadla vyjít jedině tudy. Okna. mají mříže ještě z té doby, co tu bylo veseloherní divadlo, bude to pomalu padesát roků... Pa-matuju si je ještě jako malý kluk...”

„Okamžik!“ Parker vyšel rychle na chodbu, odkud bylo

~ slyšet, jak* přikazuje Jonesovi: „Vezměte lidi a prohledejte celé divadlo od sklepa až po půdu.

Zjistěte, jestli vrah neopustil budovu nějakým jiným východem, případně jestli není někde vylomené okno či vypáčené dveře.“

„Ano, šéfe.“ |

Hned potom se Parker vrátil zpátky do vrátnice.

„A ten váš kolega Gullins nepropustil] třebas nepozorovaně nějakého cizího člověka?“

„To nevím, pane inspektore. Myslím, že ne, protože odtud vidí celé schodiště jako na dlani a po odchodu personálu zavírá všechny východy na klíč, takže by ani nemohl nikoho propást.“

„Ale proč by zavíral dveře, když tu pan Vincý ještě byl?“

„To opravdu nevím, pane inspektore.“ Starý zaváhal. „Když jsem přišel, byly zamčené...”

„Máte mi ještě co říct?“ rychle se otázel Parker.

„Ne, nic, nic...” Starý opět zaváhal. „Už nic, pane inspektore.“

„Uvědomte si, že byl zavražděn člověk!“ Inspektor vstal a přistoupil k němu. „Jestli něco víte, ať vás

nenapadne cokoli zamlčovat, i když si třebas myslíte, že je to bezvýznamný detail.“

„Ano, pane inspektore.“ Vrátný rychle vstal a vypjal se do pozoru,

„Nemusíte přitom vstávat.“ Parker mu položil ruku na rameno a přinutil ho, aby usedl. Potom se k němu naklonil, aniž mu sňal ruku s ramene. „Mluvte, Soamsi, a vyklopte celou pravdu, nechcete-li mít nepříjemnosti pro zatajování důležitých okolností zločinu.“

„Když já... To není tak důležité, protože...“

„To posoudím já. Ven s tím!“

„Když“ono... když ono se Gullinsovi narodilo včera dítě... V noci se narodilo. Kluk! A on nespál celou včerejší noc a potom musel do služby...“

„Rozumím. A co dál?“

„Když jsem přišel a zaklepal na dveře, neodpověděl. Mu-

sel jsem víckrát zvonit, než se probudil. Dovědět se to ředitel, dá Gullinsovi na hodinu výpověď... A on už má na krku tři děti... Byla by to pro něho hrozná rána...“

„Rozumím. Nebudu o tom nikomu zbytečně vykládat. Ale co to má společného s naším případem?“

„Háček je v tom, že on, William Gullins, měl ve tři čtvrti na dvanáct obejít všechny šatny a jeviště a předat mi službu po kontrole celé budovy. Takový je předpis. Ale jestliže spal, tak to znamená, že divadlo neobešel. Kdyby to byl udělal, tak by našel pana Vincyho on. Kromě toho byl asi tak ospalý, že se nepodíval na desku s klíči, jinak by si musel všimnout, že mu jeden klíč chybí. A jestliže mu jeden klíč chyběl, měl zjistit, kdo ho zapomněl ode— vzdat. Klíče od šaten odevzdávají vždycky garderobiéři, kteří odcházejí až po hercích, protože musejí po nich uklidit šatnu. Nevím, jak to vypadalo dneska. Pan Vincy poslal určitě Ruffina domů...“

„Kdo je to Ruffin?“

„Oliver Ruffin je garderobiér, který v.Židlích‘ oblékal pana Vincyhů.“

„To znamená, že Gullins usnul, jak tvrdíte. A jestliže usnul, tak se tu mohlo ledacos stát. Je to tak?“

„Ano, pane inspektore. Ale prosím vás, né...“

„Budte klidný. Chci najít vraha a nezajímám se o pracovní kázeň zaměstnanců tohoto divadla ani o vašeho kolegu, který mohl být unaven po předchozí noci, kdy očekával narození dítěte. Nebojte se, nic se mu nestane, když mi všechno po pravdě poví. A poví mi to, budete přesvědčen. Ředitel Davidson se to nedoví.“

„Díky, díky, pane inspektore.“ Starý člověk se zvedl se židle. „Můžu jít domů nebo mám zůstat do konce služby?“

Parker se na něho pozorně zahleděl.

„Jste ženat?“

„Jsem vdovec, pane inspektore.“

„Máte děti?“

„Dvě dcery, pane inspektore.“

„Bydlí s vámi?“

„Ne. Obě jsou vdané. Jedna žije ve Skotsku, druhá až , v Austrálii. Její muž tam dostal práci.“

„Bydlíte tedy sám?“

„Ano, prosím.“

„Dobrá. Jděte domů, ale do zítřka nikomu ani muk, dokud nenastoupíte ráno zase do služby. Teď se trochu prospěte. Policie bude dnes v noci hlídat místo vás,“ Usmál se. „Ale pamatujte, že jste vázán služebním tajemstvím.“

„Ano, prosím.“

„A neobtěžujte se chodit ke Gullinsovi a varovat ho, že policie ví o jeho záchvatu“ spavosti v pracovní době, protože za minutu k němu pošlu policejní vůz, který tam bude určitě dřív než vy.“

Staroch zůstal stát, jako když ho polije studenou vodou. Po chvíli se kmitl na jeho svrasklé tváři stín úsměvu.

„Ale pan ředitel Davidson se to nedoví, vidíte?“

„Už jsem řekl.“

„Tak můžu jít klidně spát a před nikým ani nepíprť Dobrou noc, pánové.“

„Dobrou noc, Soamsi!“

Vrátný se vzdálil. V okénku se objevil obličej službu konajícího strážníka. Parker kývl souhlasně

hlavou. Hned potom někdo zaklepal.

„To jsem já, šéfe!“ řekl seržant Jones. „Prohledali jsme divadlo jako stoh sena, ale jehlu jsme nikde nenašli. Veškeré vchody i okna jsou v naprostém pořádku. Mají tu dokonce poplašné zařízení, ale i to je nedotčené. Vrah mohl odejít z divadla jedině těmhle dveřmi.“

„Dobrá. Okamžitě pošlete někoho pro denního vrátného, Williama Gullinse... Máte adresu?“

„Máme adresy veškerého personálu i herců. Hned pro něho pojedete vůz.“

„Až ho přivezete, tak ať na mě počká tady ve vrátnici.“

„Ano, šéfe!“

Parker se obrátil k Alexovi.

„Teď tě seznámím s panem ředitelem Johnem Davidso-nenv absolutním vládcem tohoto divadla a mým stálým dodavatelem vstupenek do prvních řad. Pojďme.“

Vyšli z vrátnice. Když procházeli kolem šatny Vincyho, všimli si, že se uvnitř už pilně pracuje.

Policejní lékař, který uslyšel jejich kroky, vyšel ihned na chodbu.

„Potřeboval bych ho odvézt a důkladně ohledat, ačkoli všechno se zdá naprosto jasné.“

„Dobrá. Odvezte si ho. Sebevražda vyloučena, je to tak?“

„Vyloučena. Sebevrah by si nemohl zasadit takovou ránu vleže naznak.“

„Kdy zemřel přibližně?“

„Mezi devátou a desátou soudě na první pohled, ale spíš kolem deváté než kolem desáté.“

„V devět padesát jsem ho ještě viděl na jevišti...“ podotkl zdvořile inspektor, „a tady pan Joe Alex, který stojí vedle mne, ho viděl taky, nemluvě o osmi stech dalších diváků, které můžeme povolat za svědky.“

„Opravdu?“ Lékař zvedl udiveně obočí. „V tom případě zemřel pochopitelně později, kolem desáté. Ale určitě to nebylo později než v deset, ačkoli i tato doba se mi zdá poněkud nepravděpodobná. U čelního a spánkového svalu už nastalo posmrtné tuhnutí, ačkoli...“ pohlédl na hodinky, „je teprve tři čtvrti na jednu.“

„To už je vaše doména, doktore...“ Parker zvedl ruce na znamení, že se vzdává. „Počkáme na vaši diagnózu. Chtěl bych znát co nejdřív přibližnou dobu smrti.“

„V tom případě ho musím odvézt, jakmile fotograf pořídí všechny snímky.“

„Souhlasím, odvezte si ho>. Čekám na váš telefonát.“

Lékař zavrtěl hlavou a vrátil se do pokoje. Parker a Alex šli dál. Na konci chodby zůstal inspektor nerozhodně stát. Byla prořata druhou širokou chodbou, jejíž jedna stěna hraničila po celé délce s jevištěm, protože měla čtverý úzké ocelové dveře, opatřené nápisem TICHŮ. Po druhé straně žádné dveře nebyly, jenom druhá chodbička, rovnoběžná s první chodbou, kterou přišli.

„Tuhle budovu projektoval dobrý architekt,“ řekl Alex, „žádné dveře nevedou k horizontu, za nímž je jeviště. To je díky tomu izolováno od zákulisí, takže tam nepronikne žádný zvuk.“

Druhá chodbička, kterou procházeli, měla po každé straně troje dveře. Za nimi následoval kus holé stěny a potom na samém konci otevřené dveře, na kterých bylo napsáno: ŠATNY I. POSCHODÍ – ŘEDITELSTVÍ – BUFET. Stál tam detektiv v civilních šatech, který se vypjal do pozoru, sotvaže je uviděl. Za dveřmi byly strmé schůdky, vedoucí do prvního patra. Vystoupili nahoru, minulí neosvětlený bufet, třpytící se v přitmě, potom ještě několikery dveře, až dorazili k cíli, k tabulce s nápisem ŘEDITELSTVÍ. Parker zaklepal a nečekaje na odpověď vstoupil dovnitř.

„Jen dál, pánové, prosím...“ Ředitel Davidson byl vysoký osmahlý muž s úzkým nervózním obličejem. Okamžitě se zvedl od psacího stolu a vykročil k Parkerovi s rukou nataženou k pozdravu. Pohlédl na Alexe.

„To je pan Joe Alex, známý autor kriminalistických románů a můj neoficiální spolupracovník,“ přiznal otevřeně Parker.

„Kdo by vás neznal!“ Ředitel Davidson srdečně potřásl Alexovou rukou. „Četl jsem snad všechny vaše knihy. Vždycky tvrdím, že dobrá detektivka je pro byznysmana víc než dovolená. Člověk si aspoň na pár hodin odpočine a nemyslí na zatracené obchody.“ Obrátil se k Parkerovi. „Můj Bože!“ zvolal. „Můj velký Bože! Co tomu říkáte, pane inspektore?“

„Co tomu říkám?“ Parker rozhodil svým oblíbeným bezradným gestem ruce. „Chtěl bych se dovědět především od vás, co si o tom myslíte vy? Jako ředitel, v jehož kanceláři se sbíhají nitky z celého divadla, víte toho jistě nejvíc. Snad byste nám mohl stručně charakterizovat zemřelého, jeho vztah ke

kolegům, poslední události tady v divadle a tak dále. Třebas měl nějaké nepřátele? Třebas se něco přihodilo, co by mohlo vrhnout trochu světla na celý případ? Než zahájím výslechy herců a technického personálu, chtěl bych uslyšet váš osobní názor.“

„Můj názor?“ Ředitel bezděčně ukázal na kožené klu-bovky a nabídl jim krabici s cigáry. Potom si přešel rukou po bradě. „Abych řekl pravdu, tak si nad tím lámu hlavu skorém hodinu, přesně od té chvíle, co mi telefonoval Soa-mes... Jestli měl Vincy nepřátele? Měl! Upřímně řečeno, v divadle ho všichni nenáviděli a znám několik lidí, kteří by ho dokázali chladnokrevně-zavraždit. Ještě dneska ráno jsem byl v pokušení shodit ho se schodů...“ zarazil se, „Je to hrozné, že tak mluvím o mrtvém.“ „Ještě hroznější by bylo o něm nemluvit, dokud je vrah na svobodě a práce policejního aparátu přímo je závislá na získání co největšího počtu informací,“ suše namítl Parker. „Povězte nám ve stručnosti vše, co může mít pro nás podle vašeho názoru význam. Charakterizujte Stephena Vinityho jako herce a povězte také, jaký byl jeho vztah k ostatním členům vašeho ansámblu.“ Pan Davidson se po kratší přestávce rozhovořil.

VÝPOVĚĎ ŘEDITELE DAVIDSONA

„Je toho velmi mnoho, ale i velmi málo, co vám o něm mohu říct. Nic, co by mohlo podle mého názoru v rtmout světlo na pachatele, ale velmi mnoho o samém Vyncym a poměrech kolem něho.“ „Nejdřív se pokuste nastínit jeho povahové vlastnosti,“ vybídl ho tiše Parker. „Chtěl bych si o něm vytvořit před stavu,“ omluvně se usmál. „Nejdřív mi povězte, jaký byl člověk, potom co víte o jeho soukromém životě, a nakonec, jaký byl jeho vztah k souboru a ředitelství divadla. Souhlasíte?“ V „Prosím. Začněme bodem prvním. Jaké byly povahové vlastnosti Stephena Vinityho?“ Ředitel chvíli dupal. „Těžká otázka, na kterou se těžko odpovídá. Nevím, zda měl to, čemu se říká vyhraněný charakter, to znamená ucelenou, neměnnou povahu, ačkoli by ji vlastně měl mít, protože mu už táhlo na padesátku. Byl velmi domýšlivý, přímo nafoukaný, ale tohle je nectnost mnoha herců, spíš profesionální než osobní vada. Vyplývá z nutné sebeobrany. Člověk, který je neustále konfrontován se stovkami diváků, o jejichž přízeň v podstatě celý život zápasí, musí věřit tomu, že je lepší než ti ostatní, že je nenahraditelný a neopakovatelný. Jenom nejinteligentnější herci jsou si vědomi svých nedostatků, ačkoli i oni se k nim neradi přiznávají. Ale Vincy nebyl inteligentní ani v tom nejběžnějším slova smyslu. Jako herec byl velmi obratný, dovedl s lidmi jednat a když mu na někom opravdu záleželo, uměl být i okouzlující. Ale hledat v něm nějakou hloubku, to by byla podle mne chyba. Mezi námi — vždycky jsem ho pokládal za velmi omezeného člověka. Neměl ani to, čemu se říká mravní zásady. Vždycky sledoval jenom osobní prospěch a každý prostředek mu byl dobrý, aby dosáhl toho, za čím šel. Ví, že se před deseti roky nechvalně proslavil jako hlavní aktér karetního skandálu, který se nakonec podařilo ututlat. Švindloval při pokru a byl usvědčen. Ví, že se dal vydržovat ženou jednoho boháče, s— kterou se stýkal jedině ze ziskových důvodů. Dostal od ní hromadu peněz, ale všechny rozházel, stejně jako se u něho dlouho neohrál rolls royee, který mu darovala, a vila na předměstí. Ale to bylo hodně dávno, takových deset roků počítám. Nejtrapnější bylo na tom to, že všude vytruboval, jakou má meče-nášku a kdo to je. Nejspíš si myslel, že je to zasloužený hold jeho kráse a jeho hereckému umění. Byl velmi talentovaný, to mu nikdo nemůže vzít. Ale nikoli geniální. Nikdy nebyl opravdu velkým hercem. Myslím, že mu v tom překážela právě jeho ješitnost a neschopnost podřídit se vedení dobrého a inteligentního režiséra. Byl hercem starého typu, daleko staršího, než byl jeho křestní list. Měl velmi blízko k primadonám z minulého století, kterým nezáleželo na autorovi hry ani na textu a na partnerech, ani na představení jako celku a jeho ideji, ale především na tom, aby se mohly samy blýsknout. Cítil se nesmírně dotčen, kdykoli se musel v nějaké scéně držet v pozadí a nechtěl pochopit, že cpát se v takovém výjevu na první místo je s učiněným nesmysl. Svou neschopností podřídit se režijní koncepci se automaticky vyřazoval z velkých představení, protože nikdo nestojí o herce, který se nedovede přizpůsobit a působí při zkouškách jako rušivý živel. Proto se asi nedostal na žádnou přední scénu a nikdy nevejde do dějin anglického divadla, ačkoli tam možná pro svůj opravdu nadprůměrný talent patří.“

V.Židlích* byl znamenitý, ale kdybyste se zeptal Darcyho, jak se s ním nadřel, mohl by o tom vykládat celé romány. Veškeré pojetí této tele — to je Darcy a nikoli on. Pokud se týče jeho povahových vlastností, tak si myslím, že byl slaboch a omezenec zbavený veškerých zábran. Ale současně měl hodně osobního šarmu, kterému odolala málokterá. Zeny mu taky hodně pomohly, ale i uškodily, protože ho zkazily... Skandálů a afér s ženami měl nesčíslné množství.“

„Ano.“ Parker se zamyslel. „Domníváte se, že měl nějaké spojení s podsvětím?“

„Sotva. Nepředpokládám. Neměl k tomu žádný důvod. Ačkoli... Ale ani to ještě o ničem nesvědčí...“:

„Co?“ zeptal se inspektor.

„Posledně, to znamená asi před týdnem, začal o sobě vykládat úplně fantastické věci, neuvěřitelné i na něho. Zpočátku jsem si myslel, že se zbláznil. Chlubil se kdekomu, že si založí vlastní filmový ateliér a že se představí světu jako druhý Laurence Olivier. Na otázku, kde sežene peníze na takový grandiózní podnik, odpovídal s tajemným úsměvem, krčil rameny a říkal, že je to pro něho maličkost.. Když se mi to doneslo – v divadle se řediteli vždycky všechno donese – musel jsem se tomu smát. Nikdo mu neviděl líp do kapsy než já. Jsem v ustavičném styku s herci, a proto musím mít o takových věcech přehled, abych věděl, jak si který tak říkajíc stojí. Ale Vincy prodělával jakousi záhadnou metamorfózu. Dneska ráno přišel za mnou pyšný a nafoukaný jako páv a choval se ke mně, jako bych byl nějaký hejpočkej. Vyjadřoval se velmi pohrdavě o pojetí Chamber Theatre, které, jak asi víte, je zaměřeno výhradně na soudobou dramatickou tvorbu a její propagaci, a požádal o astronomickou částku, protože ‚hrát za menší prachy v takových ubohých slátaninách je prý pro něho naprosto neúnosné‘. Hrozil, že zruší smlouvu, jestliže mu nevyhovím. Měl jsem co dělat, abych nevybuchl, protože jeho požadavky byly úplně idiotické, a klidně jsem mu odpověděl, že může zrušit smlouvu s naším divadlem, že se může sebrat a odejít třeba i zítra, ale že musí pochopitelně hradit všechny škody a to že bude pěkná sumička, protože bude muset zaplatit veškeré náklady spojené s nastudováním hry a s gážími hereckého ansámblu, techniky atd., že budu nucen uzavřít následkem toho divadlo, dokud nenajdu vhodného náhradníka a dokud ten nebude schopen vystoupit. A to nebude po zahájení sezóny, kdy většina herců uzavřela angažmá, žádná maličkost. Abych řekl pravdu, dělá mi, to hlavu od té chvíle, co jsem se dověděl o jeho smrti. Herci jsou pověřiví. Nebyl by to žádný div, kdyby nikdo nechtěl nastoupit na místo zavražděného...“

„Ano. Samozřejmě...“ Parker si odkašlal.

„Promiňte! Tohle k věci nepatří. Poznámkou o úhradě škod jsem ho trochu usadil, ale přesto trval na výpovědi a prohlásil, že po stažení Židli'z repertoáru pokládá spolupráci s naší divadlem za skončenou. To mi ovšem nemusel zvlášť připomínat, protože to stálo ve smlouvě černé na bílém. Ale to nebyla jediná věc, kvůli které si o něm všichni mysleli, že se zbláznil, i když tomu jeho náhlému zbohatnutí nakonec všichni uvěřili. Kdo nemá vyhlídky na daleko výhodnější uplatnění, nedává výpověď takovým tónem. Provedl jsem diskrétní sondáž, ale mohu prohlásit s naprostou jistotou, že žádný filmový producent, ani žádné divadlo s ním o žádném angažmá nejednalo. Proto se mi zdá celá záležitost naprosto nepochopitelná. Nevím, z čeho chtěl vytřískat ty peníze. Ze svého hereckého umění, ani ze žádných jiných s tím souvisejících zdrojů určitě ne...“

„A demonstroval to svoje příští bohatství nebo skvělé perspektivy ještě nějakým jiným způsobem?“ zeptal se inspektor.

„Jak by ne! Situace v divadle byla už dávno velmi napjatá. Eva Faradayová byla skorém zasnoubená s Henrym Darcym, který ji objevil v jednom Ochotnickém souboru a udělal z ní herečku. Potom poznala Vincyho a asi se do něho zamilovala nebo se dala od něho uhranout, protože se rozešla s Henrym a chodila jedině s Vincym. Stalo se tak hned v druhém týdnu po zahájení zkoušek se Židlemi, to znamená asi před třemi měsíci. Ten člověk to se ženami pTostě uměl. Myslím, že Eva měla Henryho upřímně ráda, protože je to jeden z nejlepších a nejschopnějších lidí, jaké máme v divadle. Kdyby si ho vzala, byla by šťastná a slavná. Ale ženy jsou nepochopitelné. Tak či onak, Darcy nedal na sobě nic znát, ačkoli je měl dennodenně na očích, protože smůla chtěla, že jsme připravovali hru, v které vystupují pouze dva herci. Darcy tu hru režíroval a kromě toho v ní měl malou epizodní roli Řečníka. Musel s nimi pořádkem být, diskutovat s nimi, dávat jim pokyny, scházet se s nimi dvakrát denně... Ale zažil jsem už v divadle jinší věci! K Evě se choval jako nejlepší přítel. Krk dám na to, že ji má dosud rád. Ale ona měla oči jenom pro Vincyho. Prý jí sliboval, že se s ní ožení, že se konečně usadí a založí rodinný krb. Ostatně – čert ví, co jí nakukal, nasliboval a jak na ni působil. Byl to odporný, lepkavý člověk. Zeny se na něho lepily a potom se nemohly odlepit. Když ho omrzely, nebo když je přestal potřebovat, pouštěl je klidně k vodě. Stejný osud stihl i Evu. Před několika dny došlo mezi nimi k velké scéně tady v divadle. Eva zůstala úplně mimo, řádl jenom on. Řval na ni a sprostě jí nadával, že se na něho lepí, že mu svazuje ruce, že na něho nemá žádné právo, že je mu břemenem. Stalo se to den či dva dny po tom, co začal rozšiřovat fámu o svém

příštím bohatství. Zřejmě dospěl k názoru, že sňatek s mladou, sice známou, ale nikoli nejslavnější herečkou není pro něho dost atraktivní. Dělal si nejfantastičtější plány, ale v těch s Evou už vůbec nepočítal... Po té scéně s ní definitivně skoncoval a mimo jeviště s ní vůbec nepromluvil. Na jevišti se choval tak, jako by měl co dělat se zmíjí. Při té hádce došlo ještě k dalšímu incidentu. Když Vincy začal na Evu křičet, Darcy ještě nebyl v divadle. Myslím, že si Vincy záměrně vybral takový okamžik. Chtěl ji veřejně ponížit, ale přitom se bál, aby sám nedostal přes hubu. Darcy by Evu nikdy nenechal takhle urážet – bez ohledu na to, jestli se s ním kvůli Vincymu rozešla či ne... V našem divadle pracuje inspicient, který se jmenuje Jack Sawyer. Je to mladý, poměrně útlý chlapec, vysokoškolák, který si po večerech přivydělává, aby mohl dostudovat medicínu. Byl při té scéně náhodou někde nablízku, a když Vincy použil vůči Evě nějakého velmi nevybíravého slova, přistoupil k němu a řekl mu, že si žádný muž nesmí dovolit takové chování k ženě. Musím dodat, že pro Stephena Vincého nebyl divadelní technik člověk. Jednal s nimi jako feudál s nevolníky nebo Ještě hůř, protože je vůbec nebral na vědomí. Vincy a Henry Darcy jsou vysocí, statní chlapi, kdežto inspicient byl proti nim úplná chudinka. Vincy se dlouho nerozmýšlel a jetinu mu vlepil. Zpolíčkováný inspicient popadl sekýrku, kterou nechal hasič ležet někde na stolku, a byl by ho určitě praštil, kdyby mu v tom nebyli kolegové zabránili. Celý případ mohl mít pro Vincého ošklivé následky, ale nakonec se mi podařilo Sawyera přemluvit, aby přijal jako sa-tisfakci písemnou omluvu Vincého, kterému jsem pohrozil, že by ho mohli za tohle posadit na pár měsíců do chládku. Zavřít by ho kvůli tomu určitě nemohli, ale musel by vysolit pořádnou pokutu. Snažil jsem se celý skandál ututlat; Takové konflikty a hádky velmi ztěžují práci v divadle a obřezují se ve hře souboru a vůbec v celkové úrovni před- „stavení. Ale tím celá aféra zdaleka neskončila. Eva tenkrát omdlela, a když ji za půl hodiny vzkřísili, dostala záchvat pláče, a proto se začátek představení opozdil o celých patnáct minut. Když přišel Darcy, který vystupuje až v závěru druhého jednání, a když uslyšel, jak se Vincy k Evě zachoval, zašel k němu o přestávce do šatny a klidně mu oznámil, že ho zabije jako psa, jestli si ještě jednou něco dovolí vůči Evě Faradayové. Nečekal, co mu odpoví, a beze slova odešel z šatny. Garderobiér Ruffin, který byl při tom, protože musí při představení pořád sedět u Vincého v šatně – což je pro něho utrpení, Vincy se totiž k němu hnusně chová a on se ho bojí jako čert kříže – vykládal, že Vincy zbledl jako křída, že se hodně dlouho klepal strachy a že přišel k sobě až potom, když tlampač ohlásil konec přestávky a on musel nastoupit na jeviště. Vincy se Evě po představení formálně omluvil, ale tím jejich známost skončila a to, jak se nyní ukázalo, nadosmrti...

„Ano...“ Parker si cosi zaznamenal do notýsku a zvedl se. „Jsem vám opravdu velmi zavázán, pane řediteli. To, co jste nám pověděl, je pro nás víc než zajímavé. Otevírá to pole mnoha dohadů a těm bych se pochopitelně rád vyhnul...“ Zarazil se. „Je noc,“ zdráhavě pokračoval, „myslím, že si zasloužíte trochu spánku. V nejbližších hodinách vás asi nebudeme potřebovat, takže si do rána můžete v klidu zdřímnout. Kdyby se něco nepředvídaného stalo, dovolím si vás telefonicky probudit. Ale nepředpokládám, že to bude dnes v noci nutné.“

„Prospím se tady,“ odpověděl Davidson. „Často tu spím, když mám hodně práce nebo když je generální zkouška s delšími přestávkami. Mám tu pohovku, na které si vždycky hodím šlofíka, pokud mě vrátí telefonicky neprobudí.“

„Prosím, jak libo. Ještě něco, pane řediteli. Mám k vám jednu prosbu. Přál bych si, abyste prozatím o celé záležitosti pomlčel. Zítra se o tom tisk beztak doví, ale čím později nás reportéři přepadnou, tím líp pro nás. Budete muset zavřít divadlo?“

„Ne, jenom stáhnout z repertoáru ‚Židle‘. Ale máme už skorém nastudovanou druhou hru, kterou jsme připravovali souběžně se ‚Židlemi‘, protože jsem si nebyl jist, jak je publikum přijme. Taková hra dovede udělat obrovskou kasu nebo propadne po dvou představeních. Tahle měla obrovský úspěch...“

„Předpokládám, že teď bude mít ještě větší,“ pravil Parker, „jak znám lidi.“

„Taky si to myslím,“ pan Davidson zakýval hlavou, „ačkoli v divadle je těžko být dobrým prorokem...“

„... jak tomu nasvědčuje dnešní noc,“ uzavřel inspektor s šibeničním humorem. „Ještě jedna maličkost, pane řediteli. Čistě formální otázka. Rád bych věděl, jak jste strávil dnešní večer.“

„Já? Nu ovšem, samozřejmě. Byl jsem na recepci u lorda majora. Recepce začala v pět odpoledne a protáhla se asi do jedenácti... Potom jsem pozval dva přátele k sobě... Byla to recepce pro divadelní ředitele... v rámci spolupráce městské rady s uměleckým světem. Ředitel Beatle Theatre a Burlesky

vypili u mne sklenku a rozloučili se asi pět minut předtím, než mi Soames telefonoval. To je celé moje štěstí, protože bych se jinak asi neudržel a všechno jim vyklopil. Celý Londýn by už teď hlučel a novináři by se cpali dveřmi i okny dovnitř. Už teď se děším toho, co otázek budu muset zítra zodpovědět...”

„Já taky!“ přiznal s povzdechem Parker. „Ale lidé chtějí Číst noviny a je na novinách, aby přinášely nejčerstvější zprávy. Proti tomu není rady ani pomoci. Přijměte ještě jednou můj upřímný dík, pane řediteli. Zůstanete tady v divadle?“

„Budu celou dobu v kanceláři, abych vám nepřekážel. , Ale nevím, jestli usnu.“

„Rozhodně to stojí za pokus,“ řekl inspektor a odporou čel se. Joe Alex následoval jeho příkladu a odešel hned po něm.

TA PANÍ PŘÍŠLA VE ČTVRT NA JEDENÁCT...

Na schodišti zůstal Parker na chvíli stát.

„Nic mi prozatím neříkej, Joe. Tento případ bude možná složitější, než jsem předpokládal. Nic ještě nevíme...”

„Ani mě nenapadne cokoli říkat...” zabručel Alex. „Mám za sebou těžký den, strávil jsem spoustu hodin v autě, byl jsem v divadle a v klubu. Vstával jsem v sedm ráno. To za prvé. Myslíš, že je člověku za těch okolností dvakrát do řeči? A vůbec, copak jsem byl někdy výřečný?“

Parker se usmál

„Ne, nikdy ne. Svatá pravda Ale ty chceš teď opravdu odejít?“

„Za nic na světě! To ,jsem přece neřekl.“

„To jsem rád.“

Sestupovali do přízemí. Znali se již hodně dlouho, prožili na palubě britského bomtaardovacího letadla celou válku. Bývaly doby, kdy si byli bližší než bratři. A Alex dobře věděl., že inspektorovi není lehké u srdce, třebaže se usmívá.

„Teď vyslechneme toho denního vrátného a potom další, pokud z něho nic kloudného nevypáčíme. Ale věřím, že spíš ano než ne. Vrah přece musel projít kolem jeho okénka, aby se dostal dovnitř a zase zpátky. Ale počkejme...”

Na hlavní chodbě za horizontem potkali seržanta Jonese.

„Už přivezli toho portýra, šéfe!“ A

„William Gullinse?“

„Ano, šéfe, Je ve vrátnici. Hlídá ho strážník. Celý se klepe, protože má ženu ve špitále. Včera přivedla na svět dítě. A on tam teď brečí. Proto jsem vás šel shánět. Nevím, co s ním dělat.“

„Uklidněte se, hned přestane brečet,“ zabručel Parker a rychlým krokem zamířil do vrátnice. Strážník, který se nakláněl nad zoufale vzlykajícím chlapíkem, zaujal ihned služební postoj, ale současně se rozpačitě zatvářil, jako by chtěl naznačit, že neví, co si má počít s tím nešťastným ivorem, který sedí na židličce jako pytel neštěstí a srdceryvně vzlyká. Inspektor pokynul policistovi, aby se vzdálil. Sotva se za ním zavřely dveře, naklonil se nad vrátným a klidně ho oslovil:

„Poslali jsme pro vás, Gullinsi, abychom vás vyslechli v souvislosti s vraždou. Máte-li tuto vraždu na svědomí, plným právem pláčete nad svým osudem. Ale jestliže jste se zločinu nedopustil, zbytečně plýtváte naším časem i svým. Po výsledku vás pošlu vozem domů. Otec by měl být doma u dětí, když má ženu v nemocnici. Ale chovejte se především jako muž!“

Tato slova působila na vrátného jako mávnutí kouzelného proutku. Zvedl hlavu a spustil ruce. Na tváři, zalité slzami, se už nezračilo zoufalství, ale nesmírný úžas.

„Vražda?“ zašeptal. „Můj Bože, jak to? Myslel jsem, že vykradli divadlo. Tak je tedy nevykradli?“

„Ne!“ odpověděl energicky Parker a usedl proti němu.

„Nikdo divadlo nevykradl, ačkoli jste ve službě spal. Když pro vás přijela policie a vyzvala vás, abyste se oblékl a odjel s ní a nechtěla s vámi o ničem mluvit, byl jste přesvědčen, že sem přišli zloději a že budete stíhán pro zanedbání povinností nebo dokonce pro podezření ze spoluúčasti na krádeži. Nic takového, Gullinsi! Mezi dvaadvaceti a dvaadvaceti třiceti byl ve své vlastní šatně zavražděn herec Stephen Vincy, a proto bychom od vás rádi slyšeli, co jste ten večer dělal a čeho jste si všiml.“

„Pan Vincy byl zavražděn...” tiše zašeptal Gullins. „Pan Vincy! A já jsem seděl hned za stěnou... O Bože... Říkal jste, že se to stalo mezi desátou a půl jedenáctou?“

„Ano, to jsem říkal.“

„Tak to byla ona.“

„Jaká ona?“ rychle odpálil inspektor, nakloniv se dopředu.

„Ta... ta paní, která za ním přišla ve čtvrt na jedenáct, zdržela se u něho pár minut a hned potom odešla.“

„Mám tomu rozumět, že tu byla v tu dobu nějaká žena?“

„Ano... Pustil jsem ji k němu, protože pan Vincy mě upozornil, že přijde. Nebyla první, kterou jsem k němu pouštěl... Ale byla starší než ty druhé... než všechny ostatní...“

„Kolik roků jí asi bylo?“

„Asi čtyřicet? Nebo i víc. Ale u těch bohatých paniček se to nepozná. Jsou tak dobře udržované, že se zdají mladší...“

„To máte pravdu. A jak byla oblečena?“

„Měla na sobě černý tenký kabát a malý klobouček, jaké jsou zrovna v módě, kulatý, šedý... A ještě měla, prosím, střevíčky s vysokými podpatky... Ale jinak byla spíš menší...“

„Poznal byste ji, kdybyste ji uviděl?“

„Así... asi ano, pane inspektore.“

„Dobrá. A ničeho zvláštního jste si na ní nevšiml? Něčeho v jejím oblečení nebo chování?“

„Chovala se trochu nesměle... Ale nepřekvapilo mě to, protože nebyla od divadla a cizí lidi se v zákulisí často chovají nesměle.“

„Rozumím. Nic víc mi už o ní nemůžete říct?“

„Myslím, že už nic, pane inspektore... Počkat! Všiml jsem si ještě jedné věci, ale to vám určitě moc neřekne... Tyhle nóbl dámy nosí vždycky k večerním šatům takové pěkné mrňavé taštičky. Moje mě na to jednou upozornila, když seděla tady se ranou, že to musí být krása, když ženská nemusí nosit v kabelce nic než pudr, tyčinku na rty a ka-pesníček...“

„Dobrá, vaše žena měla pravdu, život s takovou kabelkou je určitě pohodlnější. Nu a co bylo s tou dámou?“

„V tom je ten háček. Ta paní měla velkou skladnou kabelu, úplně jinou, než jaké nosí ženské k večerním šatům. Držela ji nízko, takže jsem si jí z okýnka hned nevšiml. Zpozoroval jsem to až potom, když šla po schodech nahoru. Ale nic mě přitom nenapadlo. Určitě měla v té kabele revolver.“

Parker pohlédl dlouze na Alexe, který tiše hvízdal mezi zuby.

„Pan Vincy byl zavražděn dýkou...“ zamumlal inspektor.

„Tak v ní měla určitě dýku. Ale copak mě to mohlo napadnout?“

„Ne. To vás nemohlo napadnout. Ale měl jste projít po představení divadlo, abyste nám tady potom nemusel brečet a dělat si výčitky. Máte tu telefonní seznam?“

„Co?“ vyhrkl vrátný Gullins. „Ano, ano, pane inspektore. Máme, to se ví!“ Vyskočil a podal inspektorovi tlustý fascikl. Parker ho podal Alexovi.

„Buď tak hodný, Joe, a vyhledej mi telefonní číslo pana Charlese Cresswella.“

Alex přikývl a začal mlčky listovat v seznamu.

„Teď mi ve stručnosti vylište, co jste dělal od začátku představení až do jedenácti pětapadesáti, kdy vás probudil kolega.“

„Hned, prosím.“ Gullins usedl a zamyslel se. „Představení běželo od samého začátku docela normálně, nikdo cizí sem nepřišel. Potom, asi deset minut po zahájení, přišel za mnou garderobiér pana Vincyho Oliver Ruffin a sedl si ke mně do vrátnice. Chvilku jsme se bavili, protože měl hromadu času. Pan Vincy poslal Ruffina pryč, jakmile ho oblékl, a řekl, aby mu do šatny víc nelezl, že čeká návštěvu. Po Ruffinovi mi taky vzkázal, abych k němu pustil jednu dámu, ale že neví, jestli přijde o přestávce nebo až po představení... Potom byla přestávka. Ruffin u mě pořád seděl. O přestávce přišel jeden chlapík a přinesl koš růží pro pana Vincyho. Ruffin se ode mě nehnul, protože měl volno až do konce představení, kdy převléká pana Darcyho. Pan Darcy vystupuje až na konci, ale po té scéně, co udělal, pan Vincy slečně Faradayové, chodil do divadla vždycky. I před začátkem a hned se převlékl. Hraje ve stejném kostýmu jako pan Vincy, až na to, že si bere místo masky široký klobouk, takže s ním Ruffin moc práce nemá. Ruffin vždycky povídá, že na těch moderních hrách je nejlepší to, že se kostýmy šijou z úplných hadrů, žádné kraječky, žádné vyšívání, jako to bylo dřív. Aspoň se člověk tolik nenadře.“

Parker pohlédl nenápadně na Alexe a otevřel ústa, jako by chtěl Gullínsovi skočit do řeči, ale Alex ho zarazil nenápadným, záporným gestem. Držel už v ruce zavřený telefonní seznam, v kterém přidržoval prstem jednu stranu. Parker sklapl pusu a vrátil se očima k vyslýchanému.

„Ruffin se u mě zdržel ještě po přestávce, ale potom přišla švagrová, která přijela vlakem z Manchesteru. Moje žena včera rodila, proto jsem švagrové poslal telegram, aby trochu vypomohla v domácnosti, protože máme dvě děti a já sloužím dvanáct hodin den co den... Když sem přišla s kufrem, řekl Ruffin, že půjde dó šatny slečny Faradayové, která byla ještě na jevišti, a že si popovídá se Zuzanou,“

„Kdo je Zuzana?“

„Garderobiérka slečny Faradayové, žena Malcolma Snowa, našeho oponáře, hrozně užvaněná ženská. Celé divadlo bylo napjaté, jaké budou dozvuky té scény, co udělal pan Vincy slečně Faradayové, protože slečna Faradayová chodila předtím s panem Darcym... Ruffin si šel popovídat se Zuzanou a mě nechal ve vrátnici se švagrovou. Představení skončilo, není to dlouhá hra, prý byla napsána jako Jednoaktovka, ale pan Darcy udělal uprostřed přestávku, aby měli kulisáci kdy nanosít židle na jeviště. S těmi židlemi jsou vždycky patálie, dá to fušku rozmístit takovou kupu seslí podle určitého plánu... Kulísáci musí o přestávce natahat dvě stě padesát židlí a pořádně se pokaždé zapotí, aby to , stihli... Ale o čem jsem to mluvil? Už vím. Nemám na vyhazování, ale poslal jsem švagrovou po představení taxíkem domů, ono není dobře nechat děti tak dlouho bez dohledu.

Staršímu je deset roků, ten by už měl mít trochu rozumu, ale druhý je čtyřletý a to si ti cvrčci musejí sami ustlat a navečeřet se. Švagrová nasedla do taxíku a odjela. Já jsem čekal, až všichni odejdou. V divadle už skorém nikdo nebyl, když se objevila ta paní... Ptala se, jestli pan Vincy ještě neodešel. Řekl jsem, že ne. Šla po schodech nahoru. Potom už byl, myslím, úplný klid a jak jsem tu seděl, tak se mí začaly klížit oči, protože jsem minulou noc nezamhouřil oko a hned ráno jsem musel do práce. Parnatuju, když ta paní odešla k“panu Vincy mu, že jsem byl tak ospalý, že jsem za ní honem zamkl dveře, sedl si k okýnku s klíčem v ruce a opřel hlavu o loket. Řekl jsem si, že si schrupnu na krátkou chvilku, než mě pan Vincy při odchodu probudí. Ale sotva jsem zavřel oči, zazvonil Soames. Aspoň jsem si to myslel, ačkoli jsem ve skutečnosti chrápal půldruhé hodiny. Ale po tom rozčilení a napětí, co jsem zažil minulou noc, bych dokázal spát aspoň pět dní. Teď mě to už přešlo...” řekl s lehkým úžasem. „Na mou duši, vůbec mi teď není do spaní.“

„Dohře, dobře. Ono to určitě zase přijde,“ odpověděl Parker. „Ale nejdřív dopovězte, co jste nám měli říct.“

„Myslím, že jsem už všechno řekl, pane inspektore. Soames zazvonil a já jsem byl tak rozespalý, že jsem úplně zapomněl na pana Vincyho a na to, že jsem měl před odchodem projít divadlo. Kromě toho jsem věděl, že to Soames udělá sám, protože je to velmi svědomitý člověk. A vůbec, koho mohlo napadnout, že se ten den stane v divadle taková strašná věc? Soames si určitě hned všiml, že jsem spal, ale ani se tomu nedivil, protože všichni věděli, že moje žena včera rodila. Dokonce se mi složili na peněžitý dar...: Ghambre Theatre je moc dobré divadlo, pane inspektore, poměry jsou tu opravdu dobré a lidi kolegiální. Nikdo nedělá rozdíl mezi herci a neherci. Ovzduší je tak říkajíc přátelské a přitom si nikdo z nás nic nedovolí, protože víme, kdo je režisér či herec a kdo je portýr. Ale každý se chová k druhému slušně. Jedině pan Vincy byl... Ale o mrtvých jen to nejlepších. Je v pánu a jestli proti němu někdo něco měl, teď mu to určitě odpustí. Nemám pravdu?“

„Určitě.“ Parker přikývl. „Jděte domů, Gullinsi, a vyspěte se. Snad se mi podaří zatajit váš prohrěšek před panem ředitelem Davidsonem, aby se nedověděl, že jste spal v době vraždy. Ale uvědomte si, že by to příště mohlo dopadnout hůř. Otec tří dětí by měl mít větší smysl pro povinnost.“

„Děkuju, mockrát děkuju,“ Gullinsův hlas se opět nebezpečně zlomil, „dělalo mi to moc těžkou hlavu...”

„V pořádku. Tak už jděte...”

„Dobrou noc...”

„Dobrou noc, dobrou noc...” Parker dal znamení službu konajícímu strážníkovi, aby vypustil Gullinse, který se ještě třásl, ale už se nejistě usmíval.

„Co teď?“ zeptal se Joe. „Pojedeme k panu Charlesu

Gresswellovi, snoubenci Anny Docldové? Doufám, že hádám správně.“

„Správně.“ Parker vyhlédl z okénka a vydal příslušné dispozice. Za chvíli nasedli do vozu, který ostře

vyrazil. a odbočil do dlouhé rovné ulice, lemované i obou stran vysokými, starými činžovními domy. Potom vůz zahnul ještě jednou, projel dvěma či, třemi užšími ulicemi a octl se ve vilové čtvrti. Krátce potom stanul před domem, zpola zakrytým vysokými stromy, který byl ponořen do hluboké tmy. Branka byla zamčená. Parker vystoupil z vozu a zmáčkl zvonek. Dům zůstal temný. Inspektor stiskl ještě– jednou tlačítko zvonku, ale v témž okamžiku se rozsvítilo v jednom přízemním okně světlo a zaskřípaly dveře.

„Kdo je to?“ otázal se čísi chraplavý, stařecký hlas.

„Je pan Charles Cresswell doma?“ otázal se hlasitě Parker. v

„Co, je?“ Vzápětí se ozvaly pomalé, belhavé kroky a chvíli nato se na stezce ukázala přihrbená postava v tmavém, dlouhém županu.

Alex si všiml, že se i v prvním patře rozsvítilo světlo.

„Policie,“ řekl Parker, když staroch došel do takové blízkosti, že už nebylo třeba křičet. „Chceme mluvit s panem Charlesem Cresswellem, pokud je doma.“

„Policie...“ opakoval starý muž, který se mezitím při– * belhal k brance. Pozorně si je prohlížel.

„Tady je moje služební legitimace.“ Parker prostrčil otvorem železného mřížového menší tmavou kartu.

Staroch vydoloval z kapsy baterku a posvítil na ni. \

„Ano...“ řekl váhavě, když si ji prohlédl, jako by nevěřil vlastním očím ani uším. „Ještě nikdy jsme neměli v domě policii...“

Ale tu zaharašily na pískovce jiné kroky, rychlejší a energičtější.

„Copak se tu děje, Johnne?“ otázal se mladý mužský hlas.

„Jsem inspektor Scotland Yardu,“ pravil ostře Parker, „a upozorňuji vás, že jsem zde službě. Chci mluvit s Charlesem Cresswellem. Jestliže jsem ho nezastihl doma, chtěl bych od vás slyšet...“

„To jsem já,“ pravil mladý muž a popošel ještě blíž. „Johnne, otevři!“

Starý člověk vytáhl klíč a otevřel branku. Parker si vzal svou legitimaci.

„Promiňte, že jsme vás tak pozdě přepadli,“ omlouval se zdvořile, „ale přivádí mě k vám jistá opravdu dramatická záležitost, o níž vám budete moci leccos bližšího povědět, jak se domnívám.“

„Já?“ Charles Cresswell se rozesmál. Alex spatřil v přítomnosti dvě řady krásných pravidelných zubů.

„Obávám se, že se mýlíte. Ale jste-li zde úředně a plníte svou služební povinnost, nezbyvá mi, než...“

Ustoupil a pohostinným gestem jim ukázal na stezku, která vedla k domu. Parker vykročil napřed provázen hostitelem, Alex za ním. Kráčeli ztemnělou zahradou. Alex intenzivně přemýšlel. Až nyní, když na tom vůbec nezáleželo... Ano, právě v tomto okamžiku si uvědomil, co ho tak znepokojilo v šatně zavražděného. Ze by to odnesla ona?

Došli k domovním dveřím, Cresswell vstoupil do domu první a rozsvítil světlo v hale. Mlčky jim ukázal na dveře po pravé straně.

Byl to nevelký pokoj zařízený částečně jako pracovna, částečně jako knihovna. Alex pohlédl se zalíbením na krásný gobelín, zavěšený na stěně.

„Líbe se?“ otázal se bezděčně.

„Ano.“ Charles Cresswell na něho zvědavě pohlédl. „Na policistu máte dost originální zájmy.“

Alex chtěl vysvětlit svou přítomnost v jeho domě, ale Parker mu dal znamení, aby mlčel.

„Prosím?“ pronesl tázvým tónem Cresswell. „Jsem vaší návštěvou upřímně překvapen... Nikdy jsem ještě neměl co dělat s...“

„Ale měl,“ opravil ho zdvořile Parker, „pokud si vzpomínám, hovořili jsme spolu před třemi lety o vašem příteli Klaudiovi Clavearegeovi, který upadl, do určitých... hm... nesnází. Doufám, že mě paměť neklame?“

„Tak to jste vy!“ Cresswell se rozesmál. „Hned mě napadlo, že se odněkud známe. Ale nepředpokládal jsem, že by... Ano, skutečně, hovořil jste se mnou před třemi lety o ubohém Klaudiovi.“

„Ale tentokrát bych se chtěl od vás dovědět, co jste dělal od včerejšího odpoledne až do této chvíle.“

„Já?“

„Ano. Existuje domněnka, že jste se stal byť zcela nevědomky svědkem zločinu. Tak či onak jsem přesvědčen, že vám velmi usnadníte práci, povíte-li nám co možná podrobně, jak jste strávil včerejší odpoledne a večer. Ale nechci vám nic namlouvat, abych případně neovlivnil vaši výpověď,“

„To mi připadá naprosto absurdní,“ řekl Cresswell, „protože včerejší odpoledne a večer...“ pokrčil rameny. „Ale přece byste mě nebudil uprostřed noci pro nic za nic... Ve čtyři jsem odjel ke své snoubence, slečně Anně Doddové, u které jsem se zdržel do tři čtvrti na osm. Budeme se vbrzku brát, a proto jsme domlouvali nejbanálnější záležitost pod sluncem – trasu naší svatební cesty. Chceme opustit na několik měsíců Anglii a podniknout cestu kolem světa. Ale svět se dá objíždět různými směry. Jak vidíte, strávili jsme tento čas velmi příjemně, prohlédli jsme si celou hromadu barevných prospektů, které jsem přinesl s sebou, a vášnivě jsme o nich debatovali. Potom jsme snědli ve společnosti paní Angeliky Doddové, matky mé snoubenky, něco na způsob lunche. Sir Thomas Dodd je vážně churav, takže nepřišel ke stolu a vypil s námi jenom kávu těsně před odjezdem do divadla. Měli jsme vstupenky na Ionescovy ‚2idle‘. Po představení jsem odvezl Annu domů a od ní jsem odjel rovnou sem. Nechci se teď sám ukazovat v nočních lokálech a moje snoubenka se cítí poněkud vázána otcovou chorobou. Vrátil jsem se tedy domů, navečeřel se, vykoupal a šel spát. Probudil mě rozhovor v zahradě. To je vše.“

„Mnohokrát děkuji,“ řekl Parker a vstal. „Ještě jednu otázku. Byl jste v divadle jenom se svou snoubenkou?“

„Ne,“ Cresswell zvedl obočí, „byla s námi také její matka.“

„Ale před chvílí jste použil slov: ‚Odvezl jsem Annu domů.‘ Máme tomu rozumět tak, že jste odvezl i svou budoucí tchyni?“

„Ne. Rozloučila se s námi po představení, protože chtěla –něco zařídit v sousedství. Řekla, že se vrátí domů taxíkem. Proto jsme odjeli sami.“

„Děkuji ještě jednou a nezlobte se pro ten noční přepad.“ Parker se usmál. „Myslím, že jste nám velice pomohl, ačkoli si tím ještě nejsem zcela jist. Na shledanou, mister Gress-well.“

Po těch slovech odešel, zanechávaje užaslého-pána, domu na prahu pokoje. Mlčenlivý Alex vyklouzl beze slova za přítelem.

PRÁZDNÁ OBÁLKA

lakmile se za nimi zavřela zahradní branka, Parker zůstal stát a opřel se nikou o blatník vozu:

„Co bys teď udělal na mém místě, Joe?“ otázal se.

„Na tvém místě bych se vrátil do divadla, abych se seznámil s výsledky pitvy a znalecké expertizy otisků, a především bych se chtěl dovědět, jaký papír držel Vincy v ruce. Kromě toho mě znepokojuje ještě jedna otázka, kterou bych si rád co možná brzy zodpověděl. Ale prozatím o tom ne chci mluvit.“

„A co bys udělal potom?“

„Potom bych zajel k paní Angelice Doddové a zeptal se jí, co dělala po představení, přesněji od chvíle, kdy se rozloučila s dcerou a budoucím zetěm, až do okamžiku, kdy se vrátila domů?“

„Ano, máš pravdu. Já udělám totéž.“ Parker se zasmušile usmál a nasedl do auta. Když se vůz rozjel, prohodil zpola k sobě, zpola k Alexovi:

„Víme, že v 10.15 přišla k Vincymu nějaká žena. Přibližně stejnou dobu uvádí lékař jako konečnou časovou mez smrti, ačkoli nad tím zpočátku kroutil hlavou, protože se mu to zdálo příliš pozdě. Ale fakta svědčí o něčem jiném. Lékařská věda není s to dosáhnout přesnosti chronometru. Představení začalo v osm, v devět byla přestávka, která trvala více méně do čtvrt na deset. Po přestávce se Vincy opět objevil na jevišti. V deset představení skončilo. Vím to, protože jsem se podíval na hodinky. Co myslíš, jak dlouho před závěrem hry odchází Vincy z jeviště?“

„Myslím, že o takových sedm nebo osm minut dřív,“ odpověděl roztržitým hlasem Alex,

„Tak vidíš! Přibližně v 9.52 jsme ho všichni viděli. Cesta do šatny mu nezabrala víc než pár minut. Ve dveřích ho nikdo zabít nemohl. Nejdřív si musel lehnout a vzít do ruky ten papír, s jehož obsahem se za chvíli seznámíme. To mohlo trvat všeho všudy čtyři až pět minut. Z toho vyplývá, že v 9,56 ještě žil. Žádný lapíduch na světě mi nenamluví, že dokáže určit dobu smrti s tolerancí pouhých třiceti minut. To znamená, že mohl být zavražděn i v 10.25. Ale já potřebuji čas 10.15. V tom případě všechno vychází...“

„Ideálně...“ zabručel Alex.

„Přesně tak. Ideálně! Kromě toho měla paní Doddová tu zvláštní kabelu. Všimla si toho slečna Beaconová. Ženám naštěstí neujde takový detail. S Cresswellem domů neodjela. Co jiného mohla mít v těch končinách na práci než navštívit Vincého? Počkala, až odejdou herci i ostatní personál a čtvrt hodiny nato zašla k němu, Vincy ji už očekával...“

„A ona ho zabila...“ tiše doplnil Alex. „Dodáš-li k tomu ještě to, že Vincy skoro týden vykládal známým i neznámým o svém velkém bohatství, a ještě to, že dcera paní Doddové zdělala 25 miliónů liber, můžeš z toho faktu vyvodit další závěry.“ •

„již jsem je vyvodil, můj milý. Dám na to krk, že Vincy Doddovou vydíral. Proč? To ještě nevím. Třebas byl jejím milencem?“

„To není vyloučeno...“ Alex zažíval. „Nebo byl milencem její dcery, která chtěla, aby jí vrátil před sňatkem její milostné dopisy. Milionářka může zaplatit za takovou kom-promitující korespondenci daleko víc než dcera skromného archeologa, kterou byla ještě před několika týdny. Nebylo by na tom nic divného, kdyby požádala matku, aby to vyřídila za ni.“

„I to je možné. Spíš než ta první možnost. Třebas v tom vězí ještě něco jiného, ale jsem přesvědčen, že moje koncepce je správná, že se nemýlím. Situace se asi vyvinula takto: Anna přichází do šatny, Vincy je sám, ona si náhle uvědomí, že se ho může snadno zbavit, zabíjí ho a utíká.“

„I to je možné. Ale nechce se mi věřit, že by byla tak hloupá. Vstoupit do prázdného divadla, zeptat se vrátného, kde je pan Vincy, stát proti němu tvář v tvář v plném světle a potom zabít. Paní Doddová by musela mít o inteligenci policie ještě horší mínění než o své vlastní. Naivní duše, která věřila, že přijde-li do divadla v konvenčních společenských šatech, ale přitom s tou nevhodnou kabelkou, již si určitě všimla celá spousta dalších známých kromě nás... že potom může po představení klidně jako by nic likvidovat nepohodlného člověka a rozplynout se v londýnské mlze, proti které se ještě nepodařilo vymyslet žádný prostředek... Ale co když se to skutečně tak stalo?“

„Pochybuješ o tom?“ otázal se Parker.

„Ano. Pochybuji.“

„A vidíš nějaké jiné řešení? Po ní už dj divadla nikdo nepřišel, ani z něho[^] neodešel. Neudělala-li to ona, mohli tam po ní přijít jedině vrátný William Gullins, kterého můžeš podezřívát ze všeho na světě, jenom ne z toho, že by čtyřicet hodin po narození třetího dítěte vrazil někomu dýku do srdce.“

„Vincy mohl být mrtev už před jejím příchodem...“ zašeptal Alex.

„Tak proč nekřičela na poplach? Objeví mrtvolu a odejde, jako by se nechumelilo? Proč proboha?“

„Jestliže se věci měly tak, jak jsi před chvílí říkal, to znamená, že vydíral ji nebo její dceru, tak ji pohled na mrtvého Vincyho s dýkou v srdci nijak zvlášť nezarmoutil. Asi se zdržela několik minut v šatně a hledala dopisy nebo něco jiného, co jí měl dát oplátkou za obsah vypané kabelky. Potom odešla s vroucím přáním, aby se o její návštěvě nikdo nikdy nedověděl. Ale mohla ho pochopitelně zabít... Ačkoli... Ano. Vlastně máš pravdu. Celá moje koncepce se opírá o jeden situační detail a vůbec – příliš málo víme. Myslím, že tam byla. Budeme k ní muset hned zajet. To všechno je pravda. Ale zdá se mi, že ho nezabila, i když to nemohu odpřisáhnout.“

„Vsadil by ses?“

„Ano. Vsadil bych se, dokonce o hodně, že to nebyla ona. Ale přitom se opírám jenom o jistou domněnku a jeden situační detail, o kterém jsem se zmínil už předtím.“

„Škoda, že jsem jenom skromný policejní úředník...“ odpověděl Parker. „Myslím, že bych mohl na takové sázce hodně vydělat. Jako autor detektivek si děláš o zločincích přílišné iluze. Zapomínáš, že plánování zločinu i samotná vražda je spojená s obrovským nervovým vypětím, které způsobuje, že pachatel jedná nekoordinovaně a rozsévá kolem sebe stopy, které by po sobě normálně nezanechal... Vrahové nejsou žádijí géniové, to si piš. Zločiny nepáchají géniové, ale obyčejní bídáci.“

„Obávám se, že tento vrah je inteligentnější, než si myslíš.“

„Opravdu?“

Míhající se světlo pouliční lucerny osvětlilo inspektorovu tvář. Alex si všiml, že ho inspektor upřeně pozoruje.

„Vidíš nějaké jiné východisko?“ zeptal se Parker.

„Prozatím vidím dvě, bohužel...“ odpověděl Joe. „Řešení A a řešení B.“

„Paní Doddová Je A nebo B?“

„Paní Doddová je c a to úplně malinkatá c. Háček Je v tom, že se některé moje postřehy hodí k A a některé k B. Ale těch postřehů je pořád ještě málo. Myslím, že jedna věc bude pro náš případ rozhodující... Prohlídka šatny Vincyho.“ –

„Co myslíš, že tam najdeš?“

„Jde spíš o to, co tam nenajdu,“ Alex si zamyšleně přejel rukou po Čele. „Ale prozatím toho málo víme. Všude samá voda. Máš pravdu. Vratme se do divadla a vyslechněme, co nám poví lékař, znalec otisků a jak dopadla prohlídka lístku, co držel Vincy v ruce. Potom se ukáže, jsem-li spisovatel, který má příliš bujnou fantazii, nebo zda dovedu logicky usuzovat“

„Překvapuješ mě...“ řekl Parker. Ale tentokráte nebyl jeho hlas ani zdaleka tak sebevědomý jako na začátku rozhovoru. Auto zastavilo a hned potom vystoupili po známých schůdkách k vrátnici Chamber Theatre.

Na chodbě před šatnou zavražděného seděl na skládací židli seržant Jones a kouřil cigaretu. >

„Co je nového?“ zeptal se Parker.

„Už přišla daktyloskopická expertíza, šéfe. Žádné otisky nenašli. Na klíče zjistili jenom jedny a ty patří tomu starému portýrovi, Soamesovi, který přišel do šatny o půlnoci. V šatně objevili jenom dvojí otisky; jedny zanechal zavražděný a druhé garderobiér Ruffin, jak jsme se dodatečně přesvědčili. Pozval jsem si ho totiž sem a sňal mu otisky. Zadržel jsem ho, protože mě napadlo, že s ním třeba budete chtít mluvit. Na vražedné zbrani žádné stopy nenašli. Vrah pracoval v rukavicích.“

„Dobrá,“ zabručel Parker. Odešel do vrátnice a zatelefonoval lékaři.

„Prosím!“ ozval se ve sluchátku lékařův hlas. „Ohledávám mrtvého už podruhé. Zavolám vás za půl hodiny. Jaká je dolní časová hranice smrti podle vás?“

„Čtyři pět minut před 22. hodinou.“

„V tom případě jsem žabař buď já, nebo vy, anebo moje reagentie za nic nestojí.“ –; „Tak v kolik zemřel podle vás, doktore?“

„TO vám povím za půl hodiny.“ Sluchátko na druhém konci drátu bylo energicky odloženo na vidlici.

„Aby do toho hrom!“ zavrčel Parker. Obrátil se na Alexe, který se bavil celou dobu s Jonesem, a seznámil ho s obsahem telefonického rozhovoru.

V šatně Stephena Vincyho planula všechna světla stejně jako předtím. První Alexův pohled patřil lehátku, stojícímu u stěny. Bylo prázdné. Mezitím odnesli tělo zavražděného. Stephen Vincy se sem už nevrátí, ani neusedne k zrcadlu, ani nevezme do ruky líčidlo...

„Ó bože,“ povzdychl inspektor a zamířil ke dveřím, „jak to vypadá s tím lístkem, co ho držel v ruce?“

„Nebyl to žádný lístek...“ Jones rozložil ruce. „Byla to úplně prázdná bílá obálka bez adresy.“

„Žádné otisky jste na ní nenašli?“

„Jenom jeho, zavražděného.“

„Výborně...“ zabručel Parker a zavře! dveře. Otočil se. Alex stál před otevřenou přihrádkou toaletního stolku. Inspektor k němu přistoupil. Společně si prohlíželi její obsah. V jednoduché dřevěné krabici našli kousky líčidel, zaječí tlapku, poprášenou pudrem, a vizitky, podepsané ženskými jmény s uvedeným datem premiéry, které Parker odložil stranou. Dále tu ještě objevili prospekty firmy Mercedes Benz a Cadillac a celou spoustu snímků Stephena Vincyho opatřených nahoře autogramem. Podpis byl poněkud maný-rovitý podle estetických zásad platných před dvaceti léty. Trochu peněz: dvanáct liber v bankovkách a něco málo drobných ve stříbře. Zaplacený telefonní účet. Pouťová figurka Buddhy s kulatým bříškem, podle všeho starý talis-man pro štěstí, neočekávaná fotografie výbuchu atomové bomby na ostrovu Bikini a klíče: jeden yale, druhý dózický a třetí maličký od poštovní schránky.

„Pošlu hned někoho do jeho bytu,“ zabručel pod nosem Parker. „Pokud se pochopitelně paní Doddová nepřízná.“

„Ano. V tom případě by bylo další vyšetřování zbytečné, jedině snad k shromáždění důkazů viny. Ale byt Vincyho ho může pár hodin klidně počkat. Máme něco* důležitějšího na práci.“

Přistoupil k šatníku a spolu s Parkerem začal prohledávat kapsy obleku zemřelého. Našli tam jenom několik bezvýznamných maličkostí a lístek, vytržený z notýsku, na němž byl rukou zavražděného vypsán dlouhý sloupeček cifer.

Za filmový ateliér 200 000

Platy herců a personálu do prvního filmu 40 000

Reklama 20 000

Kostýmy a dekorace 50 000

Nepředvídaná vydání 20 000.

Dohromady 330 000

Nutná rezerva 170 000

Celkem – půl miliónu!

Poslední číslo bylo několikrát podtrženo červenou tužkou.

Parker zvedl hlavu a pohlédl na Alexe.

„Tak co tomu říkáš? Vypočítal si na kartičce, nač. ho přijde filmový ateliér. Půl miliónu liber.

Maličkostí“

„Myslím, že měl k lomu své důvody,“ řekl Alex a pokračoval v prohlídce šatníku. Na jeho dně stálo několik páru –bot. Potom ulehl na zem a nahlédl pod skříň. Vstal a zakýval hlavou, jako by chtěl naznačit, že s tím právě počítal. Parker, který pořád držel v ruce lístek s rozpočtem, ho se zájmem pozoroval. I

„Co hledáš?“ zeptal se.

„Teď už nic. Zdá se mi, že všechno vím. Ale může to být úplný nesmysl, a proto si mě raději nevsímej. Vzal jsi mě s sebou, protože ses domníval, že ti mohu být prospěšný. Mohu s tebou diskutovat o všech podezřelých, pokud se domníváš, že ti to pomůže. Ale prozatím ještě bloudíme. Od našeho příjezdu do divadla neminulo ani sto minut. Nikdo od tebe nemůže požadovat, abys mu za půl druhé hodiny přivedl rafinovaného vraha v železech. Chybí nám celá řada údajů. Nevysiechl jsi personál. Nebyli jsme u paní Doddové. Třebas odešla rovnou z divadla k švadleně a měla v kabelce látku na šaty. Majitelka krejčovského salónu spolu s pěti zaměstnankyněmi jí může poskytnout nezvratné alibi, které nevyvrátíš ani nejpádňejším argumentem. A vůbec – mohla ho navštívit docela jiná žena. V tom případě bude třeba začít od začátku. Málo toho víme o vražedném nástroji. Myslím, že bychom měli vyslechnout garderobiéra. Jestliže dýka byla majetkem Vincého, tak by ji měl znát. Ale stejně dobře ti může říct, že ji vidí poprvé v životě, protože Vincy jí mohl přinést do divadla až dnes. Kde vzal vrah dýku?“ 1 Proč zastihla smrt Vincého v okamžiku, kdy ležel? A ještě jedna otázka, na kterou bude třeba stůj co stůj odpovědět, ale o které nechci prozatím mluvit, abych celý případ ještě víc nezamotám. Pokud se paní Doddové týče, mám svou soukromou, zdánlivě velmi naivní hypotézu, která jí staví mimo veškeré podezření, Ale mohla ho zabít, proč ne? Není to tak docela vyloučené...”

„Ano...” Parker zakýval hlavou. Přistoupil k stolku a položil na něj papírek, popsaný rukou Vincého. Na stolku již ležela dýka, zabalená do bílého plátěného hadříku a vedle ní prázdná, zmačkaná, nic neříkající bílá obálka. „Ano. Taky si to myslím...” Ukázal Alexovi svůj zápisník. Na poslední stránce byly hůlkovým písmem napsány tyto dvě krátké věty:

1. VYSLECHNOUT GARDEROBIÉRA RUFFINA... DÝKA!

2. PANÍ DODDOVÁ: ZDA TAM BYLA A PROČ? „Samozřejmě!“ Joe přikývl, „to především. Kromě toho nesmíme ztrácet se zřetele to, co říkal o Vincym ředitel Davidson. Celé divadlo nenávidělo Vincého. Zpolíčkoval inspicienta, který se na něho vrhl s hasičskou sekerkou. Rozešel se s kolegyní, kterou odloudil kolegové. Ztropil jí odpornou scénu. Ponižoval garderobiéry. A co toho o něm ještě nevíme?“

„Nakonec se na všechno přijde.“ Parker přistoupil ke dveřím. „Jones!“

„Ano, šéfe.“

„Pošli sem garderobiéra Ruffina.“

„Rozkaz, šéfe.“

Parker usedl ke stolu a hleděl zamyšleně na prázdné lehátko a na koš červených růží, které pořád ještě naplňovaly pokoj jemnou nasládlou vůní, jež trochu připomínala krev.

8

VÍM, KDE JE TA MASKA

Garderobiér Oliver Ruffin byl malý nenápadný mužíček, jehož tvář Alexovi nápadně připomínala čumák vyděšené myši. Když vstoupil do šatny, přivřel oči a potom je s námahou opět otevřel.

„Sedněte si,“ vyzval ho Parke^ ukázav na židli vedle stolku. Alex, který stál opřen o zavřené dveře, se ani nepohnul. Inspektor se začal procházet po pokoji. Měřil ho velkými, pomalými kroky, když tu zůstal najednou stát. Přistoupil k stolku a odhrnul bílý hadřík.

„Znáte tohle?“ zeptal se a nakloniv se k Ruffinovi, pohlédl mu zkoumavě do očí.

„Jestli to znám?“ Ruffin se podíval na dýku. „Tímhle ho tedy oddělali?“ vyhrkl zajímavým hlasem.

„Není na vás, abyste se ptal, ale na mně,“ klidně ho napomenul Parker. „Jinak nebudeme s výsledkem hotovi ani do rána. Ptal jsem se, znáte-li tento předmět.“

„Ano... aaano. Je to dýka pana Vincého. Měl ji schovanou v toaletním stolku... tamhle...“ nesměle ukázal na stůl pod velkým zrcadlem.

„Kdy jste jí viděl naposled?“

„Kdy? Včera při uklízení. Vždycky ji tam vidím, když ukládám do šuplete krabičku s líčidly.“

„Určitě?“

„Určitě, pane inspektore. Je to tak zvláštní dýka, že si ji člověk musí zapamatovat. Stojí na ní napsáno Paraatu j, že máš přítele... Můj Bože!“ opět přivřel oči.

„Neříkal pan Vincý vám nebo ve vaší přítomnosti, odkud ji má?“

„Neříkal... totiž ano, prosím. Jednou jsem byl při tom, když říkal slečně Faradayové, že ji dostal od jednoho spolužáka. Pokládal ji za talisman pro štěstí... Určitě si chudinka nemyslel, že...“

„To určitě. A teď nám, Ruffine, hezky vyklopte, kdy jste přišel včera do divadla a co jste dělal celou dobu až do odchodu?“

„To co vždycky, pane inspektore... vlastně ne tak docela, protože se situace vyvinula trochu jinak. Vždycky chodím do divadla dřív než herci a dívám se, mají-li všechno čisté a vyžehlené. Obsluhuji v té hře pana Vincého a pana Darcyho, hrajou totiž celou hru v Jednom kostýmu a pan Darcy přichází na jeviště až v závěru. Mají stejné kostýmy, které jsou velmi jednoduché, takže žádnou práci nedají. Ani boty jim nepotřebuju čistit, protože oba nosí něco jako bačkory. To byl nápad režiséra, aby nosili zpla vojenské, zpola žebračké šaty...“ Pokrčil rameny. „Ale co chcete, publiku se to líbí...“

konstatoval s tichým úžasem. Potom, jako by si připomněl Inspektorovu otázku, rychle dodal:

„Přišel jsem a nejdřív jsem všechno nachystal pro pana

Vincého. Když jsem byl se vším hotov, šel jsem do Šatny pana Darcyho a taky jsem mu všechno narychtoval. Potom jsem nakoukl k Zuzaně Snowové, to je garderoblérka slečny Faradayové. Slečna Faradayová už byla v divadle, protože herečky jsou v divadle vždycky dřív než herci. Není divu, Samský účes zabere daleko víc času. Nešel jsem dovnitř, jen jsem si chvíli povídal se Zuzanou na chodbě a potom jsem zašel do vrátnice. Tam jsem se chvíli bavil s Gullinsem, mluvili jsme o kopané a o sázkách. Každý by rád vyhrál, ale strefit se je kumšt. Gullins by chtěl taky vyhrát, rodina se mu rozrostla, tak má koho živit. U nás sází celé divadlo a včera byl zrovna pátek, poslední termín k podávání tiketů... Seděl jsem tady ve vrátnici a čekal na pana Vincého a pana Darcyho. První přišel pan Vincý. Šel jsem s ním do šatny a pomáhal mu při oblékání. Potom mi přikázal, abych* zašel ke Gullinsovi a oznámil mu, že očekává jednu dámu, že přijde buď o přestávce, nebo až po představení. Přitom mi řekl, že mě už nebude potřebovat, a abych do šatny nechodil. Zeptal jsem se, jestli mám přijít později pro masku. Masky se musejí po každém představení oirtývat lihem. Herec se pod takovou nylonovou škraboškou potí, a proto ji musím po každém představení umýt, aby pot nezaschl a aby neztuhla... Ale pan Vincý řekl, že...“ zarazil se, protože si všiml, že se inspektor na něho nedívá.

Parker se obrátil k Alexovi, který stál celou dobu nehnutě u dveří a usmíval se. Inspektor zakýval hlavou, jako by se chtěl pokárat za svou nechápavost.

„To je ta otázka, na kterou pořád hledáš odpověď?“ otázal se polohlasem.

Alex mlčky přikývl nepřestávaje se usmívat. Parker se obrátil k Ruffinovi.

„Pokračujte.“

„Zeptal jsem se pana Vincého, mám-li přijít po představení a umýt masku, ale pan Vincý pověděl, že to udělá sám a ať se neopovážím lézt k němu do šatny. Pomohl jsem panu Vincému při převlékání a když odešel na jeviště, šel jsem do šatny pana Darcyho, který zrovna přišel do divadla. S panem Darcym moc práce nemám, protože se obléká a svléká sám. A stydlivý je jako slečinka. Nikdy se na něho nesmím dívat. Nanejvýš si dá ode mS vykartáčovat iaty. Řekl jsem, že budu dnes celý večer sloužit u něho, protože pan Vincý čeká návštěvu a chce být sám. Ale pan Darcy řekl, že mě taky nepotřebuje. Tak jsem mu připravil na stůl klobouk, pan Darcy totiž vystupuje v takovém velkém černém širáku jako Řečník, který vůbec nemluví, a potom jsem šel pryč. Představení mezitím začalo. Zašel jsem k Zuzaně a chvíli jsme se bavili o tom, jak pan Vincý vynadal slečně Faradayové a jak hů ten mladý inspi- cient chtěl praštit sekerkou. Mohl ho klidně zabít... Ale co se vleče, to neuteče, jak se povídá.“

„Co jste dělal potom?“

„Potom jsem zašel ke Gullinsovi do vrátnice a tam jsem seděl do konce prvního jednání a přes celou

přestávku, , protože pan Vincy mě nechtěl a pan Darcy měl ještě času dost.“

„Přišel někdo o přestávce do divadla?“

„Prosím nikdo, jedině poslíček, který přinesl panu Vincy mu květiny. Ukázal jsem mu, kam má jít, a potom jsem se vrátil zpátky do vrátnice. Bavili jsme se o všem možném, ale potom přišla Gullinsova švagrová, která přijela z Manchesteru, aby se starala o děti. Proto jsem se uklidil, abych nerušil příbuzné, když se tak dlouho neviděli. Šel jsem do šatny pana Darcyho, ale ten už byl pryč. Rád sleduje hru ze zákulisí, takže odešel z šatny daleko dřív. Nakoukl jsem k Zuzaně Snowové, která se ještě celá klepala, protože pan Vincy zase nedal pokoj a když mu slečna Faradayová nechtěně umazala kostým/líčidlem, sykl na ni při hře, že si to vyprošuje nebo něco na ten způsob... Slečna Faradayová, která je poslední dobou nervově vyčerpaná, se kvůli tomu hrozně rozčilila a vrátila se celá uplakaná do šatny. Přivedl ji tam pan Darcy, protože sotva stála na nohou, a potom ji uklidňoval spolu se Zuzanou. Pan Darcy hrozně nadával na pana Vincyho. A tak jsme se bavili se Zuzanou Snowovou o tom, jak uklidňovala celou přestávku slečnu Faradayovou a jak ji musela sama odvést na jeviště. Představení skončilo a pan Vincy se nepřišel poklonit publiku. Všichni se na něho hrozně zlobili, ale nikdo to otevřeně neřekl, protože je to koneckonců jeho věc. Já jsem stál se Zuzanou před šatnou a když se pan Darcy vrátil z jeviště se slečnou Faradayovou, čekal jsem na chodbě, až mě zavolá. Potom jsem mu uklidil kostým, očistil oblek a pomohl do kabátu. Panu Darcymu zabere odličování v té hře trochu víc času než slečně Faradayové, protože vystupuje bez masky a musí mít celý obličej nalíčený. Když skončil, byl jsem s prací taky hotov. Umyl se a zaklepal na slečnu Faradayovou, Ta byla taky převlečená a tak vyšel společně a já jsem chvilku čekal na chodbě na Zuzanina manžela, Malcolma Snowa, který u nás dělá oponáře. Stál s ním John Knithe, nápověda. Potom jsme odešli ve čtyřech z divadla do noční sázkové kanceláře, protože Zuzana taky svatosvatě věří, že se na ni štěstí nakonec usměje, a hraje na vlastní pěst stejně jako její muž.“

„Z vašich slov je zřejmo, že jste nebyl o přestávce i po představení ani chvíli sám.“

Ruffin se zamyslel.

„Ano, prosím. Ani chvilíčku. Tak se vyvinula situace,“

„Dobrá. A teď mi ukažte masku pana Vincyho.“

„Okamžiček, pane inspektore.“ Ruffin vstal a vykročil ke skříni. Otevřel jí a aniž se do ní podíval, sáhl dovnitř. Chvilí hledal, potom ji celou otevřel.

„Pan Vincy ji asi položil někde jinde.“ Rozhlédl se. Přistoupil k stolku a vytáhl přihrádku. Nic. Zastal bezradně stát. Shýbl se.

„Není ani pod skříní ani pod lehátkem..“, řekl Alex,

„Tak kde může být?“ zeptal se Ruffin.

Parker otevřel ústa.

„Na tom nesejde,“ zasáhl Alex k inspektorovu nekonečnému úžasu. Parker pohlédl tázavě na přítele. Alex mu nenápadně pokynul hlavou.

„To je prozatím vše...“ řekl Parker. „Můžete jít domů, Ruffíne. Byl bych vám velmi zavázán, kdybyste si do rána nechal celou záležitost pro sebe. Rozuměl jste?“

„Ano, pane inspektore. Samozřejmě, pane inspektore. Dobrou noc.“

Ruffin se odporoučel couvaje zády ke dveřím a zmizel.

Sotva se za ním zavřely dveře, Parker se prudce otočil a pohlédl na Alexe.

„Co mi to děláš, Joe. Byl jsem vůči tobě až do této chvíle naprosto loajální. Neuvědomil jsem si, že maska zmizela. Tys to věděl od začátku. V tom určitě něco je. Kam se poděla? Proč jsi mi dával znamení, abych se na masku nevyptával? \Ta maska může mít pro vyšetřování klíčový význam, jestli s ní Vincy přišel z jeviště a jestliže za ním nebyl nikdo jiný než ten, kdo ho zabil, tak ji musel odnést jedině vrah.‘ Ale proč? A kromě toho, proč jsi chtěl, abych přerušil výslech Rufflna? Věřím ti, Joe, protože jsi mě ještě nikdy neklamal. Ale jsem přece policejní úředník a nesu odpovědnost za průběh vyšetřování. Víím toho prozatím velmi málo, to je pravda. Ale ty se tváříš, jako bys měj něco za lubem. Chci ti důvěřovat. Záleží především na tom, abychom chytili vraha a odevzdali ho do rukou spravedlnosti. Nemám žádné osobní ambice.“

„Ale já jsem koneckonců jenom skromný pozorovatel, který hledá náměty pro své romány. A budeš to ty* kdo zatkne vraha. Jsi mistr ve svém oboru a zato přece nevďčíš mně. To je naše společná hra, Bene. Ale to víme jenom my.dva. Tentokrát mám dojem, že jsem objevil pravdu dřív než ty.“

Dovol, abych si to nechal ještě hodinku dvě pro sebe. Nakonec na to třebaš přijdeš sám a kromě toho se mohu mýlit. Celou dobu se třesu strachy, že se mýlím. Pravda vyhlíží příliš fantasticky, než aby mohla být prav- dou. Ale současně...”

„Co současně?“

„Současně vidím pořád dvě řešení. A a B. Maska Vincyho se hodí k řešení A, ale v řešení B existuje taky několik mezer, které se nedají vyřešit bez varianty A. V tomto okamžiku vím, kdo je vrah A, ale nemám tušení, kdo je vrah B. Málokdy se stává, aby stopy vedly úplně opačnými směry.“

„A paní Doddová se pořád nedá zasadit za A nebo L?“

„Ani za A ani za B,“ povzdychl si Alex. „Ale ve skutečnosti bych se ani nedivil, kdyby se nakonec ukázalo, že ho má na svědomí ona. V tomto případě je cosi fantastického, nad čím zůstává rozum stát. Chvilími mám dojem, že jsem si všechno popletl.“

Parker netrpělivě pleskl rukou do stolu. >

„Tak tedy dobrá. Nech si ta svoje fakta pro sebe, když chceš. Nakonec jich neznáš víc než já, protože ses celou dobu. nehnul ode mě na krok. Chci věřit, že tě osvítil duch svatý a žeš objevil východisko z toho zatraceného labyrintu. Ale já musím jet k paní Doddové.“

„To určitě!“ řekl rázně Alex. „Myslím, že to bude pro náš případ velmi důležité.“

„Ukáže-li se, že ho zabila, a zdravý rozum říká, že to mohla udělat jediné ona, třebaže jsi jí vymyslel jakési blíž neznámé geniální alibi... tak mi koupíš láhev dobrého vína. Dnešní noc s tebou mě rozhodně stojí hodně nervů.“ Zarazil se. „A co je s tou maskou?“ otázal se křečovitě.

„Vím, kde je,“ zamumlal Alex. „Odnosl ji pochopitelně vrah A. Vrah B ji vůbec nepotřeboval.“

„Víš, kde je?“

„Jak“ to říci? Nebyl jsem tam, ale dám na to Kríc, že ji ! najdu, kdykoli budu chtít. Nenajdu-li ji, můžeš mi vynadat oslu a poslat mě domů, abych se vyspal.“

„Právě uvažuji, jestli bych to neměl udělat už teď?“ Parker se poškrábal po hlavě. „Vím docela určitě, že máš něco za lubem a to tvoje tajnostkářství mí překáží v myšlení... Nechtěl bys mne zavést na místo, kde leží ta maska?“

„Proč a nač? Nech ji ležet. Prozatím doporučuji, abychom se rozjeli tam, kam tě už půl hodiny táhne tvůj smysl pro povinnost: k paní Angelice Doddové.“

„Konečně slyším rozumné slovo,“ zamumlal Parker a vykročil ke dveřím.

9

DÝKA

Pokoj, v němž čekali ríá paní Angeliku Doddovou, nebyl velký, ale zato zařízený s nesmírným vkusem. Sotva se zavřely dveře za mírně vyděšenou a ospalou pokojskou, Parker pohlédl na hodiny.

„Dvě hodiny po půlnoci,“ řekl tiše. „Krajně nevhodná doba k návštěvám nevinných občanů. Už kvůli tomu by měla být paní Doddová vražedkyní.“

„Aby se policisté mohli vykázat znalostí společenského chování? Ano. To by byl koneckonců taky důvod.“

„Obávám se, že je tu ještě několik dalších důvodů,“ odpověděl ztišeným hlasem Parker. „Teď se bude určitě půl hodiny oblékat...“

Ale dříve, než dopověděl věru, objevila se ve dveřích paní Doddová. Měla na sobě skromné tmavé šaty, na nohou punčochy a střevíčky s vysokými podpatky. Nejenom oděv, ale i Upravený účes nasvědčovaly tomu, že dosud neulehla. Alex registroval tuto skutečnost bez nejmenšího údivu.

„Čím vám „mohu posloužit?“ otázala se a pohlédla ještě jednou na inspektorovu vizitku, kterou držela v ruce. Potom rychle zvedla hlavu. „Prosím, posaďte se.“ Snažila se zachovat klid, ale zkušeným očím obou mužů neušlo, že je velmi rozrušená. Usedla* a drobnou, malou, jemně formovanou ručkou je vyzvala, aby následovali jejího příkladu.

Parker těžce dopadl na židli. Chvilí zamyšleně pozoroval stolek, na kterém stály dva popelníčky z keramiky.

„Věc se má tak,“ spustil náhle zvedaje oči k paní Dod- dové, „že celá řada stop nasvědčuje tomu, že...“ opět se zarazil, potom si povzdychl a pokračoval: „Chci být k vám upřímný. Před několika hodinami byl ve své šatně zavraž děn herec Stephen Vincy. Existují fakta, která nasvědčují tomu, že osoba1, která se mohla dopustit tohoto zločinu, bydlí v tomto domě. Přál bych si, abyste nám pověděla bez oklik, co o tom soudíte...“ !

Angelika Doddová snad ani nepohnula víčky, jak pevně hleděla na hovořícího inspektora. Snad to byl klam, ale Alex měl dojem, že se při vyslovení jména Stephena Vincého prudce nadechla.

„To je vše, co jste mi přišel říct?“ zeptala se.

„Ne. To není vše. Osoba, jejíž popis přesně souhlasí s vaším popisem i oblečením, navštívila Vincého v šatně ve stejné době, kdy došlo k zločinu. Všiml si jí dobře vrátný, který prohlásil, že to může při konfrontaci bezpečně dokázat. Kromě toho víme, že jste byla včera večer na /Židlích/ a že jste se po představení rozloučila s dcerou a jejím snoubencem, jimž jste řekla, že musíte něco zařídit v sousedství. Můžete nám povědět, o jakou věc šlo?“

„Mohu,“ Angelika Doddová přikývla. „Chtěla jsem zařídit jistou věc v divadle.“

„Jakou?“

„Chtěla jsem jít do šatny Stephena Vincého, protože jsem ho chtěla zabít.“

Po tomto klidném prohlášení se rozhostilo ticho, do kterého vpadl Alex neočekávanou otázkou.

„A zabila jste ho?“

„Ano. Samozřejmě. Proto jsem tam přece šla. Dávno jsem čekala na tento okamžik.“

Parker zvedl hlavu a Alex zahlédl v jeho očích letmý, ale zato výmluvný výraz vítězoslavy.

„Přiznáváte se, že jste včera ve večerních hodinách zavraždila Stephena Vincého v jeho šatně v Chamber Theatre?“ Inspektorův hlas přešel v stroze úřední tón.

Angelika Doddová se zvedla z místa, jako by mu chtěla dát na srozuměnou, že lze dámu odsoudit k smrti, ale že od ní nelze proti její vůli vymáhat doznání.

„Okamžik,“ zasáhl Alex. „A zabila jste ho dýkou?“

„Ano. Dýkou se zlacenou rukojetí, opatřenou nápisem Pamatuj, že máš přítele“

„Proč jste to udělala?“

„Obávám se, že se to nikdy nedovíte.“

„Omyl.“ Alex vyskočil ze židle a klidně jí řekl do očí: „Už vím, proč vás Stephen Vincé vydíral a proč s vámi chtěl uzavřít jisté ujednání. Nakonec vás umluvil a vy jste mu slíbila, že ho navštívíte o přestávce nebo po představení. Měla jste přinést šperky a peníze, protože vyhrožoval, co se v opačném případě pomstí vaší dceři. Proto jste přišla do divadla s tak objemnou kabelou. Do těch titěrných divadelních taštiček se vejde nanejvýš kukátko a kapesní-ček. Bylo tomu tak či ne?“

Angelika Doddová na něho hleděla s očima rozšířenými úžasem. Ale neodpovídala.

„To bylo jasné od samého začátku.“ Alex lehce luskl prsty. „Zajímá mě něco jiného: kdy jste si stačila přečíst nápis na dýce?“

„Četla jsem ho tisíckrát,“ Paní Doddová se náhle uklidnila. „Znám tu dýku.“

„A vytáhla jste ji z přihrádky?“

Opět na něho překvapeně pohlédla.

„Ano. Z přihrádky manželova psacího stolu.“

„Cože?“ vyhrkl Parker, ale Alex ho umlčel gestem ruky.

„Mohla byste nám ukázat místo, odkud jste ji vzala?“

„Ano... Samozřejmě... Manžel ji měl uloženou s mnoha jinými zbytečnostmi, které schovává v psacím stole každý muž. Byla tady.“

„Kde přesně?“

Paní Doddová ještě jednou lehce pokrčila rameny, potom přistoupila k psacímu stolu a vytáhla prostřední přihrádku.

„Ležela tady, hned navrchu...“

Vsunula ruku dovnitř a potom ji bezděčně vyprovodila pohledem. Chvilí stála nehybně jako zkamenělá. Potom se zapotácela. Parker k ní přiskočil a zachytil ji.

„Omdlela...“ Jak ji přidržoval, nahlédl současně do stolu. I on znehybněl. Alex k“

„němu přistoupil a s pochopením zakýval hlavou.

Na dně přihrádky spočívala dýka. Podobala se navlas té, která byla zabodnuta do hrudi herce Stephena Vincého.

RODIČE ANNY DODDOVÉ

Alex se rozhlédl po pokoji, vzal ze stolu karafu, ulil do sklenice trochu vody a přitiskl ji ke rtům paní Doddové, která vzápětí otevřela oči. Odtáhla se od Parkera, který ji přidržoval paží, a nejistým krokem přistoupila ke křeslu. Potom usedla a zabořila obličej do dlaní. Žáda se jí roztrásla tichými

vzlyky.

Parker hleděl střídavě na ni a na Alexe. V jeho očích byla taková bezradnost a tak nesmírný údiv, že se Joe bezděčně usmál. Ponechávaje paní Doddovou jejímu zoufalství přistoupil k otevřenému psacímu stolu a vytáhl z něho dýku. Parker se nad ní naklonil.

„Identická,“ zašeptal.

Vtom se oba ohlédlí. V otevřených dveřích stál nevysoký štíhlý muž v pyžamu, přes které měl přehozený župan.

„Copak tu děláte, pánové?“ klidně se otázel. „Jste lupiči?“

„Naopak.“ Parker k němu přistoupil. „Jsem inspektor Scotland Yardu a tento pán je můj spolupracovník. Vyšetřujeme vraždu spáchanou na Stephenu Vincym.“

„Jak to?“ užasl muž v županu. „Stephen Vincy byl zavražděn – děn?“ Opřel se rukou o zárubeň dveří. Alex se chvíli domníval, že omdlí stejně jako jeho žena před chvílí. Thomas Dodd se však ovládl.

Vzpřímen vstoupil do pokoje a zavřel za sebou dveře. Teprve nyní, když stanul v plném světle, všiml si jeho nápadné bledosti, zemité barvy pleti a horečně planoucích očí, které potvrzovaly víc než výmluvně jeho špatný zdravotní stav. Angelika Doddová zvedla hlavu a rychle si otřela slzy.

„Proč jsi vstával, Tome? Vždyť víš, že máš ležet.“ Rozběhla se k němu, vzala ho za ruku a odvedla ke křeslu. Ale sir Thomas se uvolnil, sám usedl a láskyplně se na ni usmál.

„Víš přece, že na tom vůbec nezáleží,“ zabručel. Potom pohlédl na Alexe, který pořád ještě držel v ruce dýku. „Proč jste ji vytahoval z mého psacího stolu?“

„Nezlobte se, prosím,“ řekl Parker váhavě, „hluboce lituji, že zde musím i nadále vystupovat v úřední funkci, ale stal se zločin, bohužel, a my se musíme dovědět pravdu. Vaše žena se před chvílí přiznala k vraždě Stephena Vincym...“

„Nesmysli!“ příkře ho přerušil sir Thomas a panovačným gestem ho umlčel. „Proč jsi jim to říkala, miláčku? Jestliže tento muž lže, spojím se okamžitě se státním tajemníkem pro tyto záležitosti a...“

„Ten pán má pravdu; Řekla jsem to.“

„Ale proč?“ Tvář vynikajícího archeologa zbledla ještě víc; „Jak to? Proč?“, „Protože... protože...“

„Odvoláváte tedy svou dřívější výpověď?“ ozval se Parker. „Ano. Odvolávám.“ Otřela si kapesníkem poslední slzy, V té chvíli byla opět klidnou, vyrovnanou ženou.

„Tak dobrá...“ Parker rovněž vytáhl kapesník a otřel si pot z čela. „Velmi mě to mrzí, pane profesore. Víím, že jste prodělal před nedávným operaci a. že váš zdravotní stav není nejlepší. Nechtěl bych tak pozdě v noci prodlužovat tuto scénu. Ale je zde celá spousta věcí, které nám paní Doddová musí bezpodmínečně vysvětlit. Z vaší předchozí výpovědi jasně vyplývalo, že jste byla na místě činu. Pověděla jste nám dokonce, jakou zbraní byl Vincy zavražděn. Potom jste nám chtěla ukázat místo, z kterého jste vzala zbraň, a my jsme v přihrádce vašeho psacího stolu skutečně uviděli dýku, která se navlas podobá té, kterou byl Vincy probodnut. Potom jste omdlela. Uvědomte si, prosím, že se musíme dovědět plnou pravdu, jinak budu ke své největší lítosti nucen vás zatknout a zítra se celý anglický tisk rozepíše o této aféře, otiskne na prvních, stránkách velký snímek paní Doddové a. celá vaše rodina bude nejkrutějším způsobem vláčena blátem. Jestliže jste nezabila Stephena Vincym a máte šanci svou nevinu dokázat, mluve. Povězte mi také, jakým zázrakem se ocitla ve vašem domě věrná kopie dýky, kterou byl Vincy zavražděn. Víím, že měl tuto dýku už dlouhá léta. Povězte mi také, co obsahovala vycpaná kabelka, s kterou jste přišla do šatny Vincym, a proč jste zatajila tuto návštěvu před dcerou a jejím nastávajícím. Chci znát celou pravdu a je mou povinností zjistit ji stůj co stůj. Jedině tak budu moci zatknout vraha. Chcete nám povědět plnou pravdu nebo chcete, aby se provalila později s obrovským „skandálem, protože násilná smrt takového herce, jakým byl Stephen Vincy, vyvolá příslušný roz-

, ructí a bude nemalým soustem pro veškerý denní tisk?“

„Snad bych na to mohl odpovědět já...“ ozval se tiše sir Thomas Dodd.

„Torné!“ zvolala Jeho žena. „Tito lidé nemají právo. Nikdo nemůže...“

„Obávám se, má drahá, že se k pravdě i bez toho doberou.“ Její muž bezradně rozložil ruce. „Existují údaje, doklady... Jakmile do toho začne policie rýpat, přijde na všechno... A ty přece nechceš být teď obžalována z vraždy?“ ukázal na dýku, kterou držel Alex, a s láskyplným úsměvem dodal: „Moje ubohé, hloupoučké děťátko... A přitom stačilo přijít za mnou a zeptat se.“

„Mám vaším slovům rozumět tak, že jste ochoten složit výpověď?“

Parker se usmál a otevřel zápisník.

„Výpověď?“ Sir Thomas na něho ironicky pohlédl a sho vívavě se usmál. „Před dvěma měsíci jsem byl operován na rakovinu ruky... Doufal jsem, že budu mít po operaci aspoň jeden rok pokoj. Ale před několika dny se mi bolesti opět vrátily...“

„Tomel Proč jsi nic neřekl?“ Parker a Alex zahlédli v očích Angeliky Doddové opravdové zděšení. Všimli si, že sevřela rty. „To je hloupost...“ prohodila téměř bezstarostně. „To budou určité následky první operace. Bolesti se někdy vracejí, ale potom přejdou...“

„Ne, moje drahá. Když jste odjeli do divadla, zavolať jsem Georgovi Armstrongovi a zeptal se ho, může-li mě přijmout.“ Pohlédl na Parkera. „Armstrong je jeden z našich nejlepších specialistů na rakovinu. Právě on mě operoval.“ Parker mlčky přikývl. „Ale odbočili jsme od věci,“ pokračoval sir Thomas. „Tázať jste se, chci-li složit výpověď. V deset mě přítel doktor Armstrong ujistil, že... že se uzdravím. Ale když jsem naléhal, aby mi nalil čistého vína, protože se domnívám, že by měla být každému člověku poskytnuta šance připravit se na poslední cestu, a když jsem mu navíc vysvětlil, že musím z /osobních i pracovních důvodů znát skutečný stav věci, začal mluvit jinak a ačkoli mi to neřekl přímo, naznačil, že člověk, který má rakovinu, musí být vždycky na všechno připraven. Nač to tajit, já tu bolest znám, mě nikdo neoklame.“

Paní Doddová přivřela oči. Pohládl jí po vlasech a napřímil se. „Vidíš, má drahá, snad mám v této chvíli trochu jiný vztah k životu než dřív. Víím, proč ses přiznala k vraždě. Když jsi vstoupila do jeho pokoje a uviděla dýku, pomyslela sis, že jsem ho zabil já. Proto ses těm pánům okamžitě přiznala, sotvaže se zeptali... Moje hloupoučké, statečné děťátko. A přitom byla tvá oběť naprosto zbytečná.“

„Je to tak?“ otázal se Parker,

Paní Doddová beze slova přikývla.

„A smím vědět, proč vaše žena okamžitě uvěřila ve vaši vinu? Vedle jiných otázek, na které jste mi dosud neodpověděli, mě tato zajímá ze všeho nejvíc.“

„Obávám se, že nelze odpovídat na vaše otázky odděleně,“ řekl sir Thomas klidným, unaveným hlasem. „Buď poznáte celou pravdu, nebo nebudete znát nic... Myslím, že se nedá v této situaci už zatajit...“ Pohlédl na ženu. „Jenom bych rád připomenul, že je zde v sázce čest dvou žen a jednoho muže a vedle toho i štěstí celé mé rodiny a její budoucnost. Teď bych od vás rád slyšel, čím mi můžete zaručit diskreci, když vyhovím vaší žádosti a prozradím to, co nevěděl nikdo na světě kromě Stephena Vincyma,“

„Byl jsem důstojníkem letectva Jeho královského Veli čenstva a nyní sloužím jako důstojník policejních sil na— j šeho království,“ řekl Parker. „Můj spolupracovník byl za války rovněž důstojníkem letectva, je nositelem mnoha nejvyšších vyznamenání a především je to anglický džentlmen. Kromě toho vám nemohu říct nic než to, že se z to hoto pokoje nedostane navenek jediné slovo, jestliže je paní Doddová nevinná. V opačném případě jsem povinen opakovat právní formuli: „Jste podezřelá ze zločinu vraždy na Stephenu Vincym a upozorňuji vás jménem zákona, že každé slovo, které nyní vyslovíte, může být od této chvíle použito proti vám. Kromě toho považuji za svou povinnost vás poučit, že máte právo odmítnout výpověď, dokud se ne poradíte se svým právním zástupcem...“ Rozhodil ruce. „Přišel jsem do tohoto domu jako představitel zákona. V této situaci nemohu dodat ani slova víc.“

„To stačí.“ Sir Thomas pokynul hlavou. „Věřím vám a jsem rád, že jste odpověděl právě takto. To bylo poctivé...“ Pohlédl na ženu. „Nechceš si raději lehnout, miláčku?“

Parker zvedl překvapeně obočí, ale paní Doddová ho předběhla:

„Zůstanu. Když už to musíme podstoupit, podstupme to společně.“

„Jak chceš.“ Sir Thomas sklonil hlavu. „Mám-li vám vysvětlit, co se udalo dnešního večera, musím se vrátit dvacet let zpět. Stephen Vincy byl můj spolužák...“ zamyslel se. „Byl nejenom můj spolužák, ale 1 přítel. Byli jsme nerozluční. Co nás nejvíc sblížovalo, byla společná láska k divadlu. Chodili jsme společně na všechna představení, společně jsme založili školní divadelní kroužek, oba jsme byli jeho hlavními oporami. Snad vám to bude připadat směšné, ale i já jsem prý měl velké herecké nadání. Po maturitě jsem odjel na studie do Oxfordu, protože můj otec, který byl archeolog, neměl pro mou lásku k divadlu nejmenší pochopení. Ale i archeologie mě od dětství vždycky táhlá. Náš dům žil atmosférou dávno uplynulých století a byl přeplněn starými soškami, skořápkami a náčiním, které mě otec učil znát a milovat. Vincymu se naproti tomu podařilo, uchyťit v jednom divadle. Když jsme se

loučili, objednali jsme si tyto dvě dýky. Bylo to určitě naivní gesto, ale chtěli jsme tím jeden druhému dokázat, že každý najde v druhém vždycky přítele. Stephen si sehnal angažmá někde na venkově, ale potom, když jsem vystudoval Oxford, dostal se do Londýna i on. Ale štěstí mu jaksi nepřálo. Často mě navštěvoval. Po otcově smrti jsem zdědil tento dům a menší jmění v hotovosti. Stephen bydlel nějakou dobu u mne, stravoval se u mne, když byl bez peněz— a to býval u něho téměř chronický nedostatek – a já jsem se snažil udržet naše přátelství, jak to šlo. Takové to bylo mezi námi do chvíle, kdy jsem poznal Angeliku Crawfordovou. Zamiloval jsem se do ní, chtěl se s ní oženit a ona mě měla taky ráda. Tehdy se stalo to, co poznamenalo celý náš život a co na něj dosud vrhá stín. Seznámil jsem Angeliku se Stephenem, protože jsem si přál, aby můj starý kamarád a má milovaná dívka byli taky přáteli. To se také stalo. Stalo se dokonce víc. Jednoho dne mi Angelika poslala krátký dopis, který mi způsobil strašnou bolest. Rozcházela se semnou kvůli Stephenovi. Smířil jsem se s tím, protože jsem tomu nemohl zabránit. Stephen se ode mne odstěhoval o něco dřív. Nevyhledával jsem ho. Kromě toho nastal v mé kariéře příznivý zvrat. Uplynulo půl roku, uplynul rok. Jednoho dne jsem se octl na jihu Anglie. Prováděli jsme výzkum jednoho druidského naleziště nedaleko jistého menšího městečka, v němž jsme byli všichni ubytováni. Tam jsem uviděl Angeliku. Setkali jsme se na ulici. Chtěla se mi vyhnout. Zastavil jsem ji. Neměl jsem o ničem tušení. Zeptal jsem se, co dělá Stephen., Dověděl jsem se pravdu. Spolu s dítětem, malou dvouměsíční Annou, žila u staré tety, které řekla, že ovdověla a že její muž zahynul při automobilovém neštěstí. Šel jsem k ní. Stáli jsme nad kolébkou tohoto dítěte a dívali se Jeden na druhého. Měl jsem ji pořád rád. Myslím, že ona mě měla taky ráda. Ale hleděli jsme na sebe jako trosečníci po bouři, která zničila jejich domov i všechny jejich naděje. Mezi námi leželo to malé spící robátko. Dítě Angeliky a Stephena ! Vincyho, který Angeliku opustil, aniž pomyslel, co si počne sama se sebou a s dítětem. Neoženil se s ní. Dělal tenkrát kariéru. Nechtěl si v té době svazovat ruce rodinou. Potom jsme se s Angelikou vzali. Odjížděl jsem zrovna s expedicí do Egypta. Strávil jsem tam dva roky. Angelika a maličká odpluly jinou lodí za mnou. V Káhiře jsme téměř tajně uzavřeli sňatek. Potom jsem se postaral o to, aby malá Anna obdržela nový křestní list, v němž bylo datum narození posunuto o půldruhého roku napřed. U tak malého , děcka se těžko pozná, má-li tři roky nebo čtyři a půl. Egypt nám velmi pomohl. Nikdo nic nepodezíval. Byl jsem ostatně mladý, celkem neznámý vědec. Nikdo se o moje soukromí nestaral. Přitom jsem hodně cestoval a nikdo neměl nejmenší důvod domnívat se, že Anna není moje dítě. Míjela léta, minulo jich skorém dvacet. A právě teď, po smrti bratrance mého otce, který po sobě zanechal obrovský majetek, se Vincy opět ozval. Znal pravdu, ačkoli se celou dobu choval, jako by se ho netýkala. Potkal před léty Angeliku na ulici a jen tak, mimochodem, se otázel, jak se jí vede. Snad udělala chybu, že mu všechno pověděla, že s ním mluvila jako s bídákem, jakým ve skutečnosti byl. Vincy se začal vykračovat, ale Angelika mu ukázala záda a odešla. Nemyslím, že ho to příliš mrzelo. Od té doby minulo patnáct let... Před týdnem požádal Angeliku telefonicky o schůzku. Když odmítla, pohrozil, že prozradí, jak se věci opravdu mají. Anna nemá pochopitelně nejmenší tušení, že je... že ji s ním spojuje krevní pouto. Jsem její otec a Bůh je můj svědek, že si toto Jméno zasloužím víc než tisíc jiných otců. Angelika se mi svěřila, že jí Vincy telefonoval. Uvažovali jsme, co dál* Bylo nám naprosto jasné, že novinová zprávička o Annině dědictví vyvolala u Vincyho opožděný záchvat otcovské lásky. Vincy byl v daleko výhodnější situaci než my. Za prvé mohl uvést ve všeobecnou známost, že Anna není moje dcera, a rozvrátit celý náš dosavadní život, protože pro Annu by to byl určitě strašný šok, až by uviděla, že Její pravý otec Je prachobyčejný lump. Za druhé obsahuje závěť jejího prastrýce klauzuli, že po něm mohou dědit jedině ti, kteří jsou s ním spojeni krevními svazky. Jako moje dcera vyhovuje Anna této podmínce, jako dcera Vincyho – pochopitelně ne. Snad si uvědomujete krutou ironii tohoto faktu. Nyní, když se osud na toto děvče tak fantasticky usmál, objeví se najednou zloduch, který jí chce zničit život. Anna velmi miluje mladého Cresswella, který Je do ní taky po uši zamilován, jak se zdá. Naštěstí se ucházel o její ruku už předtím, než dědila. Kdyby Vincy roztroubil, že je jeho dcera, obávám se, že by ho Cresswell veřejně zpolíčkoval, čímž by se sám dostal do dosti trapné situace před svou konzervativní rodinou. Jeho otec je lord a mohlo by mu vadit, že je Anna nemanželské dítě... Situace vyhlížela katastrofálně. Vincy telefonoval pravidelně dvakrát za den. Nakonec jsme se rozhodli, že ustoupíme. Co znamenaly peníze proti tragédii, jaká ohrožovala naši rodinu. Jsem navíc těžce nemocný, a když jsem si uvědomil, že by Anna mohla jednou zůstat téměř bez prostředků v

ponižujícím postavení a se smutnými zkušenostmi na prahu tak úspěšně začínajícího života, připadala mi tato představa přímo nesnesitelná. Před ^třemi dny obdržela Anna rodinné šperky v hodnotě půldruhého miliónu liber. Jde o unikátní sbírku brilantů. Je to pochopitelně jenom část celého majetku, ale doufal jsem, že se Vincy spokojí větším odstupným. Angelika se s ním setkala v kavárně. Cynicky jí prohlásil, že nevidí nejmenší důvod, proč by se jeho dcera neměla rozdělit se svým stárnoucím otcem o dědictví, které jí neprávem spadlo do klína. Angelika mu oznámila, že osmdesát procent majetku je vázáno v dolech a jiných nemovitostech a že disponuje jenom menší částkou v hotovosti. Vincy jí na to odpověděl, že potřebuje půl miliónu liber ke štěstí a opravdové slávě na tomto světě, kde bez peněz žádný talent neprorazí, ani nezíská milost v očích klanu přihlouplých kritiků, a že jí za půl miliónu liber může slíbit, že už nikdy nepředstoupí před Annu s žádnými nároky. Angelika souhlasila, ale upozornila ho, že bude muset nějaký čas počkat. Vincy nato vytáhl noviny z kapsy a prohlásil, že je ochoten počkat třebas i několik týdnů, ale jenom tenkrát, když obdrží ony klenoty zástavou. Bát se prý o ně nemusí, protože nikoho nenapadne hledat u něho takový poklad... Anna uložila šperky v bankovním sejfů na mé jméno. Dnes měla jít Angelika do divadla a aby se to nezdálo nápadné, vzala s sebou Annu a Charlese. Vincy trval mermomocí na tom, aby mu je odevzdala v jeho šatně. Bud se polekal obrovské hodnoty té kabely, která skutečně reprezentovala celé jmění, anebo se bál, aby ho Angelika nepodvedla. Postavil si prostě hlavu a ona se musela podřídít. Včera večer odjela s mladými do divadla, potom se vymluvila, že musí v blízkosti něco zařídit, a poslala je domů. Po jejich odjezdu se odebrala do šatny Vincyho... Víc nevím. Když jsem se vrátil v jedenáct domů, byla už ve svém pokoji a řekla mi jenom, že ji bolí hlava a že mi zítřa všechno poví...“ Obrátil se k ženě, která seděla celou dobu s tváří bledou a znehybnělou jako kámen. „Zbytek víš sama, miláčku.“

„Není toho mnoho, co vám mohu říct...“ Angelika Doddová se hluboce nadechla. „Cítila jsem se celou dobu ne-svá... Kromě toho... kromě toho mě ta hra silně vzrušila. Celá moje minulost... všechno, co jsem prožila, mi vyvstalo najednou před očima, když jsem ho viděla v roli Stařečka. Rozplakala jsem se. Ale potom to pominulo. V druhém dějství jsem už tak nepociťovala kontakt s ním. Byl racionálnější a to mi pomohlo. Tiskla jsem v ruce tu směšnou, nevhodnou kabelu vycpanou brilantovými náhrdelníky zabalenými do kousků plátna. Ale vůbec mi na těch klenotech nezáleželo. Chtěla jsem to mít co nejdřív za sebou a vrátit se domů... Kromě toho... kromě toho...“ jsem se pořád bála... Nevěřila jsem, že mu to bude stačit... Bála jsem se, že v opilosti všechno vyzvaní nebo že i bez alkoholu začne kdekomu vykládat, že je Anna jeho dcera... Už jsem ho v duchu slyšela, jak se vytahuje... „Ta Anna Doddová. Ach, to je přece moje dceruška... Věnovala mi z toho svého majetečku půl miliónku...“ Měl ve zvyku zdobňovat slova.“ Zakryla si obličej rukama, ale po chvíli opět pokračovala klidnějším tónem. „Když jsem vstoupila do šatny, ležel na pohovce. Zarazilo mě to, protože dveře byly zamčené. Musela jsem otočit klíčem v zámku, abych se dostala dovnitř. Ale nechtěla jsem čekat na chodbě, protože jsem se bála, aby mě nikdo neuviděl. Nehýbal se. Pořád jsem ještě nechápala. Zavřela jsem za sebou dveře a přistoupila k němu. Až tehdy jsem uviděla v jeho hrudi dýku se zlacenou rukojetí...“

11

NEPřEKROČITELNÁ ČASOVÁ MEZ

„Í* stejnou, jakou jste vídala tolikrát doma. Nevěděla jste, že si dva mladí chlapci v mladistvé exaltovanosti objednali před léty dvě stejné dýky a dali do nich vyřít slova, která jim měla připomínat věčné přátelství. Dýky. přežily toto přátelství o mnoho let,“ prohodil náhle Alex, „ale vy jste to nevěděla. Jenom vás napadlo, ne, nic vás nenapadlo, jenom váš instinkt uhodil na poplach, že váš muž přišel k Vincymu před vámi a že ho probodl. Co jste udělala? Otočila jste se na patě a utekla...“ Aniž čekal na odpověď, pokračoval: „Asi ne. Jste nejenom manželka, ale i matka. Začala jste se horečně rozhlížet po tom, co vás tam přivedlo, to znamená po svých dopisech, které jste psala před dvaceti léty a v nichž jste mu oznamovala, že čekáte dítě. Snad jste mu dokonce napsala i po jeho narození. Snad se vám tenkrát zdálo, že by měl vědět o této události bez ohledu na to, jak se k vám zachoval, protože jste mu tím chtěla poskytnout poslední šanci, aby zachránil svou čest... Přála jste si, aby se projevil jako lepší člověk, než jakým ve skutečnosti byl. To je pochopitelné. I když jste si uvědomila svůj omyl. Stejný instinkt, který vás vedl před léty k napsání dopisů, kázal vám po dvaceti letech prohledat šatnu zavražděného. Rozumím vám. Ale vy jste ty dopisy nenašla.“

Anna Doddová odpověděla k Parkerovu úžasu tichým hlasem:

„Ne, nenašla, ačkoli opravdu nechápu, odkud to víte.“

„Velmi prostá úvaha.“ Alex zakýval hlavou. „Vincy by se neopovážil vydírat vás tak nestydatým způsobem, kdyby neměl proti vám důkazy. A jaké mohl mít lepší důkazy než dopisy psané vaší vlastní rukou? Když jste žádné dopisy nenašla, odešla jste z divadla a vrátila jste se taxíkem domů. To je vše, vidíte? Váš manžel nebyl dosud doma. Abyste se s ním nemusela setkat, předstírala jste, že vás bolí hlava. Bála jste se toho setkání, protože jste byla přesvědčena, že zabil Vincyho, ale přitom jste v hloubi duše věřila, že se to nikdo nedoví. Ale když jsme se tu objevili my, rozhodla jste se, že nedopustíte, aby člověk, kterého milujete a který miluje vaše dítě možná víc, než kdyby byl jeho pravým otcem, který byl vůči vám tak velkorysý a který vám prokázal tolik dobra, trpěl pro ten zoufalý akt sebeobrany... Proto jste řekla: „Zabila jsem!“ a byla jste ochotna zaplatit za toto slovo až do důsledku... Váš muž je nemocen. Představa, že se bude muset podrobit dlouhým a vyčerpávajícím výslechům a potom pokořující úloze obžalovaného při soudním přelíčení, až by pravda vyšla najevo, vám připadala nesnesitelná. Proto jste si raději vymyslela báchorku o sobě a o Vincym, abyste zachránila otci dceru a dceři otce... Snad jste to všechno tak důkladně nepromýšlela. Věděla jste jenom to, že budete pykat za všechno, co jste sama před léty částečně zavinila. Ale tu jste spatřila v přihrádce onu dýku... V té chvíli jste si uvědomila, že váš muž není vrah, a proto jste odvolala předchozí přiznání. Je to tak? Ano či ne?“

Angelika Doddová beze slova přikývla. Její muž si zakryl rukama obličej.

„Má milá...“ zašeptal téměř neslyšně.

„Je mi nesmírně líto...“ Alex vstal. „Je mi opravdu líto, že jsem o tom musel mluvit. Ale pravda musela být konstatována, a proto ji bylo třeba vyslovit nahlas...“ Pohlédl na Parkera.

Inspektor sklapl zápisník a rovněž vstal. Bylo vidět, že bojuje sám se sebou.

„Bohužel...“ řekl. „Bohužel.“ Pohlédl na Alexe. Joe stál úplně nehnutě, ale očima mu dával výstražné znamení.

„Bohužel,“ opakoval Parker a oddychl si s úlevou, jako by konečně našel východisko z té zapeklité situace, „jsem jenom policejní úředník a kdybych vám nevímkak důvěřoval, zůstává faktem, že paní Doddová byla poslední osobou, která viděla zavražděného. Kromě toho je ve výpovědích vás obou celá řada přitěžujících okolností...“

Alex si hlasitě odkašlal.

„Proto budu ke své lítosti nucen postavit před váš dům strážníka v civilu a požádat paní Doddovou, aby pod žádnou záminkou neopouštěla tento dům... dokud vás výslovně nevyrozumím o zrušení tohoto opatření...“ rychle dokončil. „Doufám, že se nám podaří vyřešit případ v nejbližší době...“. To je vše, co pro vás mohu v této chvíli udělat.“

Sir Thomas Dodd vstal a podal mu ruku.

„Děkuji vám,“ řekl srdečně. „Jsem si vědom, že jste tímto rytířským rozhodnutím překročil poněkud úřední předpisy. Ale ujišťuji vás, že... že...“ zarazil se, „že jste opravdový džentlmen.“

Parker se začervenal a rychle vycouval do předsíně. Na ulici přistoupil k vozu a zavolal detektiva Stephense.

„Vzal jsem vás s sebou, Stephensí, abyste v tomto domě zatkl vraha a dopravil ho do vyšetřovací vazby. Je mi líto, ale budete tu muset půl hodiny zůstat, dokud vás nevystřídá někdo z centrály. Paní Angelika Doddová, malá, drobná hnědovláska ve věku asi 45 let, nesmí opustit tento dům. Má-li tato budova ještě jeden východ a ona vám upláchne, zadem, nic si z toho nedělejte. Zatkne místo ní pana Joe Alexe, nejnaivnějšího muže na zeměkouli.“

„Rozkaz, šéfe!“ řekl detektiv Stephens, obšťastnil Alexe zářným úsměvem a začal se procházet před domem.

Vůz vyrazil.

„Nebudeš litovat...“ zabručel Alex.

„Udělal jsem to jenom proto, že ses choval celou dobu tak, jako bys už měl vraha napíchnutého na vidličce. Tvoje informovanost mě překvapuje. Ale všechno zřejmě nevíš. Nevíš například, kam pojedeme teď.“

„Myslím, že k doktorovi Georgeovi Armstrongovi, známému onkologovi,“ zašeptal Joe. „Nebo se mýlím?“

Parker otevřel ústa, potom je zavřel a nakonec si tiše povzdychl: „Velký, mocný, nesmrtelný Bože!“ Naklonil se k řidiči. „Columbus Street 41“ přikázal mu téměř zlostně.

Rozespálý doktor Armstrong měl záznamy o pacientech přímo v ideálním pořádku. V poslední řádce objevili poznámku: Sir Thomas Dodd. Doba prohlídky – 21.20-22.45 a za ní několik latinských slov.

„Vždycky zapisujete přesně na minutu dobu prohlídky?“ zeptal se překvapený Parker.

„Ano,“ odpověděl lékař. „Zajímá mě problém vyšetřování nemocných z časového hlediska. Píšu dokonce odborné pojednání na toto téma. Zdá se, že lékaři zbytečně plýtvají časem. Chci na základě těchto údajů stanovit dobu, potřebnou k vyšetření určitých typů onemocnění.“

„Jaký je zdravotní stav sira Thomase Dodda?“

„Jako policejní úředník máte právo dovědět se celou pravdu. Kromě toho se domnívám, že ji příroda stejně brzy prozradí. Zdravotní stav sira Thomase pokládám za beznadějný. Ještě po operaci jsem měl určitou naději. Nyní nastala metastáze. Za několik dní dojde pravděpodobně ke krizi. A nedojde-li k ní za několik dní, tak za několik týdnů. Je to otázka tempa, jakým se bude šířit rakovinová tkáň. Obávám se, že se bude rozvíjet neobyčejně rychle. Přijel dnes ke mně vlastním vozem. Už dávno jsem mu zakázal sedat k volant. Choroba ho může náhle ochromit, zachvátit mozek. Za takových okolností si nesmí zahrávat se životem, protože koneckonců nejde jenom o něho, ale i o chodce. Odvezl jsem ho osobně domů.“

Parker poděkoval a rozloučil se. Na ulici se pleskl rukou do čela.

„Proč jsem k němu vlastně jezdil?“ zvolal. „Dodd ho přece nemohl zabít. Jestliže byl od půl desáté u lékaře, má skálopevné alibi. Kromě toho nebyl v zákulisí Chamber Theatre. Vůbec tam nebyli. Vrátný viděl všechny osoby, které tam přišly, a jinou cestou se do divadla nemohl dostat. Asi jsem se zbláznil.“

„S vámi, profesionálními kriminology, je největší potíž v tom, že musíte stůj co stůj prověřovat pravdomluvnost každého svědka. Jako byste chtěli usvědčit každého ze lži. Vodítkem k hledání vraha je zatím vždycky motiv. Kde je zavražděný, musí být i vrah. A musí mít důvod k vraždě. Má-li takový důvod více osob, je třeba najít toho, kdo tuto vraždu spáchal tak, jak byla spáchána, a za takových okolností, za jakých k ní došlo. Stane-li se nějakým zázrakem, že se v podezření octnou dva lidé, vždycky se podaří jednoho vyloučit. Nad tím si zrovna lámu hlavu. Mám dva vrahy, ale zabít ho mohl jenom Jeden. Háček je v tom, že nevím, který.“

„Na základě čeho jsi například vyloučil paní Doddovou?“ otázal se Parker bez ironického podtextu.

„Imponuješ mi dneska, starouši. Moje policejní svědomí s tebou nesouhlasí, ale já sám, soukromě, jsem ochoten věřit, že sis všiml během těch...“ pohlédl na hodinky, „necelých tří hodin celé spousty věcí. Ale kápní božskou, jak to bylo s paní Doddovou?“

„Stydím se,“ zašeptal Alex. „Můj důvod ti bude asi připadat tak neseriózní, že se bojím, aby ses nevrátil zpátky, k paní Doddové a nezatl j.“

„Neboj se!“ odpověděl Parker. „Neuteče mi. I kdyby ses mýlil a kdyby Stephensovi utekla, policie ji vždycky najde. Kvůli tomu mě hlava nebolí. Tak spustí“

„O její nevině mě přesvědčilo to, že byl Vincy zavražděn, když ležel naznak.“

„Co na tom? Myslíš, že ženy nezabíjejí muže, kteří leží naznak? Ted' na místě ti mohu citovat tučt takových případů...“

„Souhlasím, ale nikoli tato žena, nikoli tohoto muže a především nikoli za takových okolností.“

Parker pořád nechápal.

„Ale proč?“

„Tady se již dostáváme do sféry fantazie, ale ta je pro mě stejně závazná jako evidentní skutečnost. Ledaže by se ti podařilo vyvrátit můj názor. Přestav si tuto situaci: jsi Stephen Vincy a očekáváš ženu, která ti má přinést šperky závatné, astronomické hodnoty, reprezentující půl miliónu liber. Ty víš, že mají takovou cenu, víš, že ta žena přijde. S jejím příchodem spojuješ z pochopitelných důvodů veškeré naděje na radikální zvrat ve svém životě. A co budeš dělat? I kdyby sis dokázal na chvíli lehnout a nepo-bíhat nervózně po pokoji, dovedl by ses natáhnout na kanape a nevstat, až by přišla? Dokázal by sis v té krátké chvíli, ca byla v pokoji, lehnout a vleže se dívat na kabelu plnou pokladů? Je možné, aby si člověk, který prožívá tak fantastickou událost, lehl naznak na kanape? Asi jedině proto, aby ten, kdo mu přinesl klenoty, mohl otevřít za zády šuple a vytáhnout z něho dýku, o jejíž existenci neměl předtím nejmenší potuchy? Ne. Vincy prostě nemohl ležet za takových

okolností. A Angelika Doddová je tak útlá a tělesně slabá, že si ji nedovedu představit, jak do něho vráží dýku a potom ho vleče na pohovku, aby to působilo dojmem, že se zabil sám. I lékař ostatně prohlásil po ohledání mrtvoly, že zemřel vleže. Nikoli, můj drahý, i kdyby ti můj důkaz připadal nevímjak nepodstatný a soud by nad ním asi dlouho kroutil hlavou, psychologické důvody plně potvrzují mou pravdu. Nikdo nepřijímá milióny vleže, v šatně, narychlo, když ví, že ten, kdo je přinesl, hned odejde. Kromě toho si nedovedu představit, že by jí Vincy vrátil dopisy dřív, než by otevřel kabelu a zkontroloval její obsah. A jestliže se natáhl na pohovku až potom, aby si zdříml, neměla Angelika Doddová nejmenší důvod zůstat v šatně... Proč by si měl zdřímnout? Proč by měl odpočívat? Představení přece skončilo. Mohl jít domů. Měl v kapse půl miliónu. Měl už být převlečen a odlíčen. Měl dvacetiminutový náskok, protože paní Doddová přišla do šatny ve čtvrt na jedenáct, kdežto on opustil jeviště v devět padesát. Můžeš mi tohle vyvrátit?"

Parker zavrtěl hlavou.

„Máš pravdu. Těžko to mohu vyvrátit. Ale dovedeš to vysvětlit?“

„Vždyť ti říkám, že mám na to dvě odpovědi. Vincyho mohl zabít jeden z dvou lidí, které podezřívám. Ale výsledky mohou radikálně změnit můj názor. Při vyšetřování můžeme přijít na něco, co nevíme a s čím jsme nepočítali. Ale z toho, co jsem dosud viděl, vyplývají dvě řešení: A a B. Paní Doddovou vylučuji. Detektiv Stephens si zbytečně ničí podrážky před jejím domem. Ale na Stephensovi nezáleží. Co chceš teď dělat?“

„Chci vyslechnout všechny zaměstnance divadla a potom budeme uvažovat, co podnikneme dál,“ odpověděl Parker. „Upřímně řečeno, ještě nikdy jsem nebyl tak rád, že jsem tě pozval ke spolupráci. Tento případ se mi vymyká z rukou... Ale nevěšme hlavu, vyšetřování trvá pouhé tři hodiny. Máš pravdu, nikdo nemůže na nás chtít, abychom mu dodali rafinovaného vraha za pár hodin v železech.“ Zmlkli. Vůz projížděl vyldněnými ulicemi velkoměsta.

„Ano...“ Joe Alex přivřel oči. „Je to fantastický případ. Jenom jednu věc nemohu pořád pochopit.“

„Jakou?“

„Chvilími se mi zdá, jako by ho zavraždili dva lidé nezávisle na sobě. Nikdy se mi ještě nestalo, aby stopy vedly dvěma opačnými směry. Dva lidé se chovají, jako by ho zabili a chtěli smazat po sobě stopy. Ale proč? Proč? Vrah byl přece jenom jeden a pracoval sám.“

„Ať mě zabijou jako psa! Ať mě zabijou a zakopou jako psa, jestli vidím aspoň jednoho vraha...“ zabručel Parker.

„Neboj se, uvidíš ho,“ zašeptal snivě Alex. Ale tu se prudce zvedl. „A Jak to vlastně vypadá s dobou vraždy? To přece není možné, aby se doktor tak dlouho páral s pitvou? Něco mu asi nevychází. Vsaďím se, že výsledek bude víc než překvapující.“

„Myslíš?“

„Jsem si jist. Vlasy se nám zježí hrůzou na hlavě, až se dovíme, kdy Vincy opravdu zemřel... Ale vysvětlí to náš případ? Obávám se, že nám to nevysvětlí, kdo je vrah...“

„Báječně!“ řekl Parker. „Výborně! Znamenitě! Tvůj optimismus mě dojíká. Vždycky jsem měl k smrti rád veselého a bezstarostného mladého muže.“ ^

„Bene...“ pronesl tiše Alex.

„Co je?“

„Až budeš mluvit s doktorem, zeptej se ho pro jistotu, zda mohl –být Vincy zabit levákem... to znamená levou rukou.“

„Cože?“ Parker potřásl hlavou a podíval se na něho. A tu Alex s údivem zjistil, že se inspektor široce usmívá. „Joe, cítím se bezradný jako dítě, ale myslím, že už mi to začíná docházet. Už mi to začíná docházet, Joe.“

„Tak jsi na tom lín než já. Mně to ještě nedošlo.“

Ale inspektor zamnul rukama a protáhl hvízd mezi zuby.

* „Ano...“ řekl zpola k sobě, zpola k příteli. „Napadlo mě to, když jsme mluvili s Davidsonem, ale potom jsem na to zapomněl. Příliš jsem se soustředil na paní Doddovou. Případ se mi zdál naprosto jasný.“

„Jasný?“ Alex otevřel oči a pohlédl na něho. Byl v tomto okamžiku velmi vážný. „Pro mne není pořád ještě jasný, ačkoli se mi chvílemi zdá, že absolutně všechno vím.“

Vůz zastavil. Parker vyskočil mrštně jako patnáctiletý mladíček a rozběhl se do vrátnice k telefonu.

„Jste to vy, doktore? Ano... Ano... Co? Ano... To ovšem staví mimo podezření jistou sympatickou dámu, které jsem v hloubi duše držel palce... Ale jinak to velmi komplikuje celou záležitost... A mohl ho probodnout levák? Cože? Ne... To vylučujete... Ano... Díky. Dobrou noc, doktore.“
Zavěsil sluchátko a pohlédl na Alexe, který stál ve dveřích a vytahoval cigaretu z kožené bachraté tabatěrky.

„Víš, co mi řekl, Joe?“

„Řekl, že ho levák nemohl zavraždit. A jak to vypadá s dobou zločinu?“

„Řekl mi doslovně toto: ‚Vražda byla spáchána v době mezi 21.-22. hodinou a to je nepřekročitelná časová mez.‘ Podle jeho názoru došlo k vraždě spíš dřív, ale cítí se nucen ustoupit pod tíhou faktů. Prohlásil, že bude svědčit jako znalec a že před každým soudem vypoví pod přísahou, že je neprávem souzen každý Člověk, který by se podle obžaloby dopustil zločinu třebas jednu minutu po této době! Vincy byl zavražděn pravou rukou. Svědčí o tom úhel zásahu i okraje rány. Víš přece, že každý úder má určité specifické znaky?“

„Vím.“ Alex přikývl. „To nám velmi zjednodušuje práci.“

Ale tak či onak, posli vůz pro detektiva Stephense a zatelefonuj paní Doddové, že rušíš její domácí vězení. V deset hodin seděla v hledišti dva yardy ode mne.“

Parker ihned vydal dispozice. Když odkládal sluchátko, bylo vidět, že i jemu spadl kámen ze srdce. „Bez ohledu na to, kdo ho zabil, jsem rád, že to není ta ubohá žena, která zkusila v životě víc než dost, a to právě vinou našeho nebožtíka... Teď probudím ředitele David-sona, pokud spí, a promluví s ním o lidech, které si pozveme k výsledku. Lip se nám bude s nimi mluvit.“

„Myslím, že je to dobrý nápad,“ přitakal Alex. A opět procházeli chodbami a minuli dveře šatny Stephena Vin-cyho, za kterými pořád planulo ostré jasné světlo.

12

DRUHÝ ROZHOVOR S ŘEDITELEM DAVIDSONEM

Na chodbě potkali seržanta Jonese, který se procházel stejnoměrným krokem mezi tabulkami s nápisem TICHŮ! a hlasitě, ale falešně hvízdal ‚Que sera, sera‘.

„Jones!“

„Ano, šéfe!“

„Napíšeš mi pěkně čitelně kompletní seznam zaměstnanců divadla. Za čtvrt hodiny tu chci mít Henryho Dar-cyho a potom po pořádku ostatní. Jako poslední sem přivezeš Evu Faradayovou. A hled, aby se mi tu nesešli. Je tu dost volných pokojů. Musíš všechny tak rozmístit, aby se neviděli a aby ti, kteří už mají výslech za sebou, nemohli druhým vykládat, nač jsem se jich ptal.“

„Rozkaz, Šéfe.“

Jones vyrazil, k vrátnici.

Detektiv stojící na konci chodby, kde začínalo schodiště, zaujal služební postoj, sotva se Parker přiblížil.

„Je ředitel Davidson ve. své kanceláři?“

„Je, pane inspektore.“

„A byl u něho někdo nahoře?“

„Ne, pane inspektore. Nikdo kromě našich lidí nechodí po divadle,“

„Dobře.“

Vystupovali po schodech do prvního patra. Davidson odpověděl už na první zaklepání.

„Račte dál!“ , < !

Bylo vidět, že si nelehl, ani nezamhouřil oko. Seděl u stolu, na kterém stála stolní lampa, a četl.

„Detektivka,“ řekl s povzdechem a rezignovaným pohybem ji Odložil stranou. „Nemohl-jsem usnout. Víte už něco, pánové?“

„Víme,“ přisvědčil Parker. „Víme už spoustu věcí, až na to, že vraha ještě nemáme. Proto vás chceme připravit o další čtvrt hodinku vašeho drahocenného času. Byl bych , vám povděčen, kdybyste nám pověděl pár slov o hercích a divadelních technících, kteří byli včera v době vraždy v Chambre Theatre.“

„Obávám se, že vám toho o technickém personálu mnoho nepovím. O tyhle věci se stará můj zástupce, který angažuje a propouští kulisáky stejně jako zaměstnance krejčovny, truhlárny a dekorační dílny. Mám ho zavolat?“

„Ne. Prozatím není třeba. Ale o hercích nám snad budete moci něco povědět, vidíte?“

Davidson chvíli přemýšlel.

„Jediní tři lidé, o kterých bych mohl něco říct, jsou Henry Darcy, Eva Faradayová a inspicient Jack Sawyer. Ostatní skoro neznám.“

„Prosím, to stačí. Ale nezajímá mě tolik hledisko krimi-nalistické jako všeobecná charakteristika.“

„Prosím. Tak Darcy... S tím chlapcem si život dost divně zahrál. Narodil se v cirkusu, otec byl kouzelník a imitátor zvířecích hlasů. Do manéže vstoupil už jako sedmiletý chlapec. Vystupoval s otcem a matkou, jak už to bývá u cirkusáckých rodin. Povolání přechází z otce na syna. Prý byl velmi talentovaný.. Když otec zemřel, odešel z cirkusu a předváděl všelijaké hokusy pokusy ve varieté. Byl velmi inteligentní a už tehdy určitě hodně četl, jinak by to v pětatřiceti tak daleko nedotáhl. Za války sloužil v Indii a byl těžce raněn. Jako invalidu ho odeslali z nemocnice domů. Vyprávěl mi kdysi o tom; říkal, že četl a studoval ve dne v noci, aby se dostal na divadelní režii. Díky bojovým zásluhám i schopnostem, které byly nakonec oceněny, byl přijat do divadelní školy. Byl velmi oblíben.

Jeho učitelé i spolužáci o něm mluví vždy v superlativech. Myslím, že se od té doby nezměnil. Má přímo fantastický talent. Je to snad nejzajímavější režisér naší mladé generace. Neustále hledá nové cesty, uplatňuje v každé hře svou vlastní, originální koncepci a získává v divadelním světě stále lepší zvuk. Stal se v poslední době velmi módní a inscenace „Židli“ mu přinesla velký, veškerou kritikou potvrzený úspěch. I konzervativní část kritiky přiznala, že je v tom představení vidět ruku geniálního režiséra... Co ještě? Historii s Evou Faradayovou už znáte. Poznal ji při setkání s divadelními ochotníky jedné prádelny, kam byl pozván. Vrátil se celý nadšený talentem jedné dvaadvacetileté dívky. Jmenovala se Eva Faradayová. To je taky její skutečné jméno. Darcy z ní udělal herečku.

Myslím, že ji má velmi rád. Rozchod s Evou jistě velmi těžko prožíval. Byl jsem každý den při zkouškách a skoro každý den jsem s ním debatoval na nejrůznější témata, související s připravovanou premiérou. Viděl jsem, jak se musí držet. Ale zachovával naprostý klid. Darcy je neslychaně chladnokrevný. Působí dojmem člověka, který nemá nervy. Ještě se nestalo, aby se na herce rozkřikl. Jiní režiséři se nedovedou tak dobře ovládat. Nemá nejmenší sklony k hysterii a to je v naší branži čestná výjimka.“

Zmlkl a zamyslel se. Zřejmě pověděl o Darcym vše, co pokládal za podstatné.

„A jak probíhaly zkoušky „Židli“?“ otázal se Alex. Nasadil netečný tón, ale Parker, který ho dobře znal, zvedl obočí a zvědavě na něho pohlédl.

„Jak to myslíte?“ Davidson nepochopil otázku.

„Jde mi o to, zda měl koncepci promyšlenou už před zahájením zkoušek nebo zda něco měnil až dodatečně.“

„Rozumím. Něco málo změnil. Nejdřív chtěl hrát celou hru v jednom kuse, protože ji Ionesco ostatně napsal jako jednoaktovku. Ale potom, když viděl, že dva herci nestačí nanosit na jeviště takové množství židlí a že i publikum si potřebuje oddychnout, přerušil ji někde v polovině. Během přestávky museli kulisáci natahat na jeviště dvě stě či tři sta židlí a sestavit je do nejfantastičtějšího labyrintu... Kromě toho měl dost práce s Vincym. Vincy nechtěl ani za nic vystupovat v masce. Je to taková tenká nylonová punčocha, která těsně přiléhá k obličeji a znemožňuje jakoukoli mimiku. Henry Vincymu trpělivě a úporně vysvětloval, že už v starověkém Řecku hráli Aischyla, Eurypida a nevím kotio Ještě v maskáčtí. Nakonec mu slíbil, že bude mít nejlepší recenze, i když neukáže publiku svou tvář. To se nakonec splnilo.“

„A proč hrál Darcy Řečníka a nesvěřil tuto roli někomu jinému?“ • • –

„Velmi mu záleželo na inscenaci a věděl, že si herci při stálém režijním dozoru dají víc záležet. Když herce nikdo nehlídá, mění pohyby i hlas, ubreptávají se, takže se představení po takové desáté repríze úplně rozloží. Henry Darcy je zastáncem teorie, že se celé představení musí absolutně podřídit celkové režijní koncepci.“

„Ale proč Řečník vystupuje bez masky?“ otázal se Alex. „Tahle otázka nemá s vyšetřováním nic společného, napadla mě už během představení.“

„Ani se nedivím, já jsem se ho na to taky ptal. Tvrdil, že Řečník je v podstatě Stařeček, čili to, co po něm zůstane a vysvětlí smysl jeho života. Proto je Řečník stejně oblečen jako on a masku nemá proto, že ji už nepotřebuje. Není už Stařečkem, ale jeho ideou, stínem, tím jediným, co zbylo z lidské myšlenky. Proto si nasadil velký sametový klobouk, jaký nosili francouzští bohémové na rozhraní

století. Ukáže se, že tento stín lidské myšlenky ztratil veškerý kontakt s živými lidmi. Něco zablekotá a odchází.“

„Děkuji, teď je mi to už jasné,“ zakýval hlavou Alex.

„A Eva Faradayová?“ otázal se Parker. „Pokládá ho taky za tak nadaného člověka?“

„Určitě. Věří v něho jako v boha. Myslím, že to byla pro ně oba tragédie. Ona ho měla taky velmi ráda a kdoví, jestli ho nemiluje dosud. Řekl bych, že ano. On ji rovněž. Lidé jako Darcy jsou stálí ve svých citech. Nevím, co Vincy dělal, že ji tak pobláznil. Určitě sama neví, jak mu tak mohla naletět. Ten člověk měl v sobě něco, čím si každou získal. Žádná mu neodolala. Eva je velmi nadaná. Skromná, tichá, inteligentní... Tyhle vlastnosti jsou dost vzácné u vycházejících divadelních či filmových hvězd. Přeji jemu i jí všechno nejlepší. Uvidíme, jak s nimi osud dále naloží.“

„Zbývá ještě Jack Sawyer...“

„To je krátká historie. Jack Sawyer je syn mého zemřelého spolužáka. Studuje medicínu. Nabídl jsem mu práci v divadle, protože musí ještě živit nemocnou matku. Současně si vydělává na studium a my se snažíme, aby mu pracovní doba nekolidovala dopoledne s přednáškami.“

Zbožňuje Darcyho. Je velmi zdatný pracovník. Dělat inspicienta není žádná maličkost, jak by se mohlo někomu na první pohled zdát. O té scéně mezi ním a Stephenem Vincym už víte?“

„Ano.“ Parker se zvedl. „Srdečný dík, pane řediteli. A nebudete se zlobit, když k vám ještě jednou vtrhnu, bu-du-li něco potřebovat?“

„Vůbec ne. Nejsem ženatý, takže mě nikdo doma nečeká. Sám bych dnes v noci doma nevydržel. Zůstanu tady. Stejně neusnu. Od rána budu muset shánět náhradníka za Vincym. A to mě budou ještě otravovat novináři. Nechci na to raději myslet.“

„Já taky ne.“ Parker vykročil ke dveřím. „Snad se přece jenom pokusíte usnout? Kdybych neměl nic na práci, spal bych v minutě jako špalek.“

Usmál se a odešel. Alex vyklouzl beze slova za ním jako jeho věrný, neodlučný stín.

13

JENOM SE NIKOHO NEPTEJ NA MASKU!

Parker se posadil ke stolku v šatně zavražděného a začal číst polohlasem seznam osob, které byly v zákulisí divadla během představení a po něm.

1. Stephen Vincy – herec
2. Henry Darcy – režisér
3. Eva Faradayová – herečka
4. Jack Sawyer – inspicient
5. Richard Caruthers – osvětlovač
6. Malcolm Snow – oponář
7. Oliver Ruffin – garderobiér
8. William Gullins – vrátný
9. Simon Formes – požárník
10. John Knithe – nápořád
11. Zuzana Snowová – garderobiérka

10.

Dopsal perem: 12. Angelika Doddová – (má alibi, přišla v 22.15J.

„Kromě toho dva takzvaní kulisáci, kteří odešli hned po přestávce, jakmile rozestavěli na jevišti židle. Jmenují se Stanley Higgins a Joshua Braddon. Ty pro jistotu dopisují.“

„To jsou všichni?“ zeptal se Alex.

„Naprostě všichni.“

„Dobrá.“ Alex se nenápadně usmál, ale potom hned zvažněl.

„Proč se směješ?“ zeptal se Parker. „Chceš něco říct?“

„Nic, nic. Snad jedině to, aby ses nikoho neptal na masku Vincym.“

„Ne? Proč?“

„Udělej mi to k vůli. Za hodinu ti o ní všechno povím. Aspoň doufám, že ti o ní budu moci povědět.“

Parker zaváhal.

„Dobrá, platí,“ zamumlal nakonec. „Dneska poroučíš ty, tak se snaž, abys byl velký a moudrý velitel.“

„Budu se snažit, abych si vysloužil uznání policejních – sil Jeho královského Veličenstva,“ skromně

zašeptal Alex. „A jestliže selžu, tak se asi hanbou propadnu...“

„Potom se o to pokusíme bez zbytečných kouzel, ale zato klidně a s rozvahou,“ odpověděl Inspektor.

„Ale začněme už konečně ve jménu božím. Jonesil!“

„Ano, šéfe!“ Ve šterbině dveří se objevila hlava s krátce přistřížertými vlasy á la Gérard Philippe.

„Pozvi sem pana Henryho Darcyho.“

Chvilí nato přišel pozvaný do pokoje. Byl to vysoký, dosud mladý muž, který by mohl být pokládán za krasavce nebýt příliš velkého vypouklého čela, které nápadně porušovalo proporce lebky. Alex ho viděl poprvé v životě – nepočítaje krátkou chvílí na jevišti, kdy měl část obličeje zakrytou širokým okrajem klobouku. Všiml si, že se Darcy rozhlédl po pokojí klidně, až lhostejně, a že se ani na chvílí nezastavil očima na prázdné pohovce.

„Prosím, sedněte si...“ Parker ukázal na židli. „Víte určitě, kdo jsme. Bylí jsme pověřeni vyšetřováním vraždy spáchané na jednom z vašich kolegů, na Stephenu Vincym. Co mi můžete sdělit v této věci?“

Darcy pomalu potřásl hlavou.

„Nic, docela nic.“

To bylo vše. Měl nízký, příjemný hlas.

„Nevšíml jste si ničeho nezvyklého během představení nebo po něm?“

„Ne.“

„Hm...“ Parker se zamyslel. „Tak nám aspoň vylíchte pokud možno podrobně, co jste dělal po celý včerejší večer v Chamber Theatre.“

„Prosím.“ Darcy rozvážně přikývl. „Přišel jsem do divadla několik minut před zahájením představení. Protože vystupuji až v závěru druhé opony a vlastně hru uzavírám, nemusel jsem spěchat. Chtěl jsem ale sledovat celé představení. V souboru došlo k jistému konfliktu mezi slečnou Faradayovou a zemřelým Stephenem Vincym. Vystupují ve dvou hlavních a vlastně jediných úlohách a tak jsem chtěl být nablízku, abych zabránil případným nedorozuměním, která by mohla nepříznivě ovlivnit průběh představení.“

„To byl jediný důvod?“ klidně se zeptal Parker.

„Ne. To byl úřední důvod, mohu-li použít tohoto výrazu. Soukromým důvodem bylo chránit Evu Faradayovou před hulvátským chováním zemřelého. Byl to zbabělec, a protože jsem mu pohrozil, že ho zabiju jako psa, jestli si vůči ní ještě jednou něco dovolí, předpokládal jsem, že se bude v mé přítomnosti krotit.“

„Pohrozil jste mu vraždou jenom proto, že se nezdvořile zachoval k slečně Faradayové?“

„Ano.“ –

„Ale proč proboha?“

„Ne proto, že jsem ho chtěl zabít. Nemyslím, že bych dokázal zabít člověka... i kdyby to byl Vincy, který podle mého názoru za mnoho nestál. Myslím, že nikdo nemá právo zabít druhého člověka, pokud nejedná v nějaké vysloveně mezní situaci. Myšlenka na vraždu by se nikdy neměla zrodit v hlavě poctivého člověka, protože vražda neřeší žádnou křivdu a je útokem proti všemu lidstvu, proti všemu tomu, co tvoří jeho podstatu. I úřední výkon trestu pokládám za zločin.“

„Výborně!“ tiše zvolal Alex.

Darcy k němu zabrousil očima, ale když viděl, že to Alex míní naprosto vážně, pokynul hlavou, jako by mu chtěl poděkovat.

„Ale na to jste se neptal. Pohrozil jsem Vincymu, protože byl zbabělec, jak jsem už řekl, a protože jsem chtěl stůj co stůj zabránit tomUj abjr ubližoval člověkuUj který je mi velmi blízký. Mám Evu Faradayovou rád a to mě snad dostatečně omlouvá.“

„Dobrá...“ přisvědčil Parker. „Děkuji za upřímnost. Pokračujte, prosím.“

„Převlékl jsem se a nalíčil už před začátkem hry, abych měl potom volnou hlavu. Jakmile představení začalo, stanul jsem v portálu a sledoval hru. Všiml jsem si, že je Vincy rozčilen, dvakrát či třikrát polkl několik vět, ale diváci si toho nevšímlí, protože byl rutinovaný herec a dovedl z takových situací vymanévrovat. Ale všiml jsem si, že není ve formě a tak jsem setrval na stráži, protože jsem se bál, aby se zase něco nestalo... A taky jsem se nemýlil. V jedné scéně, kde Stařenka, to znamená Eva, objímá Stařečka, prudce Evu odstrčil a zasyčel několik slov. Diváci opět nic nepozorovali, protože vzápětí začali oba přinášet židle, ale já, který znám každý záchvěv jejich hlasů v této hře, jsem si

hned všiml, že je Eva celá rozrušená. Když skončila první polovina hry a opona šla konečně dolů, Vincy okamžitě zmizel za kulisami, kdežto Eva si s pláčem strhla masku. Rozběhl jsem se k ní a odvedl ji do šatny. Ukázalo se, že umazala Vincymu kostým líčidlem...

Darcy zmlkl a zamyslel se na kratičkou chvíli. „V šatně jsem ji uklidňoval spolu s garderobiérkou. Dostala záchvat pláče a nemohla se utiřit. Herečky, které mají nervy, beztak napjaté, prožívají takové situace dvojnásob bolestně. Potom zaklepal na dveře Eviny šatny kulisák. Inspicient mi vzkazoval, abych se přišel podívat na židle, protože technikáři něco popletli a chtěli se přesvědčit, je-li všechno v pořádku. Odešel jsem spolu s kulisákem a zdržel se na jevišti několik minut. Potom jsem přešel na druhou stranu jeviště směrem k šatně Vincyho. Tam mě potkal osvětlovač Caruthers. Na konci první půlky představení mu začal blikat reflektor. Světla jsou velmi důležitou složkou mého představení a tak jsem si o tom chvíli povídal s Caruthersem. Ale většinu z toho jsem ani nevnímal, protože jsem byl vzteklý. Když jsme došli k Stephenově šatně, dal jsem mu na srozuměnou, že pro něho nemám čas. Kromě toho končila za tři minuty přestávka. Vstoupil jsem do šatny... Vincy seděl na lehátku a díval se na koš s květinami... Tenhle. Přistoupil jsem k němu. Nevím, co do mě vjelo, ale chtěl jsem ho uhodit. On rychle vstal a začal se mi omlouvat. Řekl, že měl dnes hrozný den, že ho šíleně bolí hlava a že má nějaké trable... Ale že mi dává slovo, že se to už nikdy netmde opakovat. Jak* mluví, přecházela mě zlost. Dovedl mluvit neobyčejně přesvědčivě, to mi můžete věřit. Skončilo to tím, že jsem odešel beze slova. Věřil jsem, že se to už nikdy nebude opakovat.“

„To určitě ne...“ zašeptal Alex.

Darcy na něho letmo pohlédl a pokračoval.

„V druhé části představení jsem stál pořád v tmavé kulise a sledoval hru až do chvíle, kdy bylo na mně, abych vystoupil. Potom následoval závěr hry a ovace obecenstva. Vincy se nešel poděkovat. Pomyslel jsem si, že ho asi bolí hlava nebo že se na mě urazil a že ml chce dát jako režisérovi najevo, že kašle na mě i na svou roli. V poslední době se choval trochu divně, pořád opakoval, že má té šaš-kárny v masce po krk a že dá divadlu vale... Odešel jsem z jeviště spolu s Evou Faradayovou, potom jsem se odlíčil, převlékl a zavolał garderobiéra, aby mi přišel očistit oblek. Zašel jsem k Evě, která ještě nebyla hotová, protože převlékání a odličování zabere ženám vždycky trochu víc času. Potom jsme společně vyšli z divadla. To je vše.“

„A nevšiml jste si ničeho zvláštního, neobvyklého?“

„Ne... počkat... něco snad... Ale to asi není důležité... Když jsme šli kolem šatny Vincyho, šlápl jsem na něco. Shýbl jsem se. Byl to klíč. Když jsem zvedl oči, všiml jsem si, že klíčovou dírkou uniká světlo. Zastrčil jsem klíč zpátky do zámku. Napadlo mě, že Vincy při odchodu práskl dveřmi, až klíč vypadl. Uvnitř nebylo nic slyšet, takže jsme si Eva a já pomysleli, že už odešel. To je opauvdu vše.“

„Z toho, co jste řekl, vyplývá, že jste byl od konce hry až do odchodu z divadla pořád v něčí společnosti a ani chvíli sám.“

„Ne. Byl jsem sám ve své šatně. Garderobiér stál na chodbě a čekal, až ho zavolám.“

„Vaše šatna nemá žádný druhý východ?“

„Nemá ani okno.“

„To je vše, pane Darcy. Děkuji. Buďte tak laskav a vraťte se do svého pokoje, není vyloučeno, že vás ještě budeme potřebovat. Omlouvám se, že se na vás obracím s takovou žádostí v půl čtvrté ráno, ale třebaš budu ještě potřebovat doplnit vaši výpověď. Děkuji ještě jednou.“

„Jsem vám k dispozici...“ Darcy vstal. Parker ho vyprovodil ke dveřím a přivolał Jonese.

„Je tu inspicient Jack Sawyer?“

„Ano, šéfe.“

„Pošlete ho ke mně asi tak za pět minut.“

„Ano, šéfe.“

Inspektor se vrátil k stolku a usedl. „Nač myslíš, Joe?“

„Myslím, že už vím, kdo izabil Stephena Vincyho, Ale pořád si tím nejsem docela jist.“

NIKDO HO NEMOHL ZABÍT

i Když se zavřely dveře za posledním technickým zaměstnancem Chambre Theatre, Parker si těžce povzdychl:

„Zbyla nám jediná Eva Faradayová... Nepřijde-li ihned s líbezným úsměvem a prohlášením, že ho oddělala ona sama, tak nevím, co si počnu. Ale i kdyby mi to odpřísáhla, nemohl bych jí uvěřit.“

Podívej! Vyloučíme-li Stephena Vincyho, který byl obětí, a Angeliku Doddovou, která vstoupila do zákulisí až po jeho smrti, zbývá nám celkem dvanáct osob. Podívejme se, Co dělaly po odchodu Vincyho z jeviště.

1. Henry Darcy: Přišel na jeviště několik vteřin po odchodu Vincyho. Nemohl ho zabít v šatně, protože by nestihl nástup na jeviště. Potom si odbyl svůj blekotavý monolog, vyprovodil Evu Faradayovou do šatny a sám vstoupil do své, což potvrdil i garderobiér, který neodešel na krok od dveří a čekal, až bude zavolán. Garderobiérovu výpověď potvrdili navíc oponář Malcolm Snow a nápověda John Knithe, kteří čekali, až Zuzana Snowová bude hotová s převlékáním Evy. Darcy má tři svědky, kteří se nehnuli celou dobu od jeho šatny a potom ho viděli jít k Evě. Evina šatna nemá žádné okno, dveře jsou přímo proti dveřím Darcyho. Odtamtud odešel spolu s Evou, kterou zavezl do restaurace vlastním vozem, zaparkovaným před divadlem. Amen. Ani vteřinu sám!

2. Eva faradayová dosud nevypovídala, ale máme svědectví Darcyho, garderobiérky Zuzany Snowové a dalších.

1.

Po odchodu z jeviště stála v portálu. Vedle ní stál inspicient spolu s nápovědou. Potom se šla klanět. Odešla s Darcym rovnou do šatny. Dále... jak výše. Ani chvíli sama! Amen.

3. Oliver Rufftn, garderobiér: během představení seděl v šatně Evy Faradayové a bavil se se Zuzanou Snowovou. Když se ozval potlesk v hledišti, opustili oba šatnu a čekali na příchod herců. Potom... jak výše... Ani chvíli sám! Amen.

4. Zuzana Snowová, garderobiérka: jak výše, ani chvíli sama! Amen.

5. Malcolm Snow, oponář a

6. John Knithe, nápověda: vypovídají svorně, že stáli v kulise a tipovali výsledky kopané. Celé divadlo sází! Když Vincy odešel z jeviště, prošli společně chodbou a vyplnili, před šatnou Evy Faradayové a Darcyho sázenky. Jakmile Zuzana Snowová a Ruffin odbyli svou práci, odešli společně do noční sázkové kanceláře. Ani chvíli sami! Amen. <

7. Jack Sawyer, inspicient: rozčilil se při představení* Nejdřív kvůli Vincy mu, který se hrubě choval k Evě Fara* dayové, potom kvůli kulisákům, protože špatně rozmístili židle a nakonec ho tak popletli, že musel přivolat na pomoc režiséra. Po spuštění opony se může vykázat spolehlivým alibi, které potvrzuje

8. Simoně Formes, požárník v zákulisí a

9. Richard Caruthers, osvětlovač. Richarda Carutherse zlobila v první půlce světla. O přestávce se pokoušel odstranit závadu, ale nepodařilo se mu to. Když viděl Darcyho, jak přechází přes jeviště, zeptal se ho, co má dělat, vypoví-li reflektor službu. Ale Darcy působil dojmem, jako by byl duchem nepřítomen a mluvil z cesty. Caruthers ho vyprovodil až ke dveřím šatny Stephena Vincyho a po tom se rychle vrátil, protože měl zvonek v několika minu tách ohlásit konec přestávky. Sotva se vrátil do své kabiny a přezkoušel reflektor, opona šla nahoru, S Darcym se roz loučil asi tři minuty před zvoněním. Pokažený reflektor začal v druhé půlce představení stále prudčeji blikat. Caruthers ucítil pach rozpálené gumy a ohlásil to požárníkově Simonu Formesovi a inspicientovi. Manipuloval s ním až do konce představení, kdy překontrolovali ve třech kabel, ob jevíli závadu, doutnající místo, spravili to a odebrali se do šatny pro techniku, kde měl požárník svou čepici, protože ve službě nosil přilbu. Celou dobu až do konce hry byli pořád spolu. Amen.

10. William Gullins, vrátný: seděl do konce představení se švagrovou, kterou posadil deset minut po desáté do taxíku: Zuzana Snowová a čtyři další osoby ji viděly nastupovat a jedna z nich dokonce utrousila poznámku, že Gullins nemá zapotřebí sázet, když může známým slečnám platit taxík. A desátá hodina je konečná časová mez, kterou nesmíme překročit, protože policejní lékař vyvrátí v tomto případě obžalobu tvrzením, že v tu dobu byl už Vincy nebožtík. Z toho plyne, že Gullins nemůže být z ničeho podezříván. Amen.

11. a 12. Kulisáci Stanley Higgins a Joshua Braddon přinesli žid(e) na jeviště, chvíli se bavili s inspicientem a potom odešli domů, protože se jeviště uklízí až druhý den, těsně před začátkem představení. Kromě toho se používá v této hře jenom jedněch dekorací a veškerá změna záleží v těch židlích přinesených o přestávce. Vedoucí technik je propouští vždycky o něco dřív, protože stejně nemají nic na práci. V době, kdy zemřel Vincy, byli už půl hodiny pryč, což potvrdil i vrátný Gullins, který je viděl odcházet. Amen. To jsou všichni. Z hlediště vedou do zákulisí jedny jediné

dveře, ale ty mají jenom jednu kliku, takže každý, kdo chce jít do hereckých šaten, musí zazvonit. Zvonek se přede dvěma dny pokazil a Caruthers ho zapomněl spravit. To proto, aby to bylo ještě veselejší. Nikdo neskládal hercům v zákulisí návštěvy. Nikdo cizí neprošel kolem vrátnice ani před začátkem, ani během představení, ani po něm s výjimkou Angeliky Doddové. Kruh se uzavírá. Z toho plyne, že Stephena Vincyho nemohl nikdo zabít.“

„Nezoufej, Bene!“ Alex se posupně usmál. „Přesto byl] zabit.“ t

„To je pravda, bohužel,“ přiznal s povzdechem Parker. „Byl zabit a kromě toho jsme si sem ještě nepozvali slečnu Faradayovou. Jones!“

„Ano, šéfe.“

„Přiveďte sem slečnu Faradayovou... Nebo ne. Pošlete ji někam jinam. Je nějaká šatna volná?“

„Ano, šéfe.“ „||>•||“

Jones jim ukázal, kudy mají jít. Prošli hlavní chodbou a vstoupili do druhé, rovnoběžné s tou, v níž byla šatna Vincyho. Uviděli tam dvoje dveře, z nichž jedny vedly do šatny Evy Faradayové a druhé, protější, k Henrymu Darcymu. Ostatní místnosti byly prázdné. Procházel se před nimi detektiv Stephens. Jonés tam umístil část vyslýchaných osob, ale jeden pokoj“ zůstal volný. Právě tam zavedl inspektora a Alexe. Chvilí nato přišla Eva Faradayová. Byla to mladá, nepříliš vysoká dívka s klidným, krásným obličejem orámovaným dlouhými, rovnými tmavými vlasy. Velké olivově oči byly poněkud načervenalé. Parker ukázal na židli a pronesl zdvořilostní formulku, které používal pokaždé, kdykoli musel vyslýchat ženu. Vyzval ji, aby mu pověděla, co dělala minulý večer. Evina výpověď však nevnesla do vyšetřování nic nového. Potvrdila jediné to, co už věděli od Darcyho a ostatních. „Vzpomeňte si, zda jste si nevšimla ničeho zvláštního během představení, před ním anebo po něm.“

„Ne... Ničeho...“ váhavě odpověděla.

„Snad přece?“ Inspektor udělal gesto, jako by jí chtěl pomoci. „Jen nám to povězte, i když to třeba pokládáte za úplně podružné. Nikdy se neví, co se může hodit, dokud se neudělá poslední tečka za vyšetřováním.“

„Snad jenom jedna věc... taková maličkost... V druhé půlce představení je jedna taková sekvence, kdy já, totiž Stařenka, běžím přes celé jeviště k Stařečkovi, jako bych u něho hledala útočiště v hrůze před smrtí, prudce ho objímám a tisknu se k němu celým tělem... V první části je velmi podobná situace, ale tam neběžím, jenom se mu vrhám kolem krku v jedné scéně. Právě v té první části mě Steph... pan Vincy odstrčil, protože jsem ho umazala líčidlem... Proto jsem dávala podruhé pozor a odvrátila hlavu. Ale tím se stalo, že jsem se k němu přitiskla ještě pevněji, .. a...“

„A přitom jsem ucítila v kapse jeho blůzy nějaký malý. tvrdý předmět?“ napověděl Alex.

„Ano! Jak to víte?“

„Tušil jsem to.“

Parker na něho překvapeně pohlédl, ale neozval se ani slovem. *

„A jak se choval Vincy při představení? Tato otázka nás výsostně zajímá. Nedomníváte se, že hrál p& přestávce daleko klidněji, jako by příčina jeho nervozity pominula?“

„Ano.“ Eva Faradayová energicky přisvědčila. „To mě také napadlo. Měla jsem hrůzu z druhé poloviny představení, protože jsem byla nervově úplně vyčerpaná... Bála jsem se, že se rozpláču, jestli zase něco řekne nebo udělá,,,

Lidé v hledišti by si toho třeba nevšimli, ale partner reaguje na každou poznámku nebo gesto dvojnásob citlivě. Třásla jsem se strachy, protože by to bylo to nejhorší, co by se mohlo stát. Co je mezi námi, je naše čistě soukromá věc a jak by přišli diváci k tomu, kdyby musela být během představení spuštěna opona... Neherce nikdy nepochopí, co to pro nás znamená...“

„Snažíme se to pochopit. S jakými pocity jste hrála v druhé půlce ‚Zídl‘?“

„Vincy se změnil. Hrál rychle. Ani jednu větu nezbředl. Chtěla jsem říct, že nepopletl text... Byl chladnější... Nikdy se mi s ním tak dobře nehrálo... Nakonec jsem skorém na všechno zapomněla. Byla jsem okouzlena, a proto jsem sama dopadla trochu hůř... ale tolik mě překvapil...“

„Ano.“ Alex kývl souhlasně hlavou. „A nenapadlo vás, jak je to od něho hezké, že odstranil tu skvrnu od líčidla?“

„Ne.“ Eva zvedla překvapeně oči. „Proč by mě to mělo překvapit? To patří k povinností garderobiéra. Vůbec jsem se nad tím nepozastavila. To nemělo nic společného s tím, co bylo mezi námi. Nenapadlo mě prostě, že by to bylo nějaké gesto z jeho strany... Protože nebyl přece...“

„Ovšemže nebyl.“ Alex vstal. Parker se rovněž zvedl.

„Děkujeme, slečno Faradayová,“ řekl inspektor. „Byli bychom vám velmi povděční, kdybyste zůstala ještě chvíli v šatně, pokud nejste příliš unavená. Není vyloučeno, že budeme ještě potřebovat vaši svědeckou výpověď. Ale doufám, že si máte nač lehnout?“

„Ach, já už asi nikdy neusnu!“ řekla neočekávaně zoufalým hlasem a odvrátila hlavu, aby nebylo vidět, že pláče.

„Chudinka...“ řekl Alex, jakmile odešla. „Tak statečně # se držela až do konce výslechu. Ale stačilo jedno slovo o obyčejné lidské reakci a rozplakala se...“

„Slečna Faradayová a její spánek mi žádné starosti nedělají,“ prudce odpověděl Parker. „Mohl bys mi konečně vysvětlit, kam mě chceš zavést a spolu se mnou celé vyšetřování?“

„Ubíráme se všichni krátkou, úzkou cestičkou k vrahovi Stephena Vincyho,“ zašeptal roztouženým hlasem Joe Alex. „A dalším krůčkem na této cestičce je jedna malá prosba:“

„Jaká?“

„Abys mi laskavě obstaral elektrickou baterku a klíče od dveří, které vedou z chodby na jeviště.“ Parkét – se otočil.

„Jónésil“

„Prosím, šéfe.“ Seržantův obličej se objevil v dveřích rychlostí hračky, která zmáčknutím knoflíku vyskakuje ze zavřené krabičky.

„Elektrickou baterku a klíče od dveří na jeviště!“

„Rozkaz, šéfe.“

Hlava zmizelá.

„Hned budeš mít baterku –“ řekl Parker. „Co ještě po-třebuješ abys mě zavedl tam, kam se marně pokouším dojít od půl jedné, čili od té doby, co jsme sem přijeli?“

Alex pohlédl na hodinky.

„Bude za pět minut půl šesté. Slibuji ti, že se za hodinu dovíš, Kdo je vrah, ačkoli sám si tím ještě nejsem dōčelá. jist. Ale to, že Vincy zemřel, ačkoli nemohl zemřít, nám u-f velmi pomůže.

Přemýšlej!“

„Zá prvé...“ řekl inspektor, ale tu se prudce zarazil. „VélKý BóŽé!*

wPŠžveme ho sem, dobrá? Ale dovol, abych s ním tentokráte promluvil sám.“

„Dobrá,“ souhlasil Parker a přistoupil ke dveřím, abý vydal příslušné dispozice seržantu Jonesovi.

SMRT MLUVÍ MÝM JMÉNEM

, „Jak dlouho to už víš?“ zeptal se Parker.

„První podezření jsem pojal v okamžiku, kdy...“

Jóftěs zaklepal a vpustil do místnosti Henryho Darčyho.

„Sedněte si, prosím,“ vyzval ho zdvořile Alex, „Musíme váš, bohužel, ještě jednou obtěžovat.

Potřebujeme doplnit některé Vaše dřívější Výpovědi. Jak vyplývá ze vstupního vyšetřování, nemohla Stephena Viňcyho zavraždit žádná z osob, které byly v divadle... po odchodu z jeviště. Na jedné straně mají všichni případní podezřelí alibi, z druhé strany stanoví zpráva policejního lékaře dost přesně dobu vraždy. Vincy mohl být zabit nejpozději pět až sedm minut po tom, co odešel z jeviště, a to se nám zdá prakticky nemožné, protože v těch pěti či řekněme deseti minutách ho žádná z osob přítomných v zákulisí nemohla zabít, Z toho vyplývá pouze jediný závěr. Je vám to jasné?“

, Zmlkl. Henry Darcy, který mu mlčky naslouchal, přikývl, ale neřekl ani slovo.

„Jediný logický závěr, jaký z toho můžeme vyvodit, je ten, že Stephen Vincy zemřel před odchodem z jeviště“ pokračoval Alex. „Na první pohled se to zdá nemožné. Zde přítomný inspektor Parker a já jsme byli včera náhodou v divadle a viděli jsme na vlastní oči, že zahrál svou roli až do.konce... Tím vzniká nevyřešitelná hádanka, která je kuriózní, nejenom z kriminalistického, ale i divadelního hlediska. Je to první případ, kdy herec hrál svou roli i po smrti. Co myslíte, je něco takového možné?“

„To sotva.“ Darcy se bezděčně usmál, ale ihned zvažněl a stiskl rty. ,

„Tak vidíte!“ Alex poposedl na židli. „I já jsem byl toho názoru. Ačkoli se to zdá zhola nemožné, viděl jsem to na vlastní oči, takže na tuto otázku musí existovat nějaká odpověď. Mohl byste nám ji jako zkušený divadelník napovědět?“

Henry Darcy pokrčil rameny.

„Jak dlouho ještě míníte vykládat takové nesmysly? Je pět ráno a já jsem tuhle noc ještě nezamhouřil

oko.“

„Dlouho to už nebude trvat. A kromě toho vás za chvíli přesvědčím, že to žádné nesmysly nejsou. Jediná odpověď na hádanku, jejíž řešení jste nám nechtěl napovědět, zní: Protože herec nemůže po smrti hrát, musel za něho vystoupit někdo jiný. Ale kdo? Nevíte o žádném herci, který dovedl napodobovat hlasy jiných lidí, znal nazpaměť celou hru i všechny situace do nejmenších odstínů, kdo měl přibližně stejnou postavu jako Vincy, kdo byl v kritické době v zákulisí a měl navíc příležitost vstoupit do šatny Ste-phena Vincyho, vzít si jeho masku, postavit se do portálu a potom za něho zahrát? Tento člověk musel splňovat mnoho velmi náročných požadavků. Zamyslete se nad tím.“ Darcy ještě jednou pokrčil rameny. *

„To je úplný nesmysl. Sledoval jsem představení a mohu vám říct, že nemám nejmenší pochybnosti o tom, kdo hrál.“

„O tom mě vůbec nemusíte ubezpečovat. Ale snad byste nás teď mohl zavést na jeviště. Přál bych si, abyste nám pomohl rekonstruovat jednu situaci. Jako režisér znáte určitě celou hru nazpaměť.“ Darcy se mlčky zvedl. Prošli chodbou a zamířili k dveřím, s nápisem TICHŮ. Inspektor je otevřel. Uvnitř byla úplná tma.

„Rozsviňte, prosím, všechna světla na jevišti i za ním,“ řekl Alex.

Darcy se vnořil do tmy; chvíli nato uslyšeli cvaknutí otočeného vypínače. V zákulisí byla pořád tma, ale teď už sem pronikal z jeviště slabý proud světla. Sli dál.

„Rozsvítili jste všechna světla?“

„Ne, jenom ta, která obvykle rozsvěcujeme při představení,“ odpověděl Darcy, který stál vedle nich v polotmě. „V zákulisí musí být tma, jinak by světlo pronikalo na jeviště.“

„Ale jistě můžete osvětlit celé zázemí scény. O přestávce přece není třeba zhaset světla a ostatně herci by se ve tmě těžko orientovali.“

„Samozřejmě.“ Darcy zašmátral levou rukou po stěně a otočil ještě dvěma vypínači. Vysoko nahoře se rozsvítila řada slabých žárovek. Stáli v dlouhé úzké chodbičce, která vedla na jeviště. Jednu její stěnu tvořil těžký černý závěs, který sahal až ke stropu. Z obou jeho stran vybíhaly kulisy.

„Přejdeme raději na levou stranu, kterou Vincy odcházel, z jeviště.“ Alex vykročil napřed, Darcy a Parker za ním.

Chvíli nato se octli v širokém, prázdném křídle, kde byly uskladněny kulisy. Uzavíral je jasný jevištní horizont, stočený do polokruhu. Aby se dostali na jeviště, museli obejít stěnu, která oddělovala kulisy od hlediště. Byla tam uzounká chodbička. Alex se jí protlačil a zůstal stát. Před sebou měl obloukovitě stočenou stěnu vlastního jeviště a v ní několikery dveře a okno, zakryté mušelinovými záclonkami. Prostor byl úplně pustý.

„Tudy skáče Stařeček při sebevraždě.“

„Ano,“ přisvědčil Darcy.

„A Stařenka skáče na protější straně a potom ho nevidí až do okamžiku, kdy se vrací na jeviště každý z protějšího konce, aby se poděkovali publiku? Jak je to s Řečníkem?“

„Řečník přichází prostředními dveřmi, co jsou na té chodbičce za jevištěm. Právě těmi jsme sem přišli.“

„To znamená, že se za jevištěm vůbec nesetká se Stařečkem? A kde stojí nápověda při představení?“

„Různě. Vincymu často vynechávala paměť. Nápověda znal místa, kde vždycky zaškobrtl.

Nápovědové si už při zkouškách zatrhávají obtížnější sekvence. Dobrá nápověda se vždycky snaží, aby byl co nejbliž herci při takovém nebezpečném momentu. Ale obvykle stojí za kulisou na protější straně. Má odtamtud lepší přístup na jeviště a kromě toho vidí, co se tam odehrává. Protější stěna je jinak zastavěná, protože jsou tam uskladněny židle, které se přinášejí o přestávce.“

„Rozumím. Ale to je celkem vedlejší. Stařeček vyskakuje tímto oknem... Je pořád v masce... Řečník přichází na jeviště chodbičkou, která je za jevištěm. Za jak dlouho přibližně?“

Darcy si povzdychl.

„Nevím, k čemu potřebujete znát všechny tyhle podrobnosti, ale když jinak nemůže být, tak Řečník přichází za dvacet... nebo pětadvacet vteřin... Takové doby je zapotřebí k postupné gradaci světla, k rozevlání záclon a tak dále.“

„Dobrá... Pětadvacet vteřin... V nutném případě i třicet...“

Alex vstoupil do chodbičky mezi jevištěm a kulisou a najednou zmizel. Chvilí nato ho překvapený Parker viděl, jak seskakuje z okna, běží kolem kulis a mizí za jevištním horizontem. Darcy se ani nepohnul a jen upřeně pozoroval jakýsi neviditelný bod na Jevištní zácloně.

„UŽ jsem zpátky!“ zvolal Alex a objevil se v témž okně, z kterého vyskočil. „Trvalo to patnáct vteřin! Deset vteřin je třeba připočítat na masku! Ale to jsem ještě nezkontroloval... Pojdme! Pojdte, prosím, s námi, protože bych se chtěl Ještě na něco zeptat.“

Vraceli se. Darcy kráčet vedle Alexe, Parker s rukama v kapsách za nimi. Když došli k široké, tmavé kulise, Alex zůstal stát.

„Při představení je tu úplná tma?“

„Ano.“

Joe se rozhlédl. Vysoko na stěně byl zavěšen hasicí přístroj, pod kterým stála bednička s pískem.

„Může být jedině tady,“ prohodil polohlasem a přistoupil k bedničce. Posvítíl na ni baterkou. Potom potřásl hlavou. „Že bych se mýlil?“ Ale vtom se naklonil a vložil ruku za hasicí automat. „Tady! To se ví, že tu je! Nemůže být nikde Jinde.“

„Co?“ vyhrkl Parker, ačkoli již věděl, co mu odpoví.

„Tohle!“ zvolal Alex. Uhladil v ruce kus zmačkané bílé látky s šedými nylonovými vlasy a ukázal jím děsivě změněnou tvář Stephena Vincého.

Maska!

16

VRAH A

Odmyslíme-li si Alexovo hvízdání, probíhal návrat do šatny v naprostém tichu.

„Sedněte si...“ pravil Alex, když Parker uzavírající průvod zavřel za sebou dveře. Inspektorův obličej byl napjatý soustředěním a zarputilý. Nespouštěl oči s Darcyho, který klidně usedl a tázavě na ně pohlížel.

„Myslím, že to, co jsme viděli, nevyžaduje žádný dlouhý komentář,“ spustil Alex. „Případ je jasný. Jasný pochopitelně jenom v té partii, která se týká vás. Už jako divák jsem postřehl velký rozdíl ve hře Vincého v první a druhé půlce představení.1 Ale proč bych se měl spoléhat jenom na svůj subjektivní dojem? Jedna osoba, která měla živý, citový vztah k Vincymu a znala ho celá léta, vypověděla při výslechu: ‚V druhém dějství jsem už necítila kontakt s ním...‘ Slečna Faradayová se naproti tomu přiznala: ‚Vincy se změnil. Hrál rychle. Ani jednu větu nezbreptal. Nikdy se mi s ním tak dobře nehrálo... Byla jsem okouzlená...‘ Zpočátku se mi to všechno zdálo příliš fantastické. Kromě toho jsme neměli žádný důvod domnívat se, že Vincy zemřel o přestávce. Lékař měl sice jisté námitky a prohlašoval, že smrt nastala o něco dříve... Kromě toho jsme postrádali v šatně tu masku. Ale tu mohl odnést garderó-biér. Až později, když se ukázalo, že Vincého nenavštívil po představení nikdo kromě osoby, která ho nezabila a neměla nejmenší důvod odstranit masku, začala se r: elá historie pomalu vyjasňovat. Došly k tomu další postřehy. Fantastická koncepce, že byl Vincy zavražděn už o přestávce a že za něho vystoupil někdo jiný, mohla obstát jenom za těchto okolností:

1. Člověk, který převzal roli Vincého, měl přibližně stejnou postavu.
2. Měl k dispozici identický kostým, protože Vincého přece nevysvlékl z jeho jevištních šatů.
3. Dovedl napodobit hlas i pohyby.
4. Znal celou roli nazpaměť.
5. Ovládal herecké řemeslo.
6. Znal spolehlivě všechny inscenační detaily, protože by partnerka v opačném případě snadno poznala, že něco neklape.
7. Měl možnost zaujmout na scéně místo Vincého, řo znamená, že se zdržoval pó dobu představení v zákulisí.
8. Musel bezpečně vědět, že byl Vincy o přestávce zavražděn a Žé nevyjde spolu s ním na jeviště.
9. Musel všechno zařídit tak, aby nikdo nenašel mrtvého Vinčyhó v době, kdy za něho hrál. Kdyby byla mrtvola objevena dřív, celá maškaráda by se šmahem obrátila jako bumerang proti náhradníkovi.
10. Musel vžít masku a po představení ji někde schovat, protože věděl, že potom už nemůže vstoupit do šatny za zavražděného, aby si nepokazil alibi, které záleželo v tom, že Vihcy zemřel skórem o hodinu později než ve skuteč nosti.

Během vyšetřování šel ukázalo, že existuje člověk, který splňuje všechny zmíněné požadavky běž výjimky. Tímto člověkem jste vy. kdybyste chtěl odstranit Stephena Vincého, musel byste jako režisér Iúnescových ‚Židli‘ inscenovat hru tímto způsobem:

1. Koncipovat hru tak, aby Vincy vystupoval v masce a vy běží. /...;
2. Udělat v půli jednoaktovky čtvrt hodinovou pauzu, během níž byste zabil Vincého.
3. Vytvořit příslušně dlouhý interval mezi odchodem Vincyho v masce a nástupem Řečníka, kterého hrajete vy, ale bez masky.
4. Vystupovat pochopitelně v stejném kostýmu jako Vincy. Pro vypracování takové koncepce stačilo vyčkat na chvíli, kdy bude Vinců v šatně sám. Potom jste mohl k němu „přijít, vrazit mu dýku do srdce a zahrát za něho.

V jeho vlastní šatně jste ho musel zavraždit z těchto důvodů:

1. Musel jste mu vzít masku a
 2. zavřít ho na klíč, aby ho nikdo nenašel v době, kdy jste vystupoval místo něho.
- Jakmile jste nám pověděl, že jste při odchodu z divadla ve společnosti Evy Faradayové šlápl na klíč a zastrčil ho zpátky do dveří, okamžitě jsem věděl, že jste ho držel celou dobu v ruce a že jste se záměrně shýbl, abyste ho mohl zvednout. Ale kde byl klíč předtím, během hry? Eva Faradayová se nám zmínila o tom, že ji ve scéně, kde objímá Stařečka, zarazila jedna maličkost. Přerušil jsem jí otázkou, zda neucítila nějaký tvrdý předmět v kapse jeho blůzy? Překvapeně odpověděla, že ano. To byl ten klíč, kterým jste později ‚našel‘ před dveřmi Vincyho šatny.

Jak všechno probíhalo, předvedl jsem vám před chvílí na jevišti. Při té příležitosti jsem našel masku, která ležela na Jediném místě, kde mohla ležet. Tam jste měl určitě schovaný klobouk, který jste vytáhl, abyste mohl sehrát epi-zodní roli Řečníka, poklonit se publiku a s předstíraným údivem čekat, kdy se objeví Vincy, o němž jste věděl, že „se už nikdy nepřijde poklonit nadšeným divákům. Potom jste musel všechno naaranžovat tak, abyste nebyl ani chvíli sám, dokud jste nevyšel na ulici, a snad ještě příští hodinku, protože jste nevěděl, neobjeví-li mrtvého teprve noční vrátný při obchůzce divadla. Abyste si zajistil dokonalé alibi, pozval jste Evu Faradayovou na večeři, protože jste byl skálopevně přesvědčen, že celý svět uvěří, že byl Vincy zavražděn až po představení, to znamená v době, kdy jste ho nemohl zabít... Zpočátku jsem to pokládal za absurdní, i když hromadící se fakta stále více proměňovala domněnku v nezvratnou pravdu. Jistý rozdíl ve hře pochopitelně byl, protože žádný člověk nemůže být absolutní kopií druhého člověka. Na tomto místě si zasloužíte poklonu: hrál Jste daleko líp než Vincy, který byl ostatně taky výborný. Ani jste se nemusel bát, že Eva Faradayová pozná rozdíl. Obličej vám zakrývala těsně přiléhající maska s umělými vlasy a navíc jste se již v dětství naučil imitovat hlasy lidí a zvířat. Hlas Vincyho se všemi jeho odstíny jste po několikaměsíčních zkouškách jistě dobře znal a kromě toho jste ho přece sám moduloval podle scénických situací. Text jste musel znát nazpaměť, a jak se ukázalo, znal jste ho dokonce líp než Vincy, který často ‚šumloval‘. Zapomněl jste jénoro na jednu maličkost. Na kostým zamazaný ličidlem, kvůli kterému Vincy Evě Faradayové vynadal.

V druhé polovině hry byla blůza čistá. Vyprovokoval jsem Evu Faradayovou k této odpovědi. Tím jsem se navíc ujistil, že nebyla s vámi spolčená. Ale o tom později... Všiml jsem si, že jste se na vteřinu odmlčel, když na to přišla řeč. Vsadil bych se, že jste před hodinou po návratu z prvního výslechu umazal kostým červenou barvou, abyste zmátl policii, kdyby náhodou objevila stopu... V závěru bych chtěl ještě dodat, že jste měl velmi závažný důvod zavraždit Stephena Vincyho a že na našem vášněmi zmítaném světě stačí k zločinu daleko slabší motiv...“ Alex se odmlčel. Na chvíli se rozhostilo v místnosti ticho. „Máte k tomu, co jsem řekl, nějaké výhrady?“

„Ne.“ Darcy rozložil ruce. „Jste na svůj způsob geniální. Nikdy jsem si nemyslel, že policie disponuje takovými mozky...“

Alex zakašlal a nenápadně zašilhal po Parkerovi, který se neklidně zavrtěl na židli, ale hned potom vstal a řekl:

„Přiznáváte se tedy, že jste včera večer mezi jedenadvacítkou a jedenadvacítkou patnáct zavraždil Stephena Vincyho v jeho šatně?“

„Ne,“ rázně odpověděl Henry Darcy a zavrtěl hlavou. „Já nejsem znavám s e“

„Och,“ Alex mávl rukou. „Copak jsem někdy tvrdil, že jste ho zavraždil? Víím, že jste ho nezabil“ Tentokrát se raději vyhnul Parkerovým očím. Vzápětí se ozvalo něco, co znělo jako přidušené

„Cože?“ a potom vrznutí Židle, na kterou klesl zničený inspektor.

„Vy víte, že jsem ho nezabil?“ Darcy si přešel rukou po čele. „Tak přece jenom... Tak..., Ale... Já jsem ho za- bili“ zvolal zoufalým hlasem, pozbývaje rázem veškeré sebe-ovládání.

Alex opět slyšel Parkera, jak se pohnul na své rozvrzané, židli.

„Ne. Nezabil jste ho. Pro vaše uklidnění vám ještě řeknu, že alibi Evy Faradayové je neotřesitelné. I kdyby měla s Vínycem nevímké zločinné úmysly, nemohla ho zabít, protože celou přestávku nebyla ani na okamžik sama... Gelá vaše riskantní hra, kterou jste nám tak zkomplikoval pátrání, byla úplně zbytečná.“

„Už během hry jsem si uvědomil, že se chovám jako úplný idiot...“ řekl Darcy. „Kdyby ho měla Eva na svědomí, nemohla by tak klidně hrát. Příliš dobře ji znám... Ale v prvním popudu ,\“,“

„Chápu. Když jste stál uprostřed pokoje a díval se na zavražděného Vincyho, napadlo vás, že ho zabila ona, žena, kterou máte rád. A tu vám bleskl hlavou nápad, jak ji zachránit: převzít jeho úlohu a vytvořit jí po představení absolutní alibi... Ale o tom až později...“

Parker si odkašlal.

„V pořádku,“ řekl, „ale moc by mě zajímalo, proč pan Darcy nemohl zabít Stephena Vincyho, ačkoli velmi dobře Chápu, že nijak nespěchá s přiznáním. Jaké důkazy nevinu můžete postavit proti našim obviněním, která by stačila na deset rafinovaných vrahů a ještě by toho dost zbylo pro jednoho skromného amatéra.“

„Nepokusíte se o to sám?“ vyzval Darcyho Alex.

Darcy k němu překvapeně vzhledl.

„Kromě toho, že jsem si svou nevinou naprosto jist a že ho v důsledku toho zabil někdo jiný, nevidím žádnou možnost, jak vás přesvědčit, že jsem to neudělal já. Jak to mohu dokázat? Choval jsem se celou dobu tak, jako bych ho zabil, jako bych dávno předtím plánoval vraždu... ačkoli to byla naopak shoda okolností, která mi vnukla tuto myšlenku... Kdybych neměl na sobě identický kostým, kdyby Vincy nevystupoval v masce, kdyby Řečník nepřicházel na jeviště půl minuty po jeho odchodu, nikdy by mě nenapadlo... Ale jak vás mám o tom přesvědčit? Já mohu tvrdit toto a policie ono. Ne, nedovedu říct nic víc než to, že jsem ho nezabil já.“

„Jste levák?“ zeptal se Alex. „Všiml jsem si, že jste jako Řečník vzal křídlo do levé ruky. Ale to mohlo být součástí režijního pojetí. Řečník chtěl tím způsobem naznačit Ještě omezenější možnosti Stařečka odkázat své myšlenky lidstvu. Dalo by se to vysvětlit tak, že člověk, kterému Stařeček odkazuje své poselství, nejenom nedovede mluvit, ale ani neví, do které ruky vzít křídlo, když má něco napsat... Ale když jste otočil vypínač za jevištěm levou rukou, po chopil jsem, že je to u vás naprosto přirozené gesto. Kromě toho jsme se dověděli od pana Davidsona, že Jet (r) utrpěl za války zranění a že jste byl jako invalida poslán z fronty do Anglie.“ ^

„Jsem mrzák,“ řekl Darcy tichým hlasem. „Jen zázkasem tni zachránili pravou ruku před amputací. Nemám v ní skoro žádnou sílu. Jen s námahou pohybuji prsty a ohýbám ji. Nosím ostatně protézu... Japonci mě postřelili v džungli střelou dum-dum. Výstřel explodoval v těle. To přeškrtno všechny moje plány na hereckou kariéru. Proto jsem šel studovat divadelní režii. Pravá ruka je téměř úplně nehybná, ale naučil jsem se maskovat tento nedostatek, takže působí dojmem normální ruky... Ale to není žádné alibi. V levé ruce mám strašnou sílu. Vypracoval jsem si jí přímo dokonale. Pravičkou bych nedokázal zabít ani mouchu, ale levá... levá by mohla zavraždit...“

„Můžete nám ji ukázat?“ zeptal se Alex. „Vím, že je můj požadavek netaktní, ale jistě pochopíte, jak je to důležité, když vám řeknu, že Vincy nemohl být zabit levou rukou.“

„Nemohl?!“

„Ne.“

Darcy na něho chvíli mlčky zíral, potom vstal a svlékl si sako. Rozepnul košili, stáhl jí a odložil na židli. Parker tiše hvízdal mezi zuby. Předloktí pravé režisérovy ruky bylo jednou strašlivou jizvou. Střela ji rozervalo až na kost. K pahýlu potaženému kůží byla připevněna dvěma koženými pásky protéza. Několik dlouhých, jemných ocelových pružin připevněných k lokti nahrazovalo svaly předpaží.

„Ano. To říká vše.“

Darcy pohnul rukou a spustil ji. Potom si oblékl košili. Když si začal uvazovat kravatu, ruce se mu tak roztřásl, že je bezmocně spustil.

„Jste... jste o tom přesvědčen?“ otázal se. „Myslíte, že mohl být zabit jedine pravou rukou?“
„Vždycky se snažím, abych nemusel lhát víc, než je bezpodmínečně nutné,“ zašeptal Alex. „A ačkoli se mi to v našem přehnaně civilizovaném světě vždycky příliš ne-, daří, v tomto případě jste ode mne slyšel absolutní pravdu.“

Darcy si uvázal kravatu a těžce klesl na židli.

„Jaké štěstí!“ povzdychl si upřímně.

„Och!“ Alex opět opsal neurčité gesto rukou. „I kdybyste měl obě ruce zdravé, věděl bych, že nejste vrah.“

„Jak to?“ vykřikl Parker a Darcy současně.

„Případ, jako je tento, dá hodně přemýšlení, protože se fakta ukazují jednou z té, podruhé z oné stránky. Ale jedno je rozhodující, a proto vždycky říkám: vrah může být ten, kdo má k tomu za první důvod, kdo se nemůže vykázat důvěryhodným alibi a kdo za třetí mohl spáchat vraždu za takových okolností a takovým způsobem, za jakých byla spáchána. Na začátku vyšetřování máme vždycky rovnici, kde neznámou je vrah a známou zavražděným okolností, za jakých bylo jeho tělo nalezeno. Jedinou cestou k vyřešení této rovnice je přizpůsobit vraha vraždě. Situace vyhlížela takto:

1. Pokud jde o samu vraždu, bylo známo jedine to, že jste vstoupil do té šatny tři minuty před zahájením druhé poloviny hry. Všechno ostatní už patří k době po vraždě. Potvrdil to svou výpovědí osvětlovač Caruthers, který se jen tak tak stačil vrátit do své kabiny, vyzkoušet reflektory a rozsvítit světla. Z toho, že jste strávil poměrně dlouhou dobu v šatně Evy Faradayové a dalších několik minut na jevišti, vyplývalo, že vám zbývalo velmi málo času k spáchání zločinu, nasazení masky a nástupu na jeviště. Nebylo to víc než sto osmdesát vteřin všeho všudy.

2. Zabil jste Vincyho jeho vlastní dýkou, to znamená, že jste musel přijít do šatny, vzít dýku, zabodnout ji do hrudi Vincyho, potom si v bleskovém tempu nasadit masku, podívat se do zrcadla, přesvědčit se, je-li Vincy opravdu mrtev, vyjít z šatny, zavřít za sebou dveře, otočit klíčem v zámku, Jít na jeviště a tam zaujmout svoje místo. V krajním případě by se to dalo stihnout, ale jenom tenkrát, kdyby Vincy ležel klidně při vašem příchodu a dal se zabít jako beránek. Vincy byl přece nalezen vleže. Smrt ho zastihla klidně odpočívajícího nznak na pohovce.

Bylo to vůbec možné?. Vincy byl zbabělec. Před několika dny jste mu pohrozil, že ho zabijete, dovolili si ještě Jednu impertinenci vůči Evě Faradayové. Nemusel vám věřit, že ho zabijete, ale určité byl přesvědčen, že ho uhodíte, protože věděl, že máte Evu Faradayovou rád a že on sám má u ní a tím i u vás pořádný vroubek. Zdravý rozum mu kázal, aby se při vašem příchodu vymrštil. Jak to, že ležel na pohovce, když měl být za tři minuty na Jevišti? Dělo ho od něho dobrých dvacet metrů a několikrát dveře na chodbě. A kdyby ne-vyskočil, když by vás uviděl, tak by si určité sedl. Ale v žádném případě by nemohl být zavražděn vleže. Takový jsem měl aspoň dojem.

3. Ruffin vám řekl, že má od Vincyho zakázáno chodit do šatny, protože tam má přijít o přestávce nebo po před stavení dámská návštěva. Riskoval jste, že ji zastihnete v šatně nebo že tam přijde právě v okamžiku, kdy zasa díte Vincy mu smrtelnou ránu. Zavřít dveře na klíč jste taky dost dobře nemohl, protože těžko lze předpokládat, že by;

se Vincy okamžitě nevymrštil. A jestliže jste měl již dlouhé měsíce promyšlený, skvělý, ba přímo geniální plán, tak proč byste měl najednou zbytečně riskovat? Sám rozum by vás varoval, abyste nezabíjel Vincyho v šatně toho dne a v tu hodinu, kdy očekával návštěvu.

4. Jako geniální, rafinovaný a prohnáný vrah byste se nikdy nechoval o přestávce tak nesmyslně. Ztratil jste spoustu času utěšováním Evy Faradayové. Potom jste se zbytečně připravil o několik drahocenných minut cestou na jeviště a dal jste se skorem k samým dveřím Vincyho vyprovodit osvětlovačem Caruthersem, místo abyste se s ním rozloučil hned na jevišti. Proč? Zbytečně jste plýtvat časem potřebným k manévru a zkracoval dobu nezbytnou k provedení plánu. Buď by musel být Vincy s vámi domluven nebo by musel nereagovat na váš příchod a umožnit vám provedení plánu. Kdybyste přišel do šatny o pět minut dřív, bylo by to něco jiného. V tom případě jste mohl vyčkat a v příhodném okamžiku mu vrazit dýku do srdce. Věděl byste, „že to stihnete. Určité byste si to tak naplánoval.

5. Dýkal Přišel jste do šatny * bez vlastního nástroje zločinu, ačkoli jste věděl, že musíte být za necelých dvě stě vteřin zpátky na jevišti! Co kdyby Vincy zamkl například přihrádku na klíč, odnesl dýku domů nebo s ní podnikl sto jiných věcí, v důsledku čeho byste ji nenašel tam, kde měla podle

vašeho názoru být? Co potom? Copak to bylo možné promenovat se klidně po šatně živého Vincého a krámovat, v jeho věcech, zatímco jejich majitel se povaloval na pohovce vedle květinového koše bez ohledu na vaši přítomnost 1 na to, že měl za pár minut vystoupit? A kdyby vás uviděl s dýkou v ruce, copak by nezačal křičet? Stěny šatny jsou silné a tlumí zvuk, ale cožpak by se křik vyděšeného dospělého muže nerozlehl po celém divadle? Ale vraťme se zpátky k dýce. Ať patřila Vincemu nebo nepatřila, připadala mi naprosto idiotská při tak precizně promyšleném plánu. Když jste si vymyslel tak geniální postup a zaranžoval ideální situaci k jeho uskutečnění, určitě byste nesvěřil závěrečnou fázi pouhé náhodě. Vincy byl zabit jedním zásahem, takže ani nestačil vykřiknout. Ale Vincy přece mohl křičet. Kdyby ho dýka nezasáhla přímo do srdce, mohl dokonce vyskočit a řvát bolestí.

6. Ještě něco. Proč Vincy ležel, když si měl v tu dobu nasazovat masku před zrcadlem? Vy jste stačil doběhnout na jeviště v největším chvatu, aniž jste Vincého zabil. Kdybyste ho musel ještě zabít, určitě byste zmeškal začátek. Ale Vincy neměl důvod odcházet na jeviště v poslední vteřině a potom si nasazovat masku až cestou na chodbě. Musel si ji nasadit před zrcadlem sám, protože neměl k dispozici garderobiéra. A nebyly to tři minuty před koncem přestávky, ale méně než tři, co Vincy odpočíval na pohovce. Přece jste ho nemohl zabít hned, jak jste přišel. Musel jste nejdřív zavřít dveře, přistoupit k místu, kde ležela dýka, vzít ji, jít k Vincemu a zabít ho. To by zabralo nějakou tu vteřinu. Copak by přitom poslušně ležel a čekal jako hodný chlapeček na smrt?! Vyloučeno! To bylo nemyslitelné. To jsem si nedovedl žádným způsobem vysvětlit. Vrah a jeho oběť nezapadali do situace, za jaké došlo k zločinu. Z toho vyplývá, že ho spáchal někdo jiný.“

„Bravo!“ řekl Darcy po chvíli mlčení. „Ale když jsem ho nezabil já, tak to musel udělat někdo jiný.“

„Samozřejmě. To my víme, a proto musíme zjistit kdo. Ale klobouk dolů, udělal jste všechno, co je v moci jednoho člověka, abyste policii dokonale popletl a uvrhl na sebe podezření. A teď nám, prosím, povězte co nejpresněji, hezky po pořádku, jak se všechno udalo. Doufám, že teď už nebudete nic zamlčovat.“

„To víte, že teď budu naprosto upřímný. Po Evině příchodu z jeviště jsem byl velmi rozčilen. Eva dostala v šatně záchvat pláče. Křičela na celé kolo, že ho nenávidí a že by takový bídák zasloužil zastřelit a že jí za všechno zaplatí. Stručně a krátce hrozně plakala a vyváděla, když zaklepal na dveře jeden kulisák, abych šel za Sawyerem na jeviště...“

„Jak dlouho jste se zdržel u slečny Faradayové?“

„Pět nebo šest minut To se dá těžko přesně určit. Šel jsem tedy s kulisákem na jeviště a zeptal se Sawyera, co mi chce. Ukázalo se, že někdo zašantročil pláněk na rozmístění židlí, co je nosí o přestávce na jeviště. Zpočátku se pokoušel rozestavět Je po paměti, ale po několika minutách dospěl spolu s kulisáky k názoru, že na to asi nestačí. Ukázal jsem jim, co a jak. Když jsem viděl, že mě už nepotřebuje, šel jsem k Vincemu. Nechtěl jsem mu pochopitelně ublížit, ačkoli jsem se vzteky třásl. Snad bych ho uhodil, nevím. Začal jsem toho Člověka opravdu nenávidět...“ Zarazil se. „Byl odporný,“ řekl upřímně. „Ohavný, hnusný, přízemní sobec bez skrupulí a bez mozku... Nevěděl jsem, co udělám, až k němu přijdu. Hra doběhla teprve do poloviny a já jako každý odpovědný člověk pokládám úspěch představení za prvořadou věc, které se musí vše ostatní podřídit. Představení je pro lidi od divadla svatá věc. Viděl jsem už herečky, které se zvonivě smály v komediálních rolích, zatímco jejich děti blouznily doma v horečce. Viděl jsem herce, kteří hráli den po smrti milovaných osob a po odchodu z jeviště se pokaždé hroutili a vzlykali, ale vzápětí opět ukazovali publiku naprosto klidnou tvář a bez nejmenšího zajílnutí recitovali svou roli... Proto mě napadlo, že kdybych mu ze vzteku jednu vrazil, že by potom nebyl schopen vystoupit a že bychom museli přerušit představení... Je to zvláštní, ale člověk neztrácí takové věci se zřetele, ani když je tak nepřítomný vztekem, že se mu míhají červené kruhy před očima. Ale můžete mi věřit, bylo tomu tak. Vtom ke mně přišel osvětlovač Caruthers, který se zrovna s někým bavil v portálu. Začal mi cosi vykládat o kabelu jednoho reflektoru. Ptal se, jestli by nešlo nasadit nějaký slabší reflektor, kterého jsme v tomto představení nepoužívali. Ačkoli normální věnuji funkci, světla velkou pozornost, v této chvíli mi rnpftly být všechny reflektory na zeměkouli včetně mých vlastních ukradené. Přesto jsem musel něco odpovědět. Řekl jsem mu, aby se pokusil pustit až do konce, ten poškozený. Udělal překvapený obličej, ale nechal mě být. Stáli jsme zrovna před dveřmi šatny Vincého. Rozčilení ml za tu dobu pochopitelně nepřešlo, ale to, že jsem musel obrátit pozornost k něčemu jinému, trochu ochladilo můj vztek. Když jsem bral do ruky kliku, byl jsem poměrně klidný. Kromě toho se dovedu vždycky

ovládat. Jisté je, že jsem mu chtěl pořádně vynadat, ale ne ho bít, i, jedině kdyby rol nijakým slovem rozzuřil. Ale nic mi neřekl. Byl mrtev. Zemřel krátce předtím, protože jsem si všiml, když jsem se na něho zděšeně díval, že krev, tvořící rámeček kolem dýky, je jasně červená a M se ještě nestačila srazit. Vedle něho na židli ležela maska. Šklebila se na mě a připadala mi živější než on. Tu jsem si uvědomil, že se třesu na celém těle. Nemohl jsem se zbavit dotěrné myšlenky, která se ozvala hluboko v podvědomí. Ze Eva za ním přiběhla, zatímco jsem byl na jevišti, aby mu vynadala. Neuvažoval jsem o tom, zda j (c) to možné či nemožné. Napadlo mě; že ji zranil příkrým slovem, že Eva popadla jeho dýku, kterou jsem dobře znal, protože mi Ji párkrát ukazoval, že ho probodla a Utkla. Stál jsem a dumal o tom, jak ji zachránit... Za minutu, za dvě se všechno provalí... Ale tu mi bleskl hlavou spásný nápad. Nebyl vlastně nový. Vincy už týden vyhrožoval, že dá výpověď. Zabýval jsem se myšlenkou, že půjdu k řediteli a navrhnou mu, aby svěřil roli Vincyho mně. Vzdal jsem se herecké kariéry kvůli chromé ruce. Ale v mém vlastním představení jsem mohl všechny situace inscenovat tak, abych se bez ní obešel. V poslední době jsem se pokoušel hrát doma před zrcadlem. Ze žertu jsem dokonce napodoboval Stařečkův hlas. Ve zlomku vteřiny jsem si uvědomil, že existuje šance zachránit Evu. Představoval jsem si to tak, že vyjdu z šatny jako Vincy, zahraji roli Stařečka a potom s ní zůstanu až do půlnoci, to znamená do chvíle, kdy ho někdo nakonec musí najít. Od garderobiéry Ruffina jsem věděl, že si Vincy přál být v šatně sám, protože očekával dámskou návštěvu. Tak ať ho tedy najde po představení ta dáma a já se mezitím postarám o Evu Faradayovou, aby nebyla od chvíle, kdy odejde se Stařečkem z jeviště, ani na okamžik sama. To, co teď říkám, trvá daleko déle než ta kratičká chvíle zamyšlení v šatně Vincyho. Popadl jsem – masku, šel k zrcadlu a nasadil si ji na obličej. Padla výbor ně. Má vlasy, takže mě absolutně nikdo nemohl poznat. Teď jsem musel co nejrychleji vypadnout Vyšel jsem z šatny, ale ve dveřích jsem si uvědomil, že je příliš riskantní mít mrtvého Vincyho v otevřené šatně za zády. Ale nic mne nebránilo v tom, abych jako Stephen Vincy nezavřel dveře a nevzal klíč na jeviště, i když to normálně nikdo u nás ne dělá. Zavřel jsem tedy dveře a postavil se mezi kulisy. Ni koho jsem nepotkal. Když šla opona nahoru, chvíli jsem se bál, aby mě Eva Faradayová nepoznala nebo přesněji, aby nepoznala, že nejsem Vincy... Ale to nebylo tak jedno duché, jak se dodatečně ukázalo Potom jsem vyskočil z okna, a udělal přesně to, co jste nám před chvílí předvedl. Když jsem se klaněl publiku, s hrůzou jsem si představoval Vincyho, jak leží mrtev v šatně. Teprve v oné chvíli, když jsem sehrál jeho roli do konce, jsem si uvědomil celou pravdu, i to, jakou hloupost jsem provedl. Největším překvapením byla pro mne Eva. Jestliže Vincyho skutečně zabila, tak se chovala jako nejotrlejší vrah. Po odchodu z jeviště jsem jí bedlivě pozoroval. Utrousila kousavou poznámku o Stephenovi v souvislosti s tím, že se nešel klanět... Potom jsme šli spolu na večeři. Hovořil jsem s ní o její příští roli, Medei, a pomalu jsem získával absolutní jistotu, že jsem se dopustil strašlivého omylu. Eva Stephen nezabila! Nemohla by se takhle chovat. Vyloučeno. Příliš dobře ji znám, každý „zákmit v jejím obličejí. Přede mnou by to nedovedla zatajit. Jaký strašlivý šok by musela prožít, až by se zavražděný objevil na jevišti. Ale to mě napadlo až při večeři. Kdyby ho zabila, věděla by, že leží mrtvý v šatně, že opona nepůjde nahoru a že za chvíli uhoří v divadle na poplach. A tu mrtvý přichází na jeviště, usedá vedle ní, jako by se nechumelilo, a ona to klidně přijímá jako nejpřirozenější věc pod sluncem. Ale už jsem nemohl couvnout Kromě toho... kromě toho mě vůbec nenapadlo, že policie odhalí pravdu, když si záměny nevšimla ani moje partnerka; ani nikdo ze souboru. Ukázalo se, že jsem se přepočítal...” Poklonil se Alexovi. „To je vše.“

„Ano...” Parker vstal a začal se procházet po pokoji. „Neslýchaný případ... Neslýchaný...” Zastavil se. „Kolik minut před koncem přestávky jste přišel k Vincymu?”

„Dvě, nanejvýš tři... Tak, jak jste to konstatovali. To se dá těžko přesněji určit. Za takových okolností uplývá čas docela jinak. Když jsem přišel, volal inspicient zrovna rozhlasem Vincyho a Evu Faradayovou na jeviště. Ve všech šatnách máme instalovány amplióny. Jsou spojeny s jevištěm, takže herci nemusejí sledovat představení, když zrovna nevystupují.” Ukázal na malý amplión, zavěšený na stěně. „V této hře toho nebylo pochopitelně zapotřebí, – protože Stařeček a Stařenka neopouštějí jeviště ani na chvíli, Ale k věci. Bylo to více méně tři minuty před koncem přestávky.” *

„Která trvá... jak dlouho přesně?”

„Šestnáct až sedmnáct minut. Tolik času přibližně zabere rozmístění židlí.”

„Rozumím... To znamená, že jste přišel na jeviště až v poslední chvíli.”

„Ano. Sotva jsem přišel a usedl, inspicient dal znamení oponáři a opona šla nahoru.“

„A nezarazilo vás tady v pokoji nic zvláštního, neobvyklého?“

„Ne...“ Darcy zavrtěl hlavou. „Neměl jsem ani čas na rozhlížení. Byl jsem příliš fascinován situací. Kromě toho jsem byl otřesen pohledem na mrtvého Stephena a myšlenkou, že ho Eva mohla zabít. Ne... ne.“

„Rozpomeňte se, co jste tu dělal,“ naléhal Alex.

„Zavřel jsem za sebou dveře. To jsem ještě netušil, že je Vincy mrtev... Přistoupil jsem k lehátku. Uviděl jsem dýku.“

Naklonil jsem se, abych se ppcííyál, je-li opravdu mrtev... Viděl jsem za války tolik mrtvých, že Jsem okamžitě pocho pil „... Dýka vřezala přímo v srdci a tak hluboko. , Potom mě napadlo, že bych mohl zahrát místo něho. Rychle jsem udělal čelem vzad, ale tu jsem se hrozně polekal. Zdálo se lili, že ciě mrtvý zatahal za nohavici, Ale byly to jenom trny jedné růže, o které jsem se zachytil... Vzal jsem masku... Ne. Nejdřív jsem běžel ke dveřím a zavřel je na ,*• klíč, potom Jsem popadl masku a běžel k zrcadlu. Nasadil jsem si ji... Zamířil jsem ke dveřím, ale tu jsem si vzpo mněl, že jsem nechal na toaletním stolku klobouk, který jsem držel celou dobu v ruce., Je na ltěgtí z měkkého plyše, tak jsem ho svinul a zastrčil za gumu od kalhot. Blůza je volná, takže si toho nikdo nemusel všimnout Pak' jsem odešel a zavřel dveře na klíč. Klíč jsem, schoval do kapsičky v blůze. Přišel jsem ha jeviště a opona šla na horu.“

„Ano.,“ Alex zakýval hlavou, „Srdečný dík. Nyní si už můžeme říct, že víme, kdo zabil Vineyho, Pověděl jste nám všechno anebo skorém všechno.“

„Já?“ otázal se překvapený Darcy. !*.'.' „Ano. Vy... Jste volný, pokud nemá pan inspektor Parker žádné námítky, Doporučuji, abyste šel pro slečnu Fara-dayoyou a odvezl ji domů. Zaslouží si po té hrůzostrašné noci odpočinout“ Alex vstal a podal mu ruku– „Choval jste se nesmyslně, ale přesto jste. prokázal obrovskou od –“vahu a chladnokrevnost. Doufám, že se příště setkáme za příznivějších okolností, Omluvte nás u slečny Faradayové. Můžete jít klidně spát Nebudeme vás tíž potřebovat.“ ^ Sotva zapadly za Darcym dveře, pohlédl Parker téměř zděšeně na Alexe.

„Poslyš, Joe. Připustil jsem, aby se mi tento případ vymkl – z rukou, protože jsem ti důvěřoval. Je v něm něco, nač jaksi nestačím, to přiznávám. Nestydím se za to. Myslím, že by hodně policejních důstojníků u nás i na pevnině upadlo za hodinu do stavu krajního zoufalství a zatklo pár nevinných Udí, které by potom s ostudou, omluvami a odprošo-váním muselo propustit Nejdřív paní Doddová... Zdálo se, že má ideální šanci stát se vražedkyní. Měla motiv, byla zde... ale tys ji nebral vážně, a to jenom proto, že Vincy zemřel vleže. Veškeré další stopy vedly k Darcymu. Už jsem si říkal, že je to zatraceně inteligentní vrah, ale tys bvi naštěstí ještě inteligentnější. Ukázalo se, že pan Darcy byl Jako na objednávku zraněn na poli slávy tak důkladně, že by nemohl Vincyho probodnout, ani kdybych mu na to poskytl půl hodiny času. Nemám nic proti tomu. Darcy je bílá, nevinná ovečka a ať si do konce svých dnů laškuje se slečnou Faradayovou na zelené loučce... Ať se vezmou, ať mají sedm synů a sedm dcer, ať šťastně zestárnou, obklopeni všeobecnou vážností a vezdejšími statky... Nebo ať jdou k Čertul Já chci vědět, kdo je vrah Stephena Vincyho! Prozatím neděláš nic jiného, než vyhledáváš alibi'veškerým podezřelým osobám. Ale kdo ho nakonec zabil? Táží se, kdo zabil Stephena Vincyho? Zajímá mě jedině to. Nezajímá mě, kdo ho nezabil, protože ho nezabili všichni lidé žijící na světě... až na jednoho.“

„Mám ti říct, kdo to je?“

„Samozřejmě, když to víš.“

„Vím. Teď to vím s naprostou jistotou. Ale slušnost káže, abychom se podívali na alibi herců a techniků o přestávce. Nezapomeň, že jsme se jich doposud ptali jedině na to, co dělali po představení. Ale teď víme, že zemřel o přestávce a můžeme tuto dobu dokonce přesně stanovit. Stalo se to v době mezi jeho příchodem do šatny na začátku přestávky a dvě tři minuty před jejím koncem, kdy přišel Darcy. Nebo dokonce o něco dřív, protože vrah musel mít před Darcym určitý náskok. Z toho plyne, že Vincy zemřel v jedenácté nebo dvanácté minutě po příchodu do šatny.“

„Ano,“ přisvědčil Parker. „Musíme začít od začátku. Darcy odpadá, Eva Faradayová a Zuzana Snowová taky, protože druhá uklidňovala první a potom ji vyprovodila na jeviště. Angelika Doddová nás taky nezajímá, protože byla o přestávce v hledišti. Zbývají ostatní...“ Přistoupil ke dveřím.

„Jonesil“

„Ano, šéfe,“

VRAH B

V příští hodině defilovali šatnou zavražděného unavení, vyděšení lidé. Bylo jich devět. Inspektor Scotland Yardu Benjamin Parker si otřel pot s čela a napřímil se na židli. V ruce držel hustě popsaný aršík papíru.

„Začínám věřit v duchy, Joe...“ tiše pronesl. „Co myslíš, nezdá se nám to náhodou?“

„Proč?“ odpověděl otázkou Alex. Byl nevyspalý. Přejel si rukou po očích a hrábl do tabatěrky pro další gold flake.

„Ty se ještě ptáš? Poslouchej:

1. Henry Darcy – nemohl zabít z fyzických důvodů. Je mrzák.

2. William Gullins, vrátný – seděl celou přestávku s

3. Olíverem Ruffinem, garderobiérem, ve vrátnici.

4. Jack Sawyer, inspicient, dával celou přestávku pozor na židle, což potvrzuje kulisák

5. Joshua Braddon, který se od něho ani na chvíli nehnul. Druhý kulisák

6. Stanley Higgins odešel jenom na chvíli do, šatny Evy Faradayové, kde hledal Darcyho a

7. požárník Simon Formes mu ukázal, kde je, při čemž se nehnul ani na chvíli od dveří vedoucích z jeviště na hlavní chodbu, protože se bál, že netrefí zpátky. Požárníka Simona Formese viděli celou dobu kulisáci, když přinášeli a rozestavovali židle, a když se vzdálil spolu s Higginsem, měl ho

Higgins celou dobu na očích, protože nevstoupil do šatny Evy Faradayové a jenom vyvolal Darcyho ven, aby šel k inspicientovi na jeviště. Formes se vrátil spolu s nimi a potom se bavil s osvětlovačem

8. Richardem Caruthersem, který seděl ve své kabině a manipuloval s pokaženým reflektorem až do konce přestávky, co všichni svorně potvrzují, protože Caruthers blikal neustále světlý, zhášel je a zapínal, což všechny velmi znervózňovalo. Potom Caruthers sešel dolů, potkal Darcyho, procházejícího jevištěm na druhou stranu zákulisí, přidal se k němu a vyprovodil ho až k šatně. Ale to není podstatné, protože Vincy byl v tu dobu podle výpovědi Darcyho mrtvý. 9. John Knithe, nápověda, a

10. Malcolm Snow, oponář, se bavili celou dobu o těch ztracených tiketech.

11. Eva Faradayová a

12. Zuzana Snowová, garderobiérka, byly celou přestávku v šatně, protože Eva vyžadovala péči.

Garderobiérka Ji vy provodila až na Jeviště...“ Parker zvedl oči od zápisníku. „To jsou všichni, Joe. Všichni 1 Nikdo Jiný v divadle nebyl. Alibi každého z těchto lidí Je bez poskvrny. Ale co když měl vrah v divadle společníka... Musel ho tu mít, nebo začnu věřit v duchy. Nejdřív to vypadalo tak, že nikdo ne mohl zavraždit Stephena Vincyho po představení: To vedlo k domněnce, že zahynul dřív. Když se nakonec ukázalo, že došlo k úplně fantastické zápletky a že nebožtík vystupoval na jevišti, ačkoli současně ležel ve svém pokoji pro bodnutí dýkou jako Caesar, zjistili jsme, že ho autor té maškarády zabít nemohl! Z toho plyne, že ho o přestávce musel probodnout někdo jiný. Ale nyní následuje poslední sen začíná odhalení: ani to není pravda! Tak jak se to tedy stalo?“

Joe Alex potřásl hlavou.

„Mylíš se, Bene. Stephen Vincy zemřel o přestávce.“

Pohled, který na něho upřel Parker, vyjadřoval největší zoufalství.

„Ale vždyť ho nikdo nemohl zabít!“

„Jak to? Asi ano, když je mrtvý.“

„To vím taky, ale když ho nemohl zabít nikdo ze zde přítomných lidí, tak...“

Alex se usmál.

„Zapomínáš, Bene, na vraha B. Řekl jsem, že jedny stopy vedou k vrahovi A a druhé k vrahovi B.

Vrah A byl Darcy. Nemohlo mě přece napadnout, že člověk s čistým svědomím provede tak krkolomný manévr. Jeho zásah zamlžoval obraz a ztěžoval pohled na situaci, protože vrah B nepotřeboval například tu ztracenou masku, ani nemohl zahrát místo Vincyho a zabít ho mohl Jedině o přestávce, takže vražda měla správně vyjít najevo o hodinu dřív. Darcy bezděčně poskytl alibi všem, kteří mohli zavraždit Vincyho o přestávce, třebaže mu ve skutečnosti šlo jediné o Evu Faradayovou. Ted, když Darcy odpadá a záhada masky a hry Vincyho po smrti byla beze zbytku vysvětlena, vrah B zůstává na bojišti docela samotinký a vyjímá se na pozadí alibi celého ansámblu jako černá kaňka na bělostném listu papíru. Ted víme, že vrahem mohl být jediné on.

„A kdo to je?“ zeptal se Parker nakloněn dopředu, aby lépe slyšel, jako by stěny tohoto divadla tlumily slova nebo. je zaměřovaly v jiná,

Alex vyslovil jeho jméno.

„Můj Bože!“ zašeptal Parker. „Jak ml 10 mohlo ujít?“

„Jednoduchá, psychologická pravda...“ zabručel Joe Alex, „Banální věc vždycky nejsnáze projde.“

„Počkej na mě...“ Parker vykročil k dveřím.

„Dobrá.“ Alex přikývl. Když se dveře za inspektorem zavřely, chvíli nehnutě seděl, zapálil si ještě jednu gold flake, potom se rychle zvedl a odešel do vrátnice, kterou hlídal ospalý strážník. Alex ho poprosil, aby mu dovolil někam zatelefonovat, vytočil číslo, řekl do sluchátka několik slov... potom ještě několik... a zavěsil. Vrátil se do pokoje a začal se po něm procházet hvízdaje jakousi tichou, tesknou melodií. Zastavil se, vytáhl z koše jednu růži a při-voněl k ní. Tu se dveře otevřely. Na prahu stál Parker. Klesl na židli, aniž cokoli řekl.

„Je mrtev...“ ozval se po chvíli. „Spáchal sebevraždu minutu před naším příchodem. Zanechal dopis na rozloučenou, ale ani slovem se nezmiňoval o naší věci...“, „Myslím, že se zachoval rozumně...“ zamumlal Alex.

Inspektor na něho dlouze pohlédl.

„Strážník, který má službu ve vrátnici, hlásil, že jsi někomu telefonoval...“

„Vážně? Copak nesmím soukromě telefonovat?“ Alex se na něho vážně zadíval. Ruka bezmyšlenkovitě otáčela růžové poupě na dlouhém štíhlém stonku,

„Samozřejmě...“ Inspektor sklopil oči. „Určitě... Je mou povinností... Poslyš, Joe...“

„Je povinností každého poctivého člověka...“ přerušil ho Alex, „zasadit šel o to, aby zločin neušel trestu. Souhlasím. Ale současně je třeba udělat všechno, aby zákon nepostihl nevinné lidi jenom proto, že... že je zákonem.“ Zvedl poupě k nosu a přivoněl k němu. Potom se usmál. „A ještě něco. Pokusíš-li se obvinít mě z čehokoli ve mém ušlechtilém zápalu bránit literu zákona a nikoli jeho obsah, jehož si vážím stejně jako ty, budu se umět ubránit.“

„Nech toho, Joe,“ inspektor mávl rukou. „Co dělat? Stalo se. Dva lidé zemřeli dnešní noci: zavražděný a jeho vrah. Kruh se uzavřel.“

„A my ho nerušíme... Mnohokrát ti děkuji, Bene,“ odpověděl Alex. „Sir Thomas Dodd řekl pravdu, když řekl, že jsi opravdový džentlmen.“

„Nesmysl!“ Parker zrudl. „Kdyby vrah žil, dal bych ho okamžitě dopravit do vězení bez ohledu na to, co si o něm myslím.“

„Ano. Ale to patří k tvým skutečným povinnostem, Nechat vraha volně běhat jenom kvůli nějakému subjektivnímu názoru, to je ošklivá věc, kterou bys neudělal. Ale v nynější situaci, kdy jedna smrt vykoupila druhou, jsi mohl volit jsem rád, že sis vybral to, co ti diktoval rozum a svědomí a nikoli respektování strohých předpisů.“

„Všechno je nesmysl!“ Parker mávl rukou. „Mluvme raději o něčem jiném.“ A aby převedl řeč na jiné téma, rychle dodal: „Jak jsi u boha vyřešil tuto záhadu? To mi vážně nejde na rozum. Ne proto, že pravda byla tak hluboko ukryta. Ležela navrchu, to je fakt. Trochu se stydím, že mě to vůbec nenapadlo. Ale odváděla mě od toho taková spousta úplně fantastických okolností a náhod, že...“

„To je pravda. Mně to taky dlouho trvalo. Když jsem získal jistotu, že Angelika Doddová Vincyho nezabila, o čemž jsem byl přesvědčen skorém od prvního okamžiku, jak víš, zbyla alternativa – vrah A nebo vrah B. Vrah A byl ten, který odnesl masku, vrah B ten, který vzal dopisy.“

„Nemohl to být jeden a týž člověk?“

„Nemohl. Pokud vraždu nespáchal šílenec — a způsob, jakým byla provedena, svědčil spíše o normálním člověku — pak bylo třeba hledat v jeho jednání určitou logiku, Masku mohl vzít jedině Darcy, protože on jediný na světě mohl splnit všechny podmínky nezbytné k okamžitému zastoupení Vincyho na jevišti. Ale současně byl posledním z Udí, kteří by po vraždě odnesli dopisy, co je měl. Vincy vyměnit m klenoty paní Doddové.“

„Proč?“

„Protože: 1. nemohl znát jejich hodnotu, 2. nemohl znát jejich obsah, 3. nevěděl, že je Vincy přinese ten den do divadla, 4. nevěděl vůbec o jejich existenci, 5. nestačil by je po vraždě přechytit a 6. kdyby i stačil, pak by mu psaníčka slečny Angeliky Crawfordové, psaná před dvaceti léty, nic neřekla. To znamená, že by je nebral pro nic za nic na jeviště. Později je vzít nemohl, protože už neměl možnost

vstoupit do šatny Vincého. Z toho plyne, že vrah A vzal masku, ale nikoli dopisy, kdežto vrah B, který vzal dopisy, neměl nejmenší důvod přivlastňovat si masku. Na místo vraha B můžeme dosadit pouze dvě osoby: sira Thoinasa Dodda a paní Doddovou, protože jedině oni věděli o existenci dopisů a o tom, že je Vincý přinese toho dne do divadla. Jedině oni dva měli na nich zájem. Ale:

1. Sir Thomas měl alibi od 21.20, přesněji od 21.10, pro tože jízda z Chambre Theatre k doktorovi Amstrongovi mu zabrala minimálně 10 minut, i když měl k dispozici vlastní vůz. Ale sir Thomas jako vrah S by musel být spolčen s Darcym, který by musel jedině kvůli němu sebrat masku, zahrát za Vincého a poskytnout mu tak spolehlivé alibi.

To bylo tak fantastické, že ml to připadalo od první chvíle naprosto nepravděpodobné.

2. Paní Doddová byla v zákulisí v 22.15 a mohla dopisy vzít Ale nenašla je, jak víme. Neměla nejmenší důvod nám lhát. Byla obětí vyděrače, dopisy byly psány její rukou, takže nikdo by jí nemohl nic vytknout, kdyby řekla, že je odnesla a doma spálila. Uvěřil jsem jí už jenom proto, že pravdivou výpověď odvracela podezření od ostatních a ob racela je proti svému muži. A to určitě neměla v úmyslu. Proto jsem jí uvěřil.

A tak zbyli na scéně jenom dva pachatelé: vrah A, Darcy, který mohl vzít masku, ale nikoli dopisy – tak kdo je potom vzal? – a vrah B – sir Thomas Dodd, jediný člověk, s výjimkou paní Doddové, který mohl mít zájem na dopisech, ale nikoli na masce. Siru Thomasovi by se plán vydařil jedině tenkrát, kdyby po něm přišel do šatny Darcy, vzal masku, zavřel zavražděného Vincého na klíč a zahrál za něho roli Stařečka.

A zde vyvstala absurdní situace: Dodd by mohl odnést dopisy jenom tenkrát, kdyby vrahem Vincého byl Henry Darcy. Ale v takovém případě by musel vniknout do zamčené místnosti, protože klíč odnesl Darcy s sebou. Ale kdyby Vincého zabil a dopisy odnesl Dodd, Darcy by musel tuto skutečnost zatajit, ačkoli byl naprosto nevinný, vzít masku a zahrát za mrtvého.

To ml připadalo příliš fantastické, než aby to byla pravda. Současně se hromadily důkazy proti Darcymu, jak víš. Ale jestliže ho nezabil a nezahrál za něho roli Stařečka, tak ho nemohl zabít ani sir Thomas Dodd. Ale kdo vzal potom masku a dopisy?“ Alex se zarazil a propukl v neveselý, drsný smích. „Když se potom ukázalo, že kromě paní Doddové j nikdo k němu po představení nepřišel a že ho o přestávce navštívili dva lidé, Darcy a poslíček s květinami, bylo mi všechno naprosto jasné.

a) Paní Doddová ho nezabila, protože Vincý byl při jejím, příchodu už patnáct minut mrtvý, jak dokázala pitva.

b) Darcy ho nezabil, protože je mrzák, nemluvě o stovce dalších důvodů, které již znáš.

c) Zbyl jedině poslíček z květinářství.

Ten určitě zavraždil Vincého a odnesl dopisy. A na těch záleželo (kromě paní Doddové) pouze jedné osobě a jen jedna věděla o jejich existenci a o tom, že budou ten večer v šatně Vincého. Tou osobou byl sir Thomas Dodd. V této chvíli se jeho dosavadní alibi stalo úplně bezcenné, protože mohl Vincého klidně sprovodit ze světa v 21.05 a v 21.20 dorazit k doktorovi Amstrongovi, protože měl nedaleko divadla zaparkovaný vůz. Pochopitelné bylo i to, že poslal do divadla celou rodinu. Chtěl být sám, chtěl mít k dispozici vůz, protože věděl, i že by nebylo rozumné použít služeb londýnských taxikářů, jimž by zpráva o zločinu v Chambre Theatre mohla nepříjemně osvěžit paměť...

Zbytek byl už poměrně jednoduchý. Poslíčka z květinářství si nikdo nevšimne, ani nezapamatuje, jak vypadal. Por-týři je klidně propouštějí, aniž je obšťastní pohledem. Sir Thomas příliš neriskoval.

Věděl téměř najisto, že Vincý bude sám, protože bude očekávat jeho ženu. Kdyby nebyl sám> sir Thomas by mu odevzdal květiny, přijal šilink spro-pitného a odešel. Důležitou úlohu zde naproti tomu odehrála bílá, prázdná obálka...”

Parker byl úplně zmaten.

„Proč?“

„Sir Thomas přišel zabít. Chtěl zasadit ránu v okamžiku, kdy bude Vincý zaujat něčím jiným, to znamená otevíráním obálky.“

„Čím ho chtěl zabít?“

„Dýkou, pochopitelně! Přece víš, že byl Vincý zabít dý-, kou.“

„Počkej...” Parker zvedl ruku, „říkáš, že sir Thomas přišel zabít. Tak proč nevzal s sebou vražednou zbraň? A vůbec, copak by Vincý dovolil květináři krámovat ve stole a hledat dýku, o jejíž existenci v šatně sir Thomas vůbec nevěděl? To je nesmysl!“

„Výborně!“ řekl Alex. „Položil. jsem si stejnou otázku a několik. minut jsem si s ní taky nedovedl poradit. Ale protože byl sir Thomas koneckonců jediný člověk, který – ittólií Viacyfio zabít, musela existovat M tuto otázku lů-. gická á jednoduchá odpověď.“

„jaká pi-dbohar“

„Povím ti, jak tó bylo. Sir Thomas nemohl použít střelné zbraně, ani nemohl podat Vincymu jed. Zbývala jediné dýka – neslyšná, dlouhá a ostrá zbraň. Sir Thomas vlastnil takovou dýku celá léta, proto si ji vzal, zasel do– květt-hářstý a koiipil tam koš růží. Patrně změnil svůj zevnějšek, aby policie nevypátrala, kdo kupoval květinový koš. Potom Odjel do Chambre Theatre, zaparkoval vůz mezi tisíci jinými, zastrčil do koše prázdnou obálku a vesel do divadla zadním vchodem v čepici poslíčka, jakou si můžeš koupit v každém klóboúčnictví. Zastihl Viňčyhó v ideální situaci: byla přestávka. Thomas Dodd musel načasovat příchod řak, aby zastihl Vincyho v šatně a nikoli na jevišti, prátóžé tó by mu pokazilo celý plán. Vincy byl tedy sám, ležel na pohovce a odpočíval, protože role v ‚Zidlích‘ je vyčerpávající už jenom s ohledem na to, že se v nich herec nadře jako stěhovák Sir Thomas přistoupil k lehátku, postavil koš na zeni á podal Vincymu obálku. Vincy, aniž vstal, ji chtěl ihned otevřít. Mohla obsahovat zprávu od paní Doddové, kamuflovanou květinovým košem. V tom okamžiku vytáhne poslíček stojící pokorně u hlavy lenóšky svou dlouhou, ostrou dýku a prudce ho bodne. Je sice oslaben nemocí, álé zasadit ránu shora dó nehybně ležícího těla nevyžaduje mimořádnou sílu. Dýka zasáhne Vincyho přímo do šfdče, Vincy ji stačí jediné uchopit dó levé ruky, zatímco pravá, křečovitě tisknoucí obálku, bezmocně klesá. V příští vteřině vypustí duši. Tehdy se sir Thomas vrhne k přihrádce pro dopisy. Nevím, zda je našel v toaletním stolku či v obleku Vmčyhó, álé vím, že fhliéd objevil druhou dýku! Ďkáhižité si uvědomil, že je identická s jeho, protože si je dali kdysi společně zhotovit. Ted’ už nemusel vytahovat z rány vražedný nástroj ani ho schovávat. Stačilo odnést dýku Vincyho a tím zmást policii, aby se nikdy nedopátrala pravdy. íři ódčhódU z divadla měl sir Thomas všechny důvody domnívat se, že spáchal ideální zločin. Nikdo ž žijících (kromě ženy, jejíž diskrétností si móhi být jist) nevěděl, Žé ftíel důvod zbavit se Stephena Vínčyhů. Dopisy byly v jeho rukou. Nástroj zločinu, který byl dosti výjimečný á který by v opačném případě musel odstranit, byl v této chvíli jenom dýkou Vincyho, kterou neznámý pachatel hércě zabil, jeho žena se už s Vincym nesetká. Nepádné na ni ani stín podezření, protože zvonek oznámí zá chvíli konec přestávky, Vincy nevyjde na jeviště, v divadle na-. stane zmatek a brzy nato objeví Stephena mrtvého. Ange lika Doddová se vrátí s klenoty domů a mezi ním a jí už nikdy nepadne slovo o této věci..’. Ale stalo se něco, s čím nepočítal ani v nejstrašnějších snech. Zavražděný Vincy se po přestávce objeví na jevišti, sehraje svou roli až do konce a odchází vyprovázen bouřlivými ovacemi!!! Násled kem toho jde Angelika Doddová pochopitelně do jeho šatny. Nenalézá žádné dopisy, ale zato objeví mrtvolu s dýkou a kromě toho upoutá podezření policie na jejich dům, který by v opačném případě zůstal bez poskvrny... Paní Dod dová se vrátila domů. Nebyla by normální ženou, kdyby okamžitě nenahlédla do přihrádky psacího stolu. Dýku tam pochopitelně nenašla, protože muž se dosud nevrátil od doktora Amstronga. Tu paní Angelika rázem pochopila, že její muž přišel do šatny před ní, zabil Vincyho svou dýkou a odnesl dopisy. Když se sir Thomas vrátil v jedenáct do mů, vyhnula se raději setkání, aby s ním nemusela mluvit o vraždě. Řekla, že jí bolí hlava a zavřela se ve svém po koji. Když přišla policie, ihned se rozhodla vzít vinu na sebe, protože věděla, že Dodd spáchal zločin jediné z lásky – k ní a k Anně. Když jsem se jí zeptal na dýku, ihned za mířila k psacímu stolu, kde obvykle ležela, a ukázala na přihrádku... Jenže dýka byla k jejímu nesmírnému úžasu na místě 1!! Potom, když se dověděla, že její muž byl od 21.20 do 23 hodin u doktora Amstronga, spadl jí kámen ze srdce. Věděla, že je mimo podezření, protože ona sama viděla Vincyho živého na jevišti ještě v 21,50 a až v 22.15 našla jeho mrtvolu,“ •

„Můj bože!“ Parker málem zaúpěl, „to je opravdové peklo. Jaká úděsná shoda okolností!“

„Vůbec ne!“ protestoval Alex. „Vrah objevil dýku, jakmile se začal rozhlížet po dopisech, a když mu tak nečekaně spadla do klína, musel ji vzít, jinak by byl úplný idiot. To bylo to nejjednodušší, co mohl za daných okolností udělat.“

Zmlkl na dhvůli a zapálil si další cigaretu.

„Zbývá motiv vraždy. Sir Thomas měl daleko závažnější důvody zbavit se Viricyho než jeho žena. Za prvé ho znal příliš dobře, aby nevěděl, že nakonec všecko vyzvaní a že se Anna doví pravdu. To mu připadalo ze všeho: nejhorší. Miloval ji z celého srdce, vychoval ji a nyní, když stál na prahu smrti,

hrozil se myšlenky, že jeho hrob nebude pro ni hrobem otcovým. Kromě toho hrozila kompromitace jeho nejbližším, ženě a dceři, nemluvě o ztrátě obrovského jmění, které by bylo Jeho dceři a tím i Angelice zajistilo bezstarostný a skutečně blahobytný život a jemu naopak usnadnilo odchod z tohoto slzavého údolí. Nenávisť k Vincymu mu nikdo nesmí brát za zlé. Vlastně neriskoval. Měl vbrzku zemřít a věděl o tom. Rakovina byla nelítostným vrahem a dokončovala v jeho organismu své zhoubné dílo. Sir Thomas dospěl k názoru, že učiní nejlépe, vezme-li s sebou nejpodlejšího člověka, s jakým se kdy setkal. Uvážíme-li[^] že tímto zločinem odvrátil od rodiny pohromu a současně jí poskytl ničím nezkalenou perspektivu šťastného života, motiv vraždy byl u sira Thomase neobyčejně silný. Ale copak se může seriózní archeolog přetvářet na zavolanou v stárnoucího poslíčka z květinářství? Tuto otázku nám zodpověděl sir Thomas sám, když nadhodil, že on i Vincy byli oporami Školního divadelního kroužku. Měl herecké nadání, které mu otec nedovolil uplatnit. Ale talent se tak rychle neztrácí. Němá úložka poslíčka z květinářství vyžadovala jediné změnu kostýmu: co možná skromný oblek a čepici s nějakým emblémem. Nikdo si takových věcí zvláště nevšímá. Květinář, který přináší velký koš růží, je pouhým květinářem. Každý se spíš podívá na růže než na něho. Soudě podle velikosti koše, mohl se za něj docela dobře schovat, když hovořil s vrátným a s Vincym. Kromě toho se neviděli dvacet roků... To byl vrah B. Když se ukázalo, že se A nedopustil zločinu a že nikdo z ansámblu a techniků Chamber Theatre nebyl ani chvíli sám, zůstal na bojišti jediné sir Thomas, protože 1. jediné mohl zaměnit dýku, 2. jediné jemu záleželo na tom, aby předběhl Ženu. Počítal pochopitelně s tím, že vražda vyjde najevo už o přestávce, když Vincy nevyjde na jeviště, že se o tom Angelika důvě v hledišti a nezanese Vincymu klenoty, kterými by se on i Angelika úplně vydali do rukou vyděrače. 3. Neměl alibi. Vlastně je měl, jenže to mu spíš přitěžovalo, protože zdravý rozum kázal nejednat k lékaři vlastním vozem, ale použít taxíku, aby ho slabost nepřepadla nad volantem. Vlastního vozu použil jediné z toho důvodu, aby ho žádný taxíkář nevyzradil. 4. Měl ze všech podezřelých nejpádnejší motiv k vraždě. 5. Věděl, že je odsouzen k smrti. 6. Žena mu svým chováním dala jasně najevo, že ví, kdo zabil Vincymu. Chtěla vzít dokonce vínu na sebe. Potom byla překvapena, když uviděla dýku v psacím stole. Ale pro mne to nebylo naopak žádným překvapením. 7. Nakonec zůstal sir Thomas na bojišti sám[^] Všichni ostatní odpadli.“

Alex se usmál:

„Ačkoli... pochopitelně mohl zločin spáchat někdo docela jiný. Byla by to víc než nepravděpodobná shoda okolností a mnoho faktů by zůstalo nezodpovězených... Ale kdo to může vědět?“ Lehce se usmál.

Parker se prudce zvedl.

„Vždyť vím, žeš ho telefonicky upozornil na můj příchod. Proto se otrávil. Nevím, zda jsi mu poradil, aby napsal v dopise, že odchází dobrovolně, protože se bojí bolesti, které budou předcházet smrti. Jsem dokonce přesvědčen, žeš to udělal.“

„Kdybych mu volal, určitě bych mu něco takového poradil. Takto zůstane vražda Stephena Vincymu navždy neobjasněná, protože sebevrahovi nelze po smrti nic dokázat. Anna Doddová dostane svoje milióny i svého ženicha. Angelika Doddová se nestane terčem pomluv londýnských klepen, které se nazývají dámami z nejlepší společnosti, a duše sira Thomase Dodda se setká na onom světě s duší Stephena Vincymu a tam ať si mezi sebou vyřeší spor, kdo z nich je větší hříšník. Ale do toho nemají policisté ani autoři detektivních románů opravdu co mluvit.“

„Prozradil ses!“ Parker luskl prsty. „Tys mu telefonoval!“

„To jsem neřekl... a nikdy to nepovím. Nikdy to ode mě neuslyšíš.“ Alex zívá. „Ale už je pozdě... Po krvavé noci jitřenky zář pozlatila zem... jak praví básník. Jsem příšerně unaven. Doufám, že mě odvezeš domů?“

„To víš, že ano,“ přisvědčil Parker. „Ale co si já nešťastník počnu s tímhle případem?“

„Zítra o tom budeme přemýšlet a vlastně už dnes. Ve čtyři odpoledne se sejdem u Dufresna na kávu. Pokusíme se vymyslet něco přesvědčujícího, co by uspokojilo tvoje šéfy, novináře i rodinu zavražděného... Až teď si uvědomuji, že Vincy vlastně neměl žádnou rodinu. Ani syna, ani dceru... Nikdo se ho neujme, ubožáčka... Ale slituj se, Bene, a odvez mě, nebo usnu vstoje!“

Po těch slovech vyšel z šatny s červeným poupětem v ruce. Parkerovi nezbylo než ho následovat. Za čtvrt hodiny zazvonil Alex na dveře svého bytu. Chvilí čekal. Konečně se ozvaly tiché kroky bosých dívčích nožek.

„Kdo je to? –“

„Joe Alex!“

Rozespálá Karolína ho vpustila, do tmavé předsíně, Alex rozsvítil a něžně ji políbil na nos,

„Ta růže je pro mě?“ zeptala se mnouc si očí.

„To vis, že ano.“

„Kdes ji koupil v tuhle dobu? Jsi úžasný, Joe!“*

„Oeh,“ odpověděl Joe. „Tu růži koupil jeden zemřelý pro druhého zemřelého. Proto zůstala na světě samotinká a já jsem velký přítel sirotků, Karolínko... Jsem velký přítel sirotků.. jak se ukázalo..!“

Podal jí růží a Karolína si ji zastrčila do rozpuštěných vlasů. = <

JOE ALEX

SMRT MLUVÍ MÝM JHÉNE.H

Z polského originálu Smierd mówi w moim imie-niu, vydaného nakladatelstvím Iskry, Warszawa 3960, přeložila Anetta Balajková. Obálku a grafickou úpravu navrhla Markéta Prochová. V roce 1970 vydalo Lidové nakladatelství, Václavské nám. 36, Praha 1, jako svou 1303. publikaci. Odpovědná redaktorka Alena Vlčková. Rotačním knihtiskem vytiskla Státní tiskárna, Praha. AA 6,90, VA 7,68, 120 stran. 13-34. Náklad 60 500 výtisků. 1. vydání. Rozšiřuje PNS.

26-006-70. Cena kari. 7,50 Kčs